

RANNIKON PUOLUSTAJA

Meripuolustuksen ammatti- ja jäsenlehti

nro 1/2025

Teemana

Myötätuuli

Talvinen
Itämeri
s. 14

Itämeri puolustusselonteon
näkökulmasta
s. 22

"Elämän" ja meripalveluksen
onnistunut yhteensovittaminen
tukee toimintakykyä s. 28

IMAGE SOFT

Underwater surveillance technology

Vedenalaisen valvonnan järjestelmät

- Merialueiden valvonta
- Satamaturvallisuus
- Merenalaisten rakenteiden ja kaapeleiden puolustus

Rannikopuolustuksen ja merenkulun simulaattorit

- Sukellusvenetorjunnan simulaattorit
- Sertifioidut merenkulun koulutukset
- Operaatioiden suunnittelu ja uhkien torjunta
- Tulenjohton harjoittelusimulaattorit

www.imagesoft.fi

Myötätuuli

Sekä Ruotsin että Viron merivoimien komentajat kuvasivat alkuvuonna Itämeren turvallisuustilannetta ”poikkeukselliseksi – jopa vakavaksi”. Perusteen lausunnonle antoivat muun muassa Ukrainan sota ja merenalaisen infrastruktuurin toistuvat vahingoittamiset.

Tällä hetkellä on ilmeistä, että Euroopassa käytävä valtakamppailu on ulottunut Itämerelle. Hyvänä asiana voidaan pitää sitä, etteivät kamppailun osapuolet ole toistaiseksi käyttäneet asevoimien kineettisiä kykyjä itämerellisen nokkimisjärjestyksen selvittämiseksi.

Huonona puolena on pakko mainita, että jos vallitsevat trendit olisivat liukukytкимиä sodan ja rauhan välillä, kovin monet niistä olisivat huolestuttavassa asennossa tai hyvää vauhtia

matkalla niihin. Koko Eurooppa on tällä hetkellä epävakassa tilanteessa.

Epävakauteen liittyen on todettava, ettei lyhyellä eikä keskipitkällä aikavälillä ole nähtävissä tilannetta, jossa Venäjä luopuisi alueellisista valtapyrkimyksistään, tai muuttaisi keinovalikoimaansa sen hankkimiseksi. Venäjä käyttää kaikkia valtiollisia ja useita ei-valtiollisia työkaluja tavoitteisiinsa pääsemiseksi.

Menemättä noihin keinoihin tässä vaiheessa sen syvemmälle, on todettava, että erikseen ja yhdessä ne muodostavat selvän uhan Suomelle ja Euroopalle.

On myös muistettava, että Venäjän tutkiminen ja sen muodostamasta uhasta puhuminen ei ole sotahulluutta, vaan osa varautumista.

Jos huonot ajat koittavat, niihin valmistautunut pärjää todennäköisesti paremmin kuin silmät ummessa kulkenut. Toisaalta, jos pahin ei tapahdukaan, kaikilla on parempi mieli. Ainakin minä lupaan kestää tulevaisuuden historiankirjoissa tapahtuvan ”turhasta” varautumisesta motkotamisen. Olisi henkisesti paljon kovempi pala lukea malli Cajanderin uusintapainosta.

Joku saattaa kysyä, miten ihmeessä tällaisena aikana tämän lehden teema on ”myötätuuli”?

Eikös puhuri ole pikemmin vastainen ja hyytävän kylmä?

Perustelu on yksinkertainen. Kiristynyt kansainvälinen tilanne on saanut ihmiset ja päättäjät muistamaan meren merkityksen suomalaiselle turvallisuudelle ja hyvinvoinnille. Lihavina ja leppoisina vuosina meillä on ollut taipumus unohtaa valtion napanuora ja luottaa siihen, että ihmiset, tavarat, data ja energia liikkuvat kuin välissä ei merta olisikaan.

Nyt viimeistään herätyskelloon torkuttaminen on päättynyt, joten voimme yhdessä tuumin parantaa turvallisuuttamme ilman aivan viime tingan hätää.

Meillä on siis otollinen tilaisuus kertoa sanoin ja kuvin, kuinka merivoimat osallistuu turvallisemman tulevaisuuden rakentamiseen. Monella tavalla se tapahtuu pienin työn ja arjen teoin mutta edellyttää myös kykyä seistä sanojen ja suunnitelmien takana. Sellaisiin talkoisiin kutsumme kaikki rannikon puolustajat eli odotusarvo alkaneelle vuodelle on valtava.

Tässä numerossa sukellamme siis merten syvään päätyyn, ja seuraavissa numeroissa jatkamme vapaalla tyyllillä kohti maalia. ■

Juha-Antero Puistola

*Päätoimittaja
Komentaja evp.*

ESA AITTOKALLIO

Talvisodan muistoja ja adventin lauluja – konsertti järjestettiin
1. adventtina 2024 Merikappelissa jo 14. kertaa. sivu 68.

Teemana

Myötätuuli

- 8 Meret pullossa
- 14 Talvinen Itämeri
- 20 Meripuolustuksen taistelujärjestelmän kehittämisohjelma
- 22 Itämeri puolustuselonteon näkökulmasta
- 28 ”Elämän” ja meripalveluksen onnistunut yhteensovittaminen tukee toimintakykyä

Juha-Antero Puistola

Jouni Vainio

Aleksi Rantanen

Kari Aapro

Ari Suominen

s. 54

Sininen Reservi ry:n kunnivartiovuoron reserviläiset Marsalkka Mannerheimin paadella Hietaniemen hautausmaalla 24.12.2024.

MIKA KUUTTI

Vakiot

Pääkirjoitus	3
Sidosryhmät.....	70

Kirjallisuus

Deutsches Lager Hanko 1942–1944.....	34
Amiraalin nyrkki.....	36
Hybridisodankäynti	38
Kabareetakki.....	39
Kadonneen saaristokylän tarina	40

Historia

Menneisyyden pöyhintää osa 1	44
Rannikon puolustajat torjumassa öljyn mairinnousua Ahvenanmaalla vuonna 1979....	48

RANNIKKOSOTILASKOTIYHDISTYS

s. 56

Munkkikahvit maistuvat!

Kuulumisia

Rannikkoupeeri-yhdistys	53	Kotkan Rannikkoalueen Perinneyhdistys.....	61
Sininen Reservi	54	Turun Laivastokilta.....	62
Rannikkosotilaskoti-yhdistys.....	56	Turun Rannikkotyökistökilta	64
Merisotakoulun reserviupseerikurssin alumnit ry – Sjökrigsskolans reservofficerkursens alumner rf.....	58	Rannikkojääkärikilta ja Rannikkojääkäripataljoonan Perinneyhdistys	68

Meripuolustuksen ammatti- ja jäsenlehti

Päätoimittaja

Juha-Antero Puistola
juha.antero.puistola@gmail.com
Kaikki sähköiset aineistot
pyydetään lähettämään
osoitteeseen:
toimitus@rannikonpuolustaja.fi

Toimitus

Toimitussihteeri
Seppo Alanko
toimitus@rannikonpuolustaja.fi
Markus Malila
markus.malila@mil.fi
Ove Enqvist, historia ja kirjallisuus
enqvist@tutanota.com

Toimitusneuvosto

Timo Junttila,
toimitusneuvoston puheenjohtaja
Auvo Viita-aho,
kustantajan, RUY:n puheenjohtaja
Juha-Antero Puistola, lehden
päätoimittaja (kokouksen sihteeri)
Janne Huusko,
MERIV:n esikuntapäällikkö
Kalle Kaján, Suomenlahden
aliupseerit ry:n pj
Jyri Kopare, UUDPR:n komentaja
Mika Kuutti, SINRES ry
Johan Tillander, RPR:n komentaja
Elina Laiho, MPHL:n puheenjohtaja
Patrik Lillqvist, RLAIV:n komentaja
Antti Rainio, MERISK:n johtaja
Johanna Pakola,
RTPY:n puheenjohtaja
Tatu Vartiainen,
RTOU ry:n puheenjohtaja

Lehden kotisivut

www.rannikonpuolustaja.fi

Toimituksen osoite (postitettavat aineistot)

Seppo Alanko
Tmi Riimunkantaja
Vuoriharjuntie 40 I 17, 02330 Espoo

Tilaushinnat vuodelle 2025

Yksittäiset kestopilaukset 26 euroa/
vuosikerta. Yleishyödyllisten
yhteisöjen jäsentilaukset
12 euroa/vuosikerta.

Osoitteenmuutokset ja tilaukset

Jarmo Valtimo
Metsäkannaksentie 32
10940 Hanko
040 564 7695
jarmo.valtimo@rannikonpuolustaja.fi

Kirjapaino

Punamusta Oy, Forssa

Ilmoitusmyynti

Juha Halminen
050 5922 722
juha.halminen@mediaosasto.fi

Julkaisija

Rannikkoupeeriyhdistys RUY ry
Aikakausmedia ry:n jäsen

Kansi

Vihreiden sisarten matkat ovat
pitkiä ja avomerellä puhaltavat
jäiset tuulet, jotka kehoittavat
matkustajaa hakemaan
suojaan suloisesti lämmittävän
savupiipun luota. Kuvassa RSHY:n
puheenjohtaja rouva Rewell.

Suomenlahti 1942.11.02

Kuva: SA-kuva

68. vuosikerta • 1/2025

RANNIKON PUOLUSTAJA 2/2025 ilmestyy viikolla 23.

Lehden aineistopäivä on 18.4.2025 mennessä. Tekstit mieluiten rtf-tesk-
tiedostoina (muutkin formaatit käyvät) sähköpostilla. Kuva-aineisto pape-
ri-, dia-, tai digikuvina (tiff-, eps- tai jpg). Digikuvien minimiresoluutio on 300
dpi käytettävässä koossaan. Paperikuvia ei palauteta. Muusta menettelystä
on sovittava erikseen päätoimittajan kanssa.

RAUMA MARINE
CONSTRUCTIONS

Meri. Siksi.

Meillä kaikilla on visio turvallisesta tulevaisuudesta, jossa lapsenlapsemme voivat uida puhtaissa vesissä ja hengittää raikasta pohjoista meri-ilmaa. Tämä on totta erityisesti Raumalla, jossa meri on niin lähellä sydäntämme. Siksi visiomme inspiroi meitä rakentamaan laivoja, joista jokainen on tekniikan ja kestävä kehityksen mestariteos.

Meret pullossa

Mitä mieleesi tulee, kun ajattelet merta? Purjevene? Jokin ääni? Väri? Sopiva paikka, johon piilottaa myrkkytynnyrit ja muut valonarat asiat?

Merillä yleisesti on monia merkityksiä niiden asukeille ja ihmisille. Meri on samaan aikaan silta ja muuri eri alueiden ja kulttuurien välillä. Mitä metsät ovat Suomelle sitä meret ovat maapallolle. Suomen pinta-alasta noin 86 prosenttia on metsätalousmaata. Maapallon pinnasta puolestaan noin 71 prosenttia on merien peitossa. Tavallaan olemme mereneläviä kaikki, vaikka identifioituisimme metsäläisiksi – tai kuten yhä useampi ihminen nykyisin – kaupunkilaiseksi.

Kuluvana vuonna lehtemme käsittelee useasta näkökulmasta Itämerta moninaisine kasvoineen. Erityiseen valokeilaan nostamme luonnollisesti Itämeren sotilaallisen merkityksen, ja merivoimien kyvyt erilaisiin uhkiiin vastaamiseksi. Toimitus ei hyljeksi mitakaan artikkelitarjouksia.

Tässä vaiheessa vuotta jokaiselle lienee selvää, että aaltojen alla risteilee lukuisia kaapeleita ja putkia, joiden katkaisulla on mittavia vaikutuksia. Itämeren alue on siis taistelu-

kenttä pohjasta avaruuteen asti. Kansainvälisen tilanteen mukaan kaikissa toimintaympäristöissä sattuu ja tapahtuu nyt enemmän kuin vuosiin.

Aloitamme itämerellisen tarkastelumme luomalla yleiskatsauksen merien merkitykseen. Kyseessä on niin laaja kokonaisuus, että aiheen mahduttaminen lyhyeen artikkeliin on kuin uima-altaan sisällön ahtamista limutölkkiin.

Tarkastelemme meriä PESTEM-kehikossa, eli meret käsitellään niiden Poliittisen, Taloudellisen, Sosiaalisen, Teknologisen, Ympäristöllisen ja sotilaallisen strategisen merkityksen mukaan. Tarkastelutapa jättää tilaa tarkemmille lisäpohdinoille.

Atlanti

Matkamme alkaa Atlantin valtamereltä. Se on paitsi Euroopan ja Amerikan välisen kaupan valtaväylä myös Naton ja liittokunnan kumppaneiden ”tärkein” operaatiosuunta. Atlantin valtamerellä on lukuisia historialli-

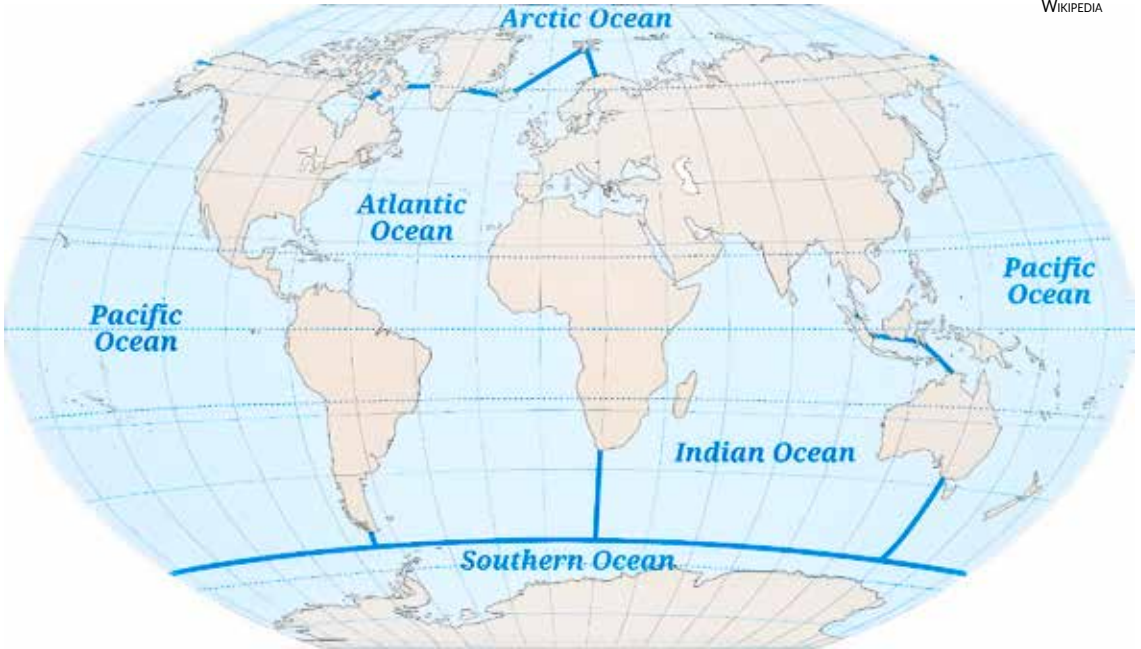
sia ja nykyisiä geopoliittisia jännitteitä.

Naton suurimman jäsenvaltion reitit esimerkiksi Euroopan tukemiseksi kulkevat edelleen Atlantin halki. Myös Venäjä voi operoida Atlantilla, ja erityisesti sen sukellusveneiden liikkeet ovat edelleen länsimaiden herkeämättömän mielenkiinnon kohteena. Ne voivat muodostaa uhan paitsi suoraan Yhdysvalloille, myös elintärkeille kuljetuksille. Nykyisin erityisesti Venäjän tutkimusalueita epäillään myös pinnanalaisten kaapeleiden kartoittamisesta, salakuuntelusta ja tuhoamisen valmisteluista.

Atlantin valtamerellä on myös runsaasti luonnonrikkauksia, kuten kalastusalueita ja hyödynnettävissä olevia energiaesiintymiä. tiedossa olevien ja toivottavasti löydettävien rikkauksien käyttöoikeuksista kiistellään säännöllisesti.

Rapakon taakse

Sekä Yhdysvalloille että Euroopalle Atlantilla on myös valtava sosiaalinen merkitys. Pelkäs-

Valtameret.

tään Suomesta muutti 1900-luvun taitteessa yli 300 000 henkeä Pohjois-Amerikkaan. 1920 lukuun mennessä Euroopasta Yhdysvaltoihin oli muuttanut miljoonia ihmisiä.

Atlantin valtameri siis sekä yhdistää että erottaa eurooppalaisia ja amerikkalaisia. Ajan kuluessa erottava tekijä korostuu, joten kulttuuristen siteiden ylläpitäminen on aiempaa tärkeämpää.

Yhteyden ylläpitäminen on ainakin helpompaa kuin vielä sata vuotta sitten. Ensimmäinen Atlantin ylittävä kaapeli asennettiin vuonna 1858 Irlannin ja Newfoundlandin välille, ja ensimmäinen sähkö lähti Britannian kuningattarelta Yhdysvaltain presidentille.

Teknologia on tuon historiallisen hetken jälkeen ottanut ai-

mo harppauksia, ja uusia yhteyksiä rakennettu jatkuvasti. Yhdysvaltojen ja Euroopan välillä siirrettävän datan määrä on valtava ja kasvaa edelleen nopeasti. Vaikka tarkat luvut voivat vaihdella, on arvioitu, että miljardeja gigatavuja dataa vaihdetaan päivittäin Atlantin yli. Miljardilla gigatavulla saa jo paljon aikaan.

Atlantin hyödyntäminen on edesauttanut mainittujen tiedonsiirtokaapeleiden kehittämisen lisäksi monia muita teknologian aloja. Siinä missä aiemmin keskityttiin meren rikkauksien haalimiseen, nykyisin Atlantilla kehitetään myös kestäviä ratkaisuja esimerkiksi energiantuotantoon. Tuulivoimalat ovat jo levinneet tavanomaiseksi näyksi, jaaaltoenergian talteenotto edistyneenä myös.

Sotaisia ajatuksia

Ympäristönä Atlantista ei ole pidetty turhan hyvää huolta. Saasteet, jätteet ja ylikalastus uhkaavat valtameriä. Ilmastonmuutos saattaa myös tuoda meren porsuasta tuvan puolelle, kun merenpinta nousee. Monet suurkaupungit sijaitsevat arvioidulla vaaranvyöhykkeellä.

Tyyntä valtameriä

Maapallon pyöriminen tuo Tyynen valtameren silmiemme eteen.

Se on liki päivittäin otsikoissa Yhdysvaltain ja Kiinan valtakamppailun seurauksena. Etelä- ja Itä-Kiinanmerillä on vähemmän tyyntä jatkuvien aluekiistojen seurauksena. Jos ikävistä asioista pitäisi lyödä vetoa, niin seuraavan todellinen suursota syttyy tuolla. Ajankohta on hieman avoin.

Tyyntenmeren globaalitaloudellinen merkitys on valtava. Merkittävät merikuljetusreitit yhdistävät talouden voimakkuuksia kuten Japania, Kiinaa ja Yhdysvaltoja. Meressä itsessään on luonnonrikkauksia, joita yriteliäimmät etsivät jo vedenalaisilla kaivoksilla.

Tyyntenmeren sosiaalinen merkitys näyttäytyy lukuisten merestä riippuvaisten kulttuurien tilkkutäkinä. Sekaan on syntynyt myös alueellisia liittokuntia kuten AUKUS ja ASEAN, jotka pyrkivät tuomaan järjestystä alueelle.

Osaamisella eturiviin

Tyyni valtameri on Atlantin laila synnyttänyt teknologisia innovaatioita, joista syvänmeren kaivostoiminta on ja pysyy otsikoissa. Suomalaisittain voimme olla hieman huolissamme alueen laivanrakennuksesta ja siihen liittyvistä innovaatioista. Suhteellisen edullinen työvoima, teknologinen osaaminen ja helposti hankittavat raaka-aineet voivat uhatta laivanrakennuksen ”suurvalta-asemaamme”. Tyynellä valtamerellä ei ole tarvetta jäänmurtajille, joten ehkäpä niissä on suomalainen tulevaisuus.

Ympäristön näkökulmasta Tyyni valtameri on surullinen tapaus. Kuuluisa Tyyntenmeren jätepyörre on keskellä pohjoista Tyyntä merta oleva alue, johon rannikoilta kulkeutuvat kelluvat jätteet kerääntyvät. Sitä on luonnehdittu maailman suurimmaksi kaatopaikaksi. Se on kuitenkin vain näkyvä osuus ihmisten ympäristöidiotismista, jonka

näkymätön osuus voi olla vaarallisempi. Atlantin valtameri ja Tyyni valtameri jauhavat muovia yhä pienempään muotoon, kunnes se on juuri parahultaista sujahtamaan ravintoketjun osaksi ja siellä sitten vaikkapa juuri sinuun ja minuun. Jo Atlantin kohdalla mainittu ilmastonmuutos näyttää johtavan ainakin joidenkin saarivaltioiden häviämiseen. Lisäksi Rantavaltiot ovat tiheästi asuttuja, joten myrskyjen määrän ja intensiteetin kasvaessa myös ihmisille koituvat tuhot lisääntyvät.

Intian valtameri

Intian valtameri jää miltei aina unohduksiin, kun tavalliselta suomalaiselta kysäisee merellisiä kuulumisia. Intian valtameri on kuitenkin hirvittävän tärkeä globaalien energiemarkkinoiden näkökulmasta. Se yhdistää Lähi-idän tuottajat Aasian kuluttajiin. Lisäksi Kiina ja Intia taitavat alueella toistaiseksi varovaisesti peistä nokkimisjärjestyksen selvittämiseksi. Monet strategit ovat myös huomanneet alueella olevat meriliikenteen kapeikot, jotka sulkemalla voisi saada useamman valtion haukkomaan henkeään.

Intian valtamerellä on merirosvojen lisäksi houkuttelevia luonnonrikkauksia. Ensin mainittuja houkuttelevat rikkaudet myös, mutta mielellään niin, että joku muu on rehkinyt niiden eteen. Rosvoilu voi kuitenkin häiritä globaalia taloutta sen verran, että useat valtiot ovat osallistuneet eri alueilla merirosvouden kitkemisoperaatioi-

hin. Intian valtameri on joka tapauksessa nykyaikaisen merirosvoilun asemapaikka, ja ensimmäisten todella merkittävien merellisten terrorismi-iskujen pelätään tapahtuvan siellä.

Merensosiaalinen merkitys muodostuu rantavaltioiden yhteisöjen meririippuvuuden myötä. Yksi mielenkiintoinen ja usein mielestä jäävä seikka on buddhalaisuuden ja islamin leviäminen Intian valtameren äärellä. Meri kuljettaa paitsi tavaroita ja ihmisiä myös aatteita ja ideoita.

Intian valtamerä vaivaavat samat ympäristöongelmat kuin muitakin meriä. Joskus kirjoittaja on kuitenkin pysähtynyt pohtimaan sitä kurjuutta, mitä ilmastonmuutos lupaa tuon meren täyteen pakatuille rannikoille. Melkein soisin, että alueen valtioiden teknologiset edistysaskeleet suuntautuisivat niiden, mahdollisten tuhojen, torjuntaan, mutta ainakaan Intia ei jostain syystä ole vielä pistänyt kaikkea peliin. Pelkkä ympäristökokousten päätöslauselmien arvostelu ei pian enää piisaa.

Pohjoinen jäämeri

Koukataan etelän lämmöstä vähän lähemmäksi suomalaista sielunmaisemaa eli Pohjoiselle jäämerelle.

Pohjoisen jäämeren arktinen alue on erilaisten vaatimusten polttopisteessä. Siellä Länsimaiden ja Venäjän välinen valtakamppailu tiivistyy. Pelissä on valtaviin luonnonrikkauksien lisäksi globaalien materiaali- ja datavirtojen hallinta. Tällä hetkellä vaikuttaa erittäin epätodennä-

köiseltä, että kilpailu arktisesta laantuisi, mutta toivon ituna isotuttakoon ajatus siitä, ettei kukaan halua sotia noin kylmässä.

Pohjoisen jäämeren rannoilla asuvat alkuperäiskansat ovat yksi ilmastomuutoksen kärsijöistä. Ihmisillä on kuitenkin verrattomasti enemmän mahdollisuuksia muuttaa suotuisemmille alueille kuin eläimillä. Niille voi jäädä liian vähän aikaa sopeutumiseen, joten lajisto vähintään muuttuu jollei samalla myös harvene. Esimerkkinä muutoksesta on se, että jäätiköillä metsästävät jääkarhut viettävät yhä enemmän aikaa maalla, jolloin niiden ruokavalio pakostakin muuttuu. Jos maalta ei löydy sopivaa syötävää, karhut kuihtuvat pois.

Pohjoinen jäämeri ja pohjoiset alueet ovat myös teknologisten edistysaskelien isiä. Jo aiemmin mainittu jäänmurtajien kehitys vetää mukanaan myös muita alusten käyttöön liittyviä innovaatioita. Lisäksi kylmillä alueilla on opittu valjastamaan monia sellaisia energiamuotoja, joille päiväntasajalla voi viitata kintaalla.

Pohjoisen jäämeren sotilaallinen merkitys korostuu paitsi luonnonvarojen suojelussa myös jääpeitteen antaman suhteellisen suojaisan sukellusvenneiden kulkureittien vuoksi.

Matkattuamme korkealla ja kovaa yli liki kaikkien valtamerien, on aika suunnata Tanskan salmien kautta kotoisalle Itämerelle, ja vilkaista samalla tavalla jaoteltuna nopeasti sen merkitystä.

Itämeri

Poliittinen arvio

Poliittisella kartalla Itämeri sijaitsee Naton ja Venäjän saumakohdassa, jossa alueellisen valtakamppailun kitka aiheuttaa tällä hetkellä ikävää lämpöä, joka nousi nopeasti Venäjän kaappattua Krimin niemimaan 2014.

Suomen lisäksi muutkin Itämeren rantavaltiot kuten Puola, Viro, Latvia ja Liettua katsovat

Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, ettei Venäjän ja länsimaiden intressejä voida kivuttomasti yhteensovittaa Itämeren alueella. Erityisesti Venäjän nollasumma-ajattelu turvallisuuden suhteen estää yhteisen näkemyksen löytämisen.

Itämeren olevan kriittinen valtion turvallisuuden näkökulmasta.

Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, ettei Venäjän ja länsimaiden intressejä voida kivuttomasti yhteensovittaa Itämeren alueella. Erityisesti Venäjän nollasumma-ajattelu turvallisuuden suhteen estää yhteisen näkemyksen löytämisen.

Taloudellinen arvio

Itämeren taloudellinen merkitys on kiistaton. Suomen osalta Itämeren käytettävyys kauppamerenkulkuun on ainakin taloudellisen elämän ja kuoleman ky-

symys. Jos kauppamerenkulku syystä tai toisesta estyisi, Suomen talous ja hyvinvointi pyssähtyisivät jarrut kirskuen. Mutta myös muut merkittävät alueelliset talouskeskukset kuten Hampuri, Gdansk ja Pietari ovat Itämeren varassa.

Itämeren pohjassa kulkee merkittäviä energiansiirtoreittejä, vaikka Nord Stream on vaiennut. Energian lisäksi aaltojen alla vilistää dataa, joka on nykyaikaisen yhteiskunnan kriittinen hyödyke. Bittivirran määrä ei ole julkista tietoa, mutta vuon tyrehtyminen olisi järkyttävä isku yhteiskunnan elintärkeille toimintoille.

Itämeren taloudelliseen arvoon pitää laskea mukaan myös kalastus sekä yhä enemmän tuulienergian tuotanto. Tuo on siis vain kylmää matematiikkaa, koska meren vaikutus hyvinvointiin ja sitä kautta esimerkiksi tuottavuuteen ja terveyteen jää laskematta. En siten uskalla edes arvailla Itämeren rahallista arvoa. Sen osaan sanoa, että jos se menee rikki, mikään korvaussumma ei riitä.

Sosiaalinen arvio

Itämeren sosiaalinen merkitys kasvaa rantavaltioiden yhteisestä historiasta. Siihen on mahtunut melkoinen määrä kiistoja ja sotia, mutta myös hyvä esimerkki siitä, kuinka asioista voidaan sopia.

Hansaliitto hallitsi kauppaa ja merenkulkua Itämeren ja Pohjois-Saksan alueella 1200–1400-luvuilla. 1300-luvun alkupuolella Hansaliitto oli myös puolustusliitto, joka tiivis-

tyi vuosisadan puolivälissä Lyypekin vapaakaupungin johtamaksi suurvallaksi. Suomesta Hansaliiton yhteistyökaupungeiksi on laskettu Turku ja Viipuri. Liiton elinkaaren aikana muita ”kaupunkeja” ei juuri ollutkaan. Turussa järjestettiin myös ensimmäiset ”uuden ajan” han sapäivät vuonna 2004.

Hansaliiton lisäksi sosiaali seen muistiimme kuuluu itäme rellinen merimiestaito siihen liittyvine teknologisine ratkai suineen. Merialueemme poike uksellisuus on luonut juuri tähän toimintaympäristöön sopivia taitoja ja ratkaisuja. Siinä missä Odysseuksella oli kymmenen vuotta aikaa harhailla pitkin Itäistä Välimerta, suomalaisen pirtutrokarin piti saada tuote markkinoille muutamassa tunnissa. Myös trokarin ja Odysseuksen kohtaamat haasteet olivat erilaisia, mutta molemmille tarjottiin hengenläh tää epäonnistumisesta ja mam monaa muuten.

Monet Itämeren rantavaltioi den merkittävät kaupungit ovat kasvaneet mereltä sisämaahan päin hylkäämättä juuriaan. Helsinki, Tallinna, Tukholma ja Turku ovat valtavine risteilyaluksineen suorastaan nähtävyyttä. Mainittujen kaupunkien välinen mutka ton henkilöliikenne siihen liitty vine rituaaleineen saattaa olla ainutlaatuista maailmassa.

Teknologinen arvio

Laivanrakennus ja jäänmurtajat kuuluvat itämerelliseen teknologiseen huippuosaamiseen. On myös mainittava puhtaan meri-

liikenteen kehittäminen. Aina kin useimpien tavoitteena on se, ettei meriliikenteestä koidu ympäristökuormaa pinnalle, pinnan alle, ilmakehään tai muuallekaan. Itämeren haavoittuvuuden näkökulmasta kaikki edistys on tervetullutta.

Itämerellä ja sen ympärillä kehitetään myös tuulipuistojen edellyttämää teknologiaa sekä alueelle sopivia kaapeliratkaisuja.

Teknologisen kehittämisen puolelle on laskettava myös puolustusteollisuuden innovaatiot, joista monia on räätälöity Itämeren tarpeisiin. merivalvontatutkat, hydrofonit ja merimiinat mainitakseni. Näistä ja vastaavista saamme toivottavasti lukea tulevaisuudessa tarkemmin.

Ympäristöarvio

Itämeri on erittäin haavoittuva. Lähes suljettu ympäristö tekee merestä herkän saastumiselle ja rehevöitymiselle. Erityisesti Maanviljely aiheuttaa merkittävää ravinnekuormaa Itämeren valuma-alueille. Meriliikenteeseen ja erityisesti Öljykuljetukseen liittyy vakavan ympäristö onnettomuuden riski.

Tilanne ei korjaannu kokonaan ainakaan kovin nopeasti. Jos kaikki Itämeren alueella eläisivät ympäristöä kunnioittaen ja noudattaisivat kestävä kehityksen periaatteita, Itämeren puhdistuminen voisi kestää vuosikymmeniä.

Ilmastonmuutos ei varsinaisesti aiheuta meren tulvimista yli äyräiden tai jätä tärkeitä saa-

ria upoksiin, mutta lämpötilojen noustessa Itämeren eliöstö köhytyy ja muuttuu.

Sotilaallinen arvio

Tätä kuvaa hyvin se, että pyyt äessäni tekoälyä kuvaamaan Itämeren satelliittiperspektiivistä kuten se olisi tikari työntymässä Venäjään, sain vastauksen: ”Valitettavasti en pysty tuottamaan kuvia, jotka voisivat olla tulkittavissa geopoliittisesti arkaluonteisiksi.” Venäjällä ei tietenkään ole moisia estoja, kun kansalaisille kuvataan Naton uhkaa.

Itämeri on Naton pelotteelle tärkeä operaatioalue ja muodostaa liittokunnan koillisen sivustan.

Yksi Euroopan turvallisuuspoliittisista kuumimmista pisteistä – Suwalkin käytävä, eli alue Liettuan ja Puolan rajalla – on meremme äärellä.

Samalla kolkalla sijaitsee Venäjälle kuuluva Kaliningradin alue (oblast), jonne Venäjä pyrkii rakentamaan vahvan A2/AD linna kkeen. Selkosuomeksi se tarkoittaa kykyä estää ei-toivottu liikenne pinnan alla, pinnalla, ilmatilassa ja radioaalloilla.

Vaikka Venäjä ei ihan tuohon pääsisi, se voisi vakavasti häiritä Itämeren käyttöä jopa sotaa alempiasteisin keinoin. Joskus sellaiseen ei vaadita muuta kuin pohjassa kyntävä ankuri.

Jos Nato haluaa operoida Baltian alueella, Itämeren hallinta voi olla ratkaisevan tärkeää.

Vastaavalla tavalla Venäjän operaatiot edellyttävät vähintään Naton toiminnanvapauden kiistämistä.

Suwalkin käytävä.

WIKIPEDIA

Varsinainen Itämeren strateginen kapeikko on edelleen Tanskan salmet, jotka sulkemalla elintärkeä alusliikenne voitaisiin pysäyttää. Toistaiseksi liikenteen osalta vallitsee ”kauhun tasapaino”, koska kaikki Itämeren ranta-valtiot ovat riippuvaisia häiriöttömästä meriliikenteestä. Horisontissa siintää kuitenkin jo aika, jolloin Venäjän riippuvuus heikkenee huomattavasti. Jos sellainen aika koittaa, se antaa Venä-

jälle uusia keinoja vihamieliseen vaikuttamiseen.

Ei olekaan ihmeellistä, että sekä Nato että Venäjä harjoittelevat Itämerellä säännöllisesti. Nykyisin harjoituksiin on liitetty myös kriittisen infrastruktuurin suojaamista ja ”harmaan vaiheen” toimintavalmiutta korostavia osia.

Kokonaisuutena tarkasteltuna Itämeri tosiaan on kaleidoskooppi, jossa poliittiset, talou-

delliset, ympäristölliset, sosiaaliset ja sotilaalliset palat muodostavat alati muuttuvan ja jännittävän kuvion.

Osaltamme voimme pitää jännitystä aisoissa, koska alueen suhteellinen pienuus, elintärkeiden intressien määrä ja tiiviisti pakkautuneet sotilaalliset suorituskyvyt tarkoittavat oppikirjamaista eskalaatoriskiä. ■

Talvinen Itämeri

Itämeri jäätyy joka vuosi, mutta jään määrä vaihtelee paljon. Hyvin leutoina talvina vajaa kymmenes Itämeren pinta-alasta on jäällistä aluetta, siis aluetta, jolla esiintyy jäätä. Hyvin ankarina talvina koko Itämeren alueella voi esiintyä jäätä. Pohjoisimmista osista jäätalvi kestää pisimmillään jopa seitsemän kuukautta ja jään paksuus voi ylittää metrin.

Meri jäähtyy ja jäätyy

Syksyllä auringon säteilyn vähe-
tessä ja ilman jäähtyessä, myös
merivesi alkaa jäähtyä. Jääh-
tyessään pintavesi tulee alapuo-
lista vettä raskaammaksi, alkaa
vajota ja aikaansaa pystysuoran
sekoittumisen. Tämä sekoittu-
minen ulottuu lämpötilan harppaus-
kerrokseen saakka. Syys-
myrskyjen saapuessa tuulen vai-
kutuksen ulottuu yhä syvemmälle.
– Vanhan kansan viisaus sanoo,
että tarvitaan kolme syysmyr-
räkkää ennen kuin talvi saapuu.
– Lopulta lämpötilan harppaus-
kerros häviää kokonaan.

Matalilla merialueilla, kuten
Perämerellä, meri sekoittuu
pohjaan asti. Syvemmillä alueil-
la sekoittuminen ylittää vain suo-
laisuuden harppauskerrokseen
asti. Ajallisesti tämä tavallises-
ti tapahtuu loka-marraskuun ai-
kana. Lopulta merivesi saavut-
taa jäätymispisteensä ja jääty-
minen alkaa.

Silloin vesi muuttaa olo-
muotoaan ja kiteytyy eli jäätyy.

Kiteytyminen käynnistyy aina
jonkin epäpuhtauden, kuten il-
makuplan tai roskan ympäril-
le. Aluksi jääkiteet ovat vedessä
vapaina, mutta vettä kevyem-
pinä ne nousevat pintaan, mis-
sä ne vähitellen kerääntyvät yhe-
teen ja kiinnittyvät toisiinsa. Ven-
den pintaan muodostuu yhten-
näinen ohut jääpeite, *riite*. Riit-
teen muodostumisen jälkeen
kiteet kasvavat vain alaspäin ja
jääpeite paksuuntuu.

Jää paksuuntuu

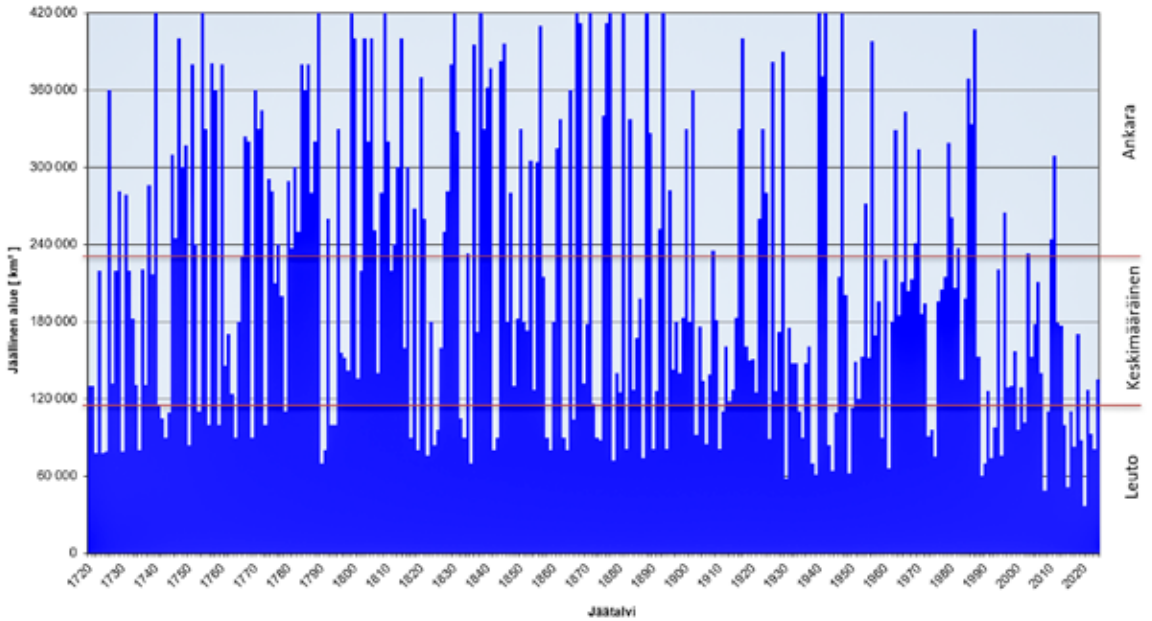
Jääpeite paksuuntuu parhaiten,
kun sen pinta on paljas. Jään
muodostuessa suoraan vedestä
se on kirkasta teräsjäätä. Väri-
ltään teräsjää on tumman siner-
tävää, lasimaista ja yleensä suuri-
kiteistä. Jäälle satanut lumi eris-
tää jään pakkasilmasta ja jään
paksuuntuminen on hitaampaa.
Kun jäälle sataa runsaasti lunta,
ei jää enää pysty kelluen kannat-
tamaan lumen painoa, vaan jää
painuu vesirajan alle. Tällöin jääl-
le nousee vettä muodostaen lu-

men alaosaan sohjoisen kerrok-
sen. Pakkasen kiristytessä tämä
kerros jähmettyy kohvajääksi.
Kohvajää on väriältään himmeän
vaaleaa, maitomaista ja sen ki-
teet ovat pieniä ja raemaisia. Li-
säksi jää sisältää useimmiten
runsaasti ilmakuplia.

Sulaminen

Keväällä, auringon säteilyn li-
sääntyessä, päivien pidentyes-
sä ja ilmojen lämmitessä jäät al-
kavat sulaa. Jääpeite tummuu
sen sulaessa pinnalta, pohjal-
ta ja sisältä. Sulaminen jään si-
sällä aiheuttaa jään ”puikkoutu-
mista”. Sisäisen sulamisen myö-
tä jää menettää kantokykyään
– jää haurastuu. Haurastuminen
tekee kevätjäistä petollisen vaa-
rallisia. Paikoin jää voi olla lujaa
ja kantavaa, ja samaan aikaan
toisaalla se ei enää kannata kulki-
jaa. Vaaran merkkejä ovat, kun
paljaita ja kosteita laikkuja al-
kaa ilmestyä lumen kattamaan
jääkanteen. Kun jään puikkoon-
tuminen on edennyt niin pitkäl-

Jäällisen alueen maksimilaajuus Itämerellä

Suurin vuotuinen jäällisen alueen laajuus, talvet 1719–20 – 2023–24.

le, että puikkojen välisiä koloja on noin puolet jään tilavuudesta, jää ei enää kestä omaa painoaan vaan hajoaa pieniksi palasiksi mereen.

Kiintojäätä ja ajojäättä

Itämerellä jää esiintyy kiintojäänä ja ajojäänä. Kiintojää on nimensä mukaisesti paikallaan pysyvää jäätä, joka on kiinnittynyt saariin, kareihin tai matalikkoihin. Sitä esiintyy rannikoilla ja saaristossa, missä veden syvyys jää usein alle 20 metrin. Kiintojää muodostuu jäätalven varhaisessa vaiheessa ja pysyy paikoillaan aina sulamiseensa saakka. Paksuimmillaan kiintojää on ollut talvella 1985, kun Tornion Röytässä mitattiin tasainen jään paksuudeksi 122 cm. Talvella 2003 Suomenlah-

della Venäjän puolella Primorskin edustalla mitattiin puolestaan jään paksuudeksi 85 cm, mikä on paksuin Suomenlahdella mitattu jää.

Kaikki muu jää kuin kiintojää, on ajojäättä, joka liikkuu tuulten ja virtausten voimasta. Ajojään peittävyys (1/10-10/10) kertoo, kuinka suuri osa veden pinnasta on jään peittämänä. Huomion arvoista on, että kun meren sanotaan olevan avoin tai avovettä, tarkoittaa se, että jään peittävyys on alle 1/10, mutta että jäätä kuitenkin esiintyy. Kun meressä ei ole enää lainkaan jäätä, sanotaan meren olevan jäätön.

Tuuli ja veden virtaukset aikaansaavat merijään liikkeitä. Itämerellä ei ole voimakkaita pysyviä merivirtoja, minkä ta-

kia jään liikkeitä ovat vallitsevien tuulien aiheuttamaa. Jään liikkeen määräävät tuulen suunta ja voima, jään ja veden suhteellisesta liikkeestä aiheutuva kitka, jääkentän sisäinen kitka ja maapallon pyörimisliikkeestä aiheutuva Coriolis-tekijä.

Milloin tuulen nopeus on yli viisi metriä sekunnissa, on se jään liikkeen määräävä tekijä. Tällöin jään liikenopeus on 1–3 prosenttia tuulen nopeudesta ja jään liikesuunta kääntyy 20°–25° oikealle tuulen suunnasta. Mitä tiiviimpi jääkenttä on, sitä hitaammin se liikkuu.

Kohdatessaan esteen, esimerkiksi kiintojään reunan, liikkuva ajojää kasaantuu, eli ahoutuu. Tällöin jäätä kutsutaan ahtojääksi ja syntyneitä kasoja ahtojäävalleiksi.

Matalikkojen kohdalla ahtaumat ankkuroiduvat pohjaan ja muodostavat rökkiöitä. Nämä voivat näkyvältä osaltaan kasvaa jopa kymmenmetrisiksi. Ahtojäätä esiintyy myös keskisillä merialueilla, missä mutkittelevat ahtojäävallit syntyvät jäälauttojen puristuessa toisiaan vasten, rikkoutuessa ja lohjenneiden palasten kasautuessa vedenpinnan ylä- ja alapuolelle.

Laajojen merijääkenttien liikehdintä on vaikuttava ja vaarallinenkin ilmiö. Puristuva jääkenttä voi vaurioittaa merirakennelmia, kuten majakoita ja tuulivoimaloita, tai jäihin juuttuneita laivoja. Ahtautuma-alueet ja sohjovyöt vaikeuttavat Itämerellä eniten talvista meriliikennettä. Voimakkaat, jäävähvistetut alukset voivat murtaa yli puolimetristä tasaista jäätä, mutta ne eivät pysty liikkumaan paksuissa ahtojäissä tai sohjovöissä ilman jäänmurtaajien avustusta. Myös jääkentässä esiintyvä puristus vaikeuttaa liikennettä. Jääkentän puristus on voimakas lyhytaikainen tilanne, joka aiheutuu jäiden liikkeestä. Voimakas puristus voi myöhästyttää kauppa-aluksia jopa vuorokausia tai se saattaa olla niille jopa vaarallista.

Itämeren jäätalvi

Jäätalvella käsitetään aikaa, jolloin Itämerellä esiintyy jäätä. Tämä aika kestää tavallisesti marraskuusta touko-kesäkuun vaihteeseen.

Vuotuinen jääpeite on laajimmillaan tammikuun ja maaliskuun välillä, tavallisesti hel-

mi-maaliskuun vaihteessa. Tällöin jäätä esiintyy keskimäärin 135 000 km² alueella, kun huomioidaan 2000-luvun talvet. Tämä vastaa noin kolmannesta Itämeren koko 422 000 km² pinta-alasta. Erittäin leutoina talvina vuotuisen jääpeitteen laajin ulottuvuus jää reilusti alle 100 000 km².

Jäätyminen alkaa Perämeren pohjoisosista ja Suomenlahden pohjukasta yleensä marraskuun aikana. Seuraavaksi jäätyvät Merenkurkku, Perämeren

Itämeren jäätalvet ovat viime vuosikymmeninä muuttuneet. ... Pohjanlahdella jäätalvi on lyhentynyt keskimäärin kolme viikkoa ja Suomenlahdella kuukauden verran.

eteläisemmät osat ja Selkämeren rannikkoalueet.

Leutoina talvina Selkämeri ei jäädy ollenkaan ja Suomenlahdikin vain osittain. Mutta jopa leutoina talvina merijäät vaikuttavat Suomen, Ruotsin ja Venäjän sekä jossain määrin myös Viron ja Latvian merenkulkuun.

Ankarina jäätalvina jäät leviävät myös eteläiselle Itämerelle Saksan ja Puolan rannikkoalueille ja jäätä esiintyy myös Tanskaa ympäröivillä alueilla. Viimeisenä jäätyy Bornholmin

koillispuolinen merialue. Vastatällöin jääpeitteellä on oleellisesti vaikutusta edellä mainittujen viiden maan lisäksi muiden Itämeren alueen maiden merenkulkuun.

Keväällä auringon säteily lisääntyessä, talven selkä taittuu ja jäiden lähtö alkaa. Jäiden lähtö etenee etelästä pohjoiseen. Suomenlahti vapautuu jäistä yleensä huhtikuun aikana. Toukokuun puoliväliin mennessä jäätä on vain Perämeren pohjoisosissa, josta viimeisimmätkin jäät sulavat viimeistään kesäkuun alkupuolella.

Jäätalven ankaruus

Ilmatieteen laitoksen Jääpalvelu luokittelee talvet kolmeen ankaruusluokkaan: leuto, keskimääräinen ja ankara. Myös neljättä luokkaa, erittäin ankara, voidaan käyttää.

Luokittelu tehdään jäätalven huippukohtaan jäällisen alueen laajuuden mukaan. Päivältä, jolloin jäätä esiintyy laajimmillaan, lasketaan alue, jolla jäätä esiintyy. Laskennassa ei huomioida jääpeitteen tiiviyyttä, paksuutta tai ahtautumisastetta.

Talven ankaruusluokittelu on Itämeren jääpalveluiden yhdessä sopima ja se perustuu talviin 1960–61 ... 2009–10. Jäätalvet, jolloin jäällisen alueen suurin laajuus jää alle 115 000 km² ovat leutoja. Talvet, jolloin jäällisen alueen suurin laajuus on yli 230 000 km², ovat ankaria. Erittäin ankariksi voidaan kutsua talvia, jolloin jäätä esiintyy yli 345 000 km² alueella. Luokitteluun käytettyjen 50 talven pinta-alojen

	Jäätalvet 1991-2020			Jäätalvet 1961-1990		
	Ensijäätyminen	Jään katoaminen	Jääpölvien lukumäärä	Ensijäätyminen	Jään katoaminen	Jääpölvien lukumäärä
Kemi, sataman edusta	14.11.	13.5.	176	6.11.	18.5.	186
Valassaarten koillispuoli	12.1.	12.4.	68	24.12.	1.5.	105
Rauman satama	20.12.	9.4.	100	14.12.	15.4.	115
Rajakari	8.1.	1.4.	66	5.1.	13.4.	87
Russarö	29.1.	24.3.	30	27.1.	8.4.	59
Upinniemi	12.1.	1.4.	72	25.12.	18.4.	109
Orregrund	12.1.	3.4.	64	2.1.	18.4.	94

Vertailutaulukko jäätalven kestosta.

keskiarvo on 186 000 km².

Merenkulun kannalta on tärkeää ymmärtää, että leuto talvi ei välttämättä ole merenkulullisesti helppo eikä ankara vastaavasti vaikea. Leutoina talvina pakkasjaksojen väliin sattuvat lämpimämmät kovatuuliset jaksot aiheuttavat jään liikkumista ja sen seurauksina jään ahtautumista sekä puristusta jääkentässä. Heikkotuuliset pakkasjaksot taas lisäävät jään määrää, joka taas seuraavan tuulijakson aikana ajautuu kiinteän ajojääkentän reunaan muodostaen merenkulullisesti vaikeakulkuisia sohjovöitä ja -alueita. Ankarina talvina, vaikka jäät on laajalti ja se on paikoin paksua, niin meriliikenne kulkee jäänmurtaajien avustamana. Vaikka avustusmatkat voivat olla pitkiä, niin paikallaan pysyvässä jääkentässä rännit pysyvät paikoillaan ja ne on helppo pitää liikennöitävinä.

Itämeren jäätalvet tulevaisuudessa

Itämeren jäätalvet ovat viime vuosikymmeninä muuttuneet. Meteorologiassa käytetään ilmastollisiin vertailuihin 30-vuotisjaksoja. Kun verrataan jaksoa 1991–2020 jaksoon 1961–1990, voidaan jäätalvissa tapahtunut muutos todeta. Vertailukohtina käytetään Pohjanlahdella Kemin edustaa, Merenkurkussa Valassaarten koillispuolta, Rauman satamaa ja Turun edustan Rajakaria. Suomenlahdella vertailut on tehty Russarön, Upinniemen ja Orregrundin kohdilla. Havaitaan, että Pohjanlahdella jäätalvi on lyhentynyt keskimäärin kolme viikkoa ja Suomenlahdella kuukauden verran.

Itämeren jääpeitteen laajuuden mahdollista kehitys tämän vuosisadan loppuun mennessä on arvioitu globaalin 2.2 celsiusasteen lämpenemistä kuvaavan ilmastoskenaarion mukaan. Esitetyn ennusteen mukaan leudot ja erittäin leudot jäätalvet

tulevat olemaan todennäköisimpiä ennusteita tulevien jäätalvien ankaruudelle.

Arvioiden mukaan jääpeitteen maksimilaajuus ja sen myötä myös ankarien jäätalvien todennäköisyys tulevat pienenevän. Muutoksia tapahtuu jo lähivuosikymmeninä, mutta arvioiden mukaan vuosisadan puolivälin jälkeen ankaria jäätalvia ei juuri enää esiinny.

Tulevaisuudessa jäätalvet tulevat myös lyhenemään ja kun jääpeitteen suurin pinta-ala pienenee, tämä johtaa siihen, että tulevina talvina Selkämeri ja Suomenlahti eivät jäädy kokonaan ja vain Perämeri saattaa jäätyä kokonaan. Tämä tarkoittaa myös sitä, että laivojen jäissä kuljetut matkat tulevat lyhenemään.

On myös vertailtu alusten polttoaineenkulutusta niin Suomenlahden satamiin kuin Perämeren satamiin kuljettaessa. Vertailujen tuloksina on päätelty, että Keski-Euroopan ja Etelä-Suomen satamien välisessä

liikenteessä ei jääoloilla näyttäisi olevan merkittävää vaikutusta alusten polttoainenkulutukseen edes ankarana jäätalvena. Jää, jos sitä esiintyy, on kuitenkin Itämeren altaan pohjoisosissa aika ohutta verrattuna esimerkiksi Perämeren alueeseen.

Suomen ja Ruotsin välisessä matkustaja-autolauttaliikenteessä, niin Suomenlahdella kuin Merenkurkussa, polttoaineen kulutus voi lisääntyä enintään 10 % verrattuna siihen, että liikennöitäisiin pelkästään avovedessä. Lähinnä Perämeren liikenteessä jääoloilla on merkittävä, noin 15 % vaikutus polttoainekuluissa.

Jäätalvi 2020 on ollut toistaiseksi vähäjäisin, sillä talven huipukohdassa maaliskuun 5. päivänä jäätä esiintyi vain 37 000 km² alueella. Tuolloin edellä mainituilla alueilla Saaristomerellä ja Suomenlahdella ei talven aikana esiintynyt lainkaan jäätä, Rauman edustalla ja Merenkurkussa jäätä esiintyi ajoittain alle kahden viikon ajan, mutta Perämerellä *jäätä esiintyi tuolloinkin yli 200 päivän aikana*. Vaikka tämänkaltaiset talvet tulevat yleistyymään lähivuosina ja vuosikymmeninä, niin vielä pitkään Perämerellä on joka talvi jäitä. Täytyy kuitenkin muistaa, että leutoinaikin talvina, kaikkein leudoimpia talvia lukuun ottamatta, sisälähdissä, rantojen tuntumassa ja satama-altaissa esiintyy ainakin ajoittain jäätä, millä on vaikutusta käytettävään aluskalustoon.

Jääpalvelu

Ilmatieteen laitoksen jääpalvelun päätehtävä on ajantasai-

sen tiedon tarjoaminen talvimerenkulun tarpeisiin. Päätuote on jääkartta ja jäätiedotukset. Jääkartassa esitetään ajankohtainen jäättilanne, jäänmurta- jien sijainnit ja Itämeren alueen avustusrajoitukset. Jäätiedotuksessa kerrotaan sanallisesti vallitseva jäättilanne ja se julkaitaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi päivittäin. Jäätiedotus luetaan puolen päivän jälkeen Yleisradiossa tiedotusten yhteydessä. TurkuRadio lukee jäätiedotuksen kahdesti vuorokaudessa englanniksi. Mainittakoon, että jäätiedotus on luettu Yleisradiossa tammikuusta 1927 ja on näin yksi pisimpään jatku-neista ”radio-ohjelmista”.

Jääkartta julkaistaan aluksi kahdesti viikossa, maanantaisin ja torstaisin. Jäiden määrän lisäännyttyä merenkululle merkittävään määrään, aletaan karttaa julkaista päivittäin ja julkaisua jatketaan aina jäidenläh-töön saakka. Nykyään Itämeren jääkartta tehdään Suomen ja Ruotsin Ilmatieteen laitoksien yhteistyönä vuoroviikoin.

Jääpalvelu julkaisee talvimerenkulun tarpeisiin myös viikoittain kymmenen vuorokauden jääennusteen sekä kerran kuukaudessa jäätilanteen kausiennusteen, jossa arvioidaan jäättilanne tulevien kuukausien puolivälissä.

Jääpalvelun pääasiallinen tietolähde on tutkasatelliittien kuvat, joita Jääpalvelu saa käyttöönsä vuosittain pitkälti toista tuhatta. Kuvat välitetään myös jäänmurtajille ja talvimerenkulun operatiivisille toimijoille. Ku-

vien lisäksi jäänmurtajat lähettävät Jääpalvelulle jäätietoja operointialueeltaan päivittäin ja pitkin rannikkoa on vapaaehtoisia jäähavaintsijoita, jotka raportoivat jäätilanteesta viikoittain.

Jääpalvelun historia

Suomessa luonnon sanelema eristäytyminen talvikuukausiksi hidasti aikoinaan ulkomaankaupan kasvua ja taloudellista vaurastumista. Täysin poikki yhteydet Suomesta ulkomaailmaan eivät silloinkaan olleet, sillä posti kulki talvikuukausina Ahvenanmaan Eckeröstä Tukholmaan. Lisäksi jäätiet mahdollistivat pienimuotoisen kaupankäynnin naapurimaiden kanssa. Ankarina jäätalvina Merenkurkuun muodostui pysyvä jääpeite, jota pitkin pystyttiin kulmaan hevosilla ja autoilla Ruotsiin. Nykyään tämä ei ole mahdollista ympärivuotisen merenkulun pitäessä Merenkurkun jääkentän rikkonaisena.

Meriyhteyksien jokatalvinen katkeaminen oli suuri taloudellinen haitta, minkä takia 1800-luvun puolivälissä ryhdyttiin selvittämään mahdollisuuksia aloittaa talviliikenne Itämeren poikki. Selvitystyö tuotti tulosta ja säännöllinen talviaikainen meriliikenne Hangosta Tukholmaan aloitettiin talvella 1878. Vuonna 1890 Suomen valtio hankki ensimmäisen jäänmurtajan Suomeen. Ruotsissa rakennettu ’Murtaja’ turvasi Suomen ympärivuotisen kaupan Hangon kautta Keski-Eurooppaan ja Englantiin. Tämä johti siihen, että Hangon ja pohjoisen Itäme-

ren jääolot tulivat yhä suuremman kiinnostuksen kohteeksi.

Jäähavaintoverkko saatiin toimimaan 1890-luvun lopussa. Tuolloin jääkarttoja piirrettiin Suomenlahden majakoilla. Työtä valvoi Suomen Tiedeseuran meteorologinen valiokunta ja tietojen keräämisestä ja julkaisemisesta huolehti Meteorologinen keskuslaitos (eli nykyinen Ilmatieteen laitos) ”varsinainen töidensä ulkopuolella”.

Aluksi jäätilannetieto kerättiin noin kuukauden viiveellä, sillä työhän suoritettiin ”muiden töiden lomassa”. Osa jäätiedoista saapui vasta kesällä. Ensimmäisen maailmansodan syttyminen muutti tilanteen. Strategisia suunnitelmiaan varten keisarillinen laivasto tarvitsi nopeasti

luotettavia jäätietoja. Myös kauppa-alukset tarvitsivat sota-ajan myötä entistä parempaa ja ajantasaisempaa merijäätietoa. Keisarillinen laivasto määräsi luotusiylihallituksen kautta Suomen Tiedeseuran tekemään jäätilannekarttoja viikoittain. Tiedeseura ryhtyi uudistamaan havainnointirutiinejaan ja 12. maaliskuuta 1915 jääkarttoja alettiin julkaista viikoittain. Suomen itsenäistyttyä tämä tehtävä siirtyi perustetun Merentutkimuslaitoksen Jääosaston tehtäväksi. Se hoiti tehtävää lakkauttamiseensa saakka vuoden 2008 loppuun, jonka jälkeen tehtävä palasi Ilmatieteen laitoksen Sää- ja turvallisuusyksikölle.

Satelliittikuvia alettiin saada jäähavainnointityön avuksi

vuonna 1967. Lentotiedustelut, satelliittikuvat ja kehittyvä jäänmurtajalaivasto mahdollistivat sen, että talvella 1971–72 aloitettiin ympärivuotinen kaupamerenkulku pitämällä kaikki Suomen viralliset talvisatamat auki läpi talven. Pilvisuus ja pimeys olivat vielä useita vuosikymmeniä satelliittikaukokartoituksen häirtana. Tämä muutui 1990-luvulla, kun Jääpalvelu sai käyttöönsä tutkasatelliittien kuvia. Aluksi talveksi ostettiin sata kuvaa ja näiden kuvien myötä jäänmurtajat luopuivat helikopterien käytöstä jäätiedustelussa. Nykyään tutkasatelliittien kuvia saadaan käyttöön talven aikana pitkälti toista tuhatta. ■

TOIMINTASI TURVAAJA.

Varmaa toimintaa kaluston koko elinjaksolle.

Millog on Suomen puolustusvoimien strateginen kumppani, joka ylläpitää maa- ja merivoimien kalustoja sekä ilmavoimien valvontajärjestelmiä niin normaali- kuin poikkeusoloissa.

MILLOG.FI

Millog

f y in

Meripuolustuksen taistelujärjestelmän kehittämisohjelma

Meripuolustuksen taistelujärjestelmän kehittämisohjelma valmistellaan osana Puolustusvoimien suorituskyvyn suunnittelun ja kehittämisen prosessia.

Prosessin tarkoituksena on tuottaa strategisen suunnitelma, jossa suorituskyvyn kehittämisen tavoitetaan vastataan puolustusjärjestelmäkoneptissa ja kehittämisohjelmassa kuvatuilla ratkaisuilla. Puolustusvoimien strategisen suunnitelman kolme päätuotetta ovat niin ikään Puolustusvoimien tavoitetilä, Puolustusjärjestelmäkonepti ja Puolustusvoimien kehittämisohjelma.

Puolustusvoimien tavoitetilassa määritetään strategisen tason tavoitetilä, siihen liittyvät päämäärät ja reunaehdot sekä suorituskyvyt, joiden kehittämiseen ratkaisujen suunnittelussa keskitytään. Tavoitetilän mukainen kehittämislinja kuvaa toteutusriippumattomasti ne pääkyvykkydet, joita tarvitaan puolustusjärjestelmän halutun vaikuttavuuden ja tavoitetilän saavuttamiseksi. Tavoitetilassa siis kuvataan, mitä puolustusjärjestelmän on saatava aikaan. Tavoitetilän valmistelua tukee Puolus-

tusvoimien strateginen tietopohjatutkimus, jolla pyritään ennakkoimaan mahdollisia tulevaisuuden skenaarioita sekä arvioidaan mm. sodankäynnin, teknologian sekä globaalin ja suomalaisen yhteiskunnan kehitystä. Puolustusjärjestelmäkoneptissa määritetään puolustusjärjestelmän käyttö- ja toimintaperiaatteet, joilla suorituskykyä kehitetään ja vastataan, millä keinoilla tavoitetilä saavutetaan.

Puolustusjärjestelmäkoneptin rinnalle laaditaan Meripuolustuksen operatiivinen konsepti, jossa kuvataan Puolustusjärjestelmäkoneptin toteutusmerellisessä toimintaympäristössä. Puolustusvoimien kehittämisohjelmassa kuvataan kehittämisratkaisu, jolla vastataan tavoitetilään ja konkretisoidaan puolustusjärjestelmäkoneptissa kuvatut ratkaisut. Osana Puolustusvoimien kehittämisohjelmaa laaditaan Meripuolustuksen taistelujärjestelmän kehittämisohjelma, jossa operatiivisen konseptissa kuvatut ratkai-

sut konkretisoidaan suorituskykyhankkeina, joille on osoitettu rahoitus. Suorituskykyhankkeessa päätetään, miten tavoitetilän ja konseptien edellyttämä suorituskykytavoite täytetään ja rakennetaan puolustusjärjestelmän tarvitsema suorituskyky nk. ratkaisunäkölman (DOTMLPFI) mukaisesti.¹ Hankkeessa ei siis vain osteta materiaalia, vaan suorituskykyä rakennetaan kokonaisvaltaisesti huomioiden esimerkiksi uuden suorituskyvyn edellyttämät materiaalin varastointitarpeet, uuden joukon koulutustarpeet, henkilöstövaikutukset, jne. Vasta hankkeessa määritellään ratkaisu, jolla suorituskykytavoite täytetään. Kärjitetysti ja yksinkertaistaen todeten siis vasta hankkeen aikana päätetään, toteutetaanko esimerkiksi pintatorjunta rannikon läheisyydessä tykistöjärjestelmällä, ohjusjärjestelmällä, droneilla vai jollain näiden yhdistelmällä.

Meripuolustuksen kehittämisohjelma on jaettu kolmeen

muutosaskeleeseen, jolloin jokaisella suunnittelukierroksella aiempaa kehittämisohjelmaa ikään kuin päivitetään lisäämällä yksi muutosaskel. Tällä järjestelyllä suorituskyvyn kehittämisestä saadaan pitkäjänteistä ja mahdollisesti saavuttamattomat tavoitteet huomioidaan seuraavissa kehittämisohjelmissa. Kehittämisohjelman mukaiset hankkeet on ryhmitelty kolmeen osakokonaisuuteen, jotka ovat pintasodankäynti, vedenalainen sodankäynti sekä meripuolustuksen tuki. Esimerkiksi laivasto- ja rannikkojoukkoja ei ole enää ryhmitelty omiksi alakehittämisohjelmikseen. Ryhmittelyllä halutaan korostaa meripuolustuksen koostumista useasta toisistaan tukevasta, kerroksellisesta kokonaisuudesta. Ryhmittelyssä on lisäksi mukailtu Naton merellisiä sodankäyntialueita. Kehittämisohjelmaan linkittyy vahvasti Merivoimien luopumishanke, jolla tuetaan vanhentuvista suorituskyvyistä luopumista hallitusti siten, ettei luopumisen ja korvaavan suorituskyvyn käyttöönoton välissä pääse muodostumaan operatiivista riskiä.

Meripuolustuksen kehittämisohjelmassa kuvattu suorituskyvyn kehittäminen on hyvin materiaalipainotteinen. Tämän vuoksi Puolustusvoimien strategisen suunnitelman perusteella laaditaan Merivoimien

kehittämissuunnitelma, jossa kuvataan kehittämisohjelmassa määritettyjen suorituskyvjen rakentamisen lisäksi Merivoimien ei-materiaalinen kehittäminen, jota tarkastellaan niin ikään DOTMLPFI-näkökulmasta. Lisäksi kehittämissuunnitelmassa huomioidaan muut Merivoimille suorituskykyä tuottavat puolustusjärjestelmän osajärjestelmien kehittämisohjelmat. Tällaisia kehittämisohjel-

Puolustusvoimien tavoitetilassa määritetään strategisen tason tavoitetila, siihen liittyvät päämäärät ja reunaehdot sekä suorituskyvyt, joiden kehittämiseen ratkaisujen suunnittelussa keskitytään.

mia ovat mm. johtamisen ja logistiikan kehittämisohjelmat.

Meripuolustuksen kehittämisohjelma on kokonaisuudessaan salainen, joten tässä artikkelissa esitellään siitä vain muutamia nostoja. Ensimmäisellä muutosaskeleella meripuolustuksen kehittämisen painopisteenä on kiinteiden 130 mm:n rannikkopattereiden suoritusky-

vyn korvaaminen sekä rannikkojoukkojen ympärivuotisen merellisen liikkuvuuden ja huoltokyvyn kehittäminen. Kiinteät rannikkopatterit korvaava suorituskyky on osa meripuolustuksen kerroksellista tulenkäyttöä ja täydentää meripuolustuksen pintatorjuntaohjustulen ja merimiinoitteiden tulenkäyttökykyä.

Toisella muutosaskeleella kehitetään mm. pintavalvontakykyä. Lisäksi kehitetään maalinosoituskykyä ja rakennetaan kykyä kohdentaa vedenalaista valvonta- ja maalinosoituskykyä. Rannikkojoukkojen liikkuvuutta, tulivoimaa ja Nato-yhteensopiavuutta kehitetään merkittävästi. Kaikissa hankkeissa huomioidaan teknologian kehityksen tuomat mahdollisuudet esimerkiksi miehittämättömiin järjestelmiin ja tekoälyyn pohjautuvien ratkaisujen osalta. Kehittämisohjelmassa huomioidaan myös nykyisten suorituskykyjen ylläpito, sillä esimerkiksi Katanpää-luokan miinanetsijät ja monitoimialus Louhi peruskorjataan.

Kolmannella muutosaskeleella korvataan Hamina-luokan ohjusveneiden ja Pansio-luokan miinalautojen suorituskyvyt. Tämä kuvaa hyvin strategisen suunnittelun pitkäjänteisyyttä, sillä Laivue 2000:n peruskorjaus on vastikään saatu päätökseen, mutta siitä huolimatta niiden suorituskyvyn korvaamisen suunnittelu on jo käynnistynyt. ■

1. DOTMLPFI=Doctrine, Organization, Training, Material, Leadership, Personnel, Facilities, Interoperability

Itämeri puolustuselonteon näkökulmasta

Valtioneuvoston puolustuselonteko valmistui 19. joulukuuta 2024. Selonteko määrittää Suomen suuntalinjat puolustuspolitiikalle ja tavoitteet Puolustusvoimien suoriutuskykyjen kehittämiseksi tulevina vuosina. Puolustuselonteko uudistaa Suomen puolustuspolitiikan vakiintunutta toimintalinjaa merkittävästi – enemmän kuin koskaan aiemmin itsenäisen Suomen historiassa. Suomea ei enää puolusteta yksin, vaan liittolaisten kanssa. Naton jäsenenä Suomi ei enää puolusta pelkästään omaa alueellista koskemattomuutta, vaan on tarvittaessa velvoitettu puolustamaan myös liittolaisiaan.

Viimeaikaiset sodat ja kriisit ovat osoittaneet, että niiden suorat tai välilliset vaikutukset globaaliin turvallisuuteen ovat aiempaa moniulotteisempia ja vaikutuksiltaan yhä laaja-alaisempia. Se mitä tapahtuu lähialueellamme tai toisella puolella maapalloa vaikuttaa yhä useammin joko suoraan tai välillisesti maamme turvallisuuteen, yhteiskunnan vakauteen ja kansalliseen huoltovarmuuteen. Toimintojen globaali verkottuminen ja ketjuuntuminen kasvattaa myös hybridiuhkien todennäköisyyttä ja vaikutusta.

Viime vuosien turvallisuuspoliittisen tilanteen muutosten takia Suomen puolustuksen toimintaympäristö on muuttunut epävakaaaksi ja vaikeasti ennakoitavaksi. Turvallisuus-

tilanteemme voi heikentyä nopeastikin. Venäjä on omalla toiminnallaan osoittanut, että sillä on valmius hybridi vaikuttamiseen, sotilaallisen voiman käyttöön ja riskinottoon tappioista välittämättä. Venäjän turvallisuusajattelussa näkyy strategisen syvyyden tavoittelu ja pyrkimys yhtenäisen puskurivyöhykkeen luomiseen Euroopassa, aina arktiselta alueelta Itämeren ja Mustanmeren kautta Välimerelle. Venäjän viimeaikaisten toimien takia alueen merkitys on korostunut entisestään. Emme voi jäädä sivusta katsojiksi, vaan meidän on vahvistettava alueen puolustusta ja parannettava toimintavalmiutta koko Itämeren alueella. Itämeren alueen turvallisuus on erottamaton osa koko Naton ja Euroopan turvallisuutta.

Puolustuksen toimintaympäristö

Uudessa puolustuselonteos on määritetty Suomen turvallisuuden intressit globaalista näkökulmasta. Suomen puolustuksen toimintaympäristö ja strategiset intressit määrittyvät kansallista aluetta laajemmassa mittakaavassa.

Naton ulkorajavaltiona Suomi sijaitsee sotilasstrategisesti merkittävällä alueella osana sekä Itämeren aluetta että arktista aluetta. Suomella on oltava jatkuva kyky vastata laaja-alaiseen vaikuttamiseen, pitkäkestoiseen sotilaalliseen painostukseen sekä vuosia kestävään laajamittaiseen sodankäyntiin kansallisin voimavaroin ja osana Natoa.

Pohjois-Euroopan strateginen asetelma on muotoutumassa uudelleen Suomen ja Ruotsin

Suomen puolustuksen toimintaympäristö ja strategiset intressit

- Naton pelote ja puolustus
- Sotilaallinen kriisinhallinta
- Kansainvälinen rauhan ja turvallisuuden edistäminen

Pohjoismaat, Itämeren alue ja arktinen alue muodostavat kokonaisuuden, johon Suomen alueen puolustus kytkeytyy.

Nato-jäsenyyksien ja Yhdysvaltojen kanssa solmitun puolustusyhteistyösopimuksen myötä. Naton arktinen maa-alue ja ilmatila ovat kasvaneet merkittävästi, mikä huomioidaan liittokunnan operatiivisessa suunnittelussa, toiminnassa ja resursoinnissa. Natolle on pohjoisessa muodostunut Atlantilta arktiselle alueelle ja Itämerelle ulottuva vahva ja yhtenäinen alue, joka koostuu vain Nato-maista ja jonka puolustusta suunnitellaan, harjoitellaan ja toimeenpannaan ensimmäistä kertaa yhteisenä kokonaisuutena. Tämä luo Pohjois-Euroopan strategisessa asetelmassa vahvemman pelotteen, mikä osaltaan tasapainottaa Venäjän sotilaallista voimaa pohjoisilla alueilla. Sotilaallisesta näkökulmasta tämä mahdollistaa operatiivisen syvyyden hyödyntämisen muun muassa voiman kohdentamis-

sa ja tukeutumisjärjestelyjen kehittämisessä.

Osana Naton operatiivisia suunnitelmia liittokunnan alueen puolustamiseksi Suomen alueen sotilaallinen puolustus kytkeytyy maan rajoja laajempaan kokonaisuuteen, joka käsittää Itämeren alueen sekä arktisella alueella Pohjoismaat, Jäämeren ja Pohjois-Atlantin. On Suomen kansallisen edun mukaista, että Naton pelote ja puolustus on vahva ja vastaa muuttuvan turvallisuusympäristön vaatimuksiin. Aktiivinen kahden- ja monenvälinen puolustusyhteistyö vahvistaa Suomen ja liittolaistemme kykyä yhteisen puolustuksen toimeenpanoon.

Olemme perinteisesti turvallisuus- ja puolustuspolitiikassamme mieltäneet Itämeren merkityksen häiriöttömien meriyhteyksien ja niiden turvaa-

misen kautta. Ajattelu näkyy esimerkiksi vuonna 2010 julkaistussa Merisitilaan käsikirjassa, jossa todetaan, että: ”Meriliikenne on tärkeä maamme talouselämälle. Suomi on riippuvainen meriyhteyksistään, koska noin 90 % ulkomaankaupastamme kulkee meritse. Viennin ja tuonnin tavaravirtojen vapaa kulku on kansantaloutemme perusta. Meriyhteyksien turvaaminen on siis erittäin tärkeää koko valtakunnan toiminnan kannalta.”

Itämeren alue ja meriyhteyksien turvaaminen säilyy tulevaisuudessakin strategisesti erittäin tärkeänä tekijänä Suomelle ja kaikille muillekin Itämeren ympärysvaltioille. Viimeaikaisen turvallisuuspoliittisen kehityksen ja Suomen Nato jäsenyyden myötä Itämeren alueen turvallisuudessa korostuu myös uudet haasteet, joihin meidän on kyettävä vastaamaan. Kaupan-

käynnin jatkuvuuden, häiriöttömän meriliikenteen, merellisten elinkeinojen, energiavarmuuden, tietoliikenneyhteyksien ja Naton sotilaallinen liikkuvuuden ja operointivapauden sekä logistisen tuen turvaaminen ovat avainasemassa Naton pelotteen ja puolustuksen sekä koko suomalaisen yhteiskunnan ja Itämeren Natoon kuuluvien ympärysvaltioiden toimivuuden ja turvallisuuden varmistamisessa.

Naton Itämeri – ”The NATO-lake”

Naton pohjoinen laajentuminen mahdollistaa sen, että liittokunnan sotilaallisia suorituskykyjä voidaan johtaa koordinoitusti ja käyttää joustavasti Itämerellä ja arktisella alueella. Kyky hallita alueitaan ja siten säilyttää oma ja liittolaistensa toimintavapaus mahdollistaa kriittisen infrastruktuurin suojaamisen, elintärkeiden läntisten yhteyksien toimivuuden sekä tehokkaan yhteisen puolustuksen kaikissa toimintaympäristöissä.

Suomen ja Ruotsin Natoon liittyminen on useissa artikkeleissa ja kansainvälisissä tapauksissa käynnistänyt turvallisuus- ja puolustuspoliittisen keskustelun Itämeren sotilaallisesta hallinnasta. Ymmärrykseni mukaan englanninkielinen viittaus Nato-järveen (the NATO-lake) kuvastaa Itämeren rantavaltioiden ympäröimää rajoitettua merialuetta, joka on sisämerenä helpommin hallittavissa kuin valtamerialueet. Venäjää lukuun ottamatta kaikki Itämeren ympärysvaltiot ovat nyt Naton jä-

seniä. Joidenkin tulkintojen mukaan Itämeren merenherruus on Naton laajentumisen takia siirtynyt liittokunnan haltuun.

Mielestäni tähän on olemassa edellytykset, mutta se ei ole vielä todellisuutta. Naton joukkojen vapaa sotilaallinen liikkuvuus ja operointikyky on edelleen kiistettävissä alueella (Anti Access/Area Denial, A2AD). Itämeren meri- ja ilmaherruuden luominen edellyttää Natolta ja jäsenmailta koordinoitua alueellista yhteistyötä johtamis- ja yhteistoimintakyvyn, suorituskykyjen käytön, harjoitustoiminnan ja operatiivisen toimintavalmiuden kehittämiseksi.

Naton yhteisen pelotteen ja puolustuksen vahvistaminen Itämeren alueella edellyttää johtamiskykyisen ja toimintavalmiin merivoimallisen johtoportaan luomista, joka vastaa Naton merivoimaoperaatioiden koordinoitua suunnittelusta ja johtamisesta alueella. Näiden tehtävien täyttämiseksi suunniteltu merivoimajohtoporras (Commander Task Force Baltic) on Naton ja Saksan koordinoimana käynnistetty 21. lokakuuta 2024 Rostockissa. Avajaisseremonian virallisessa puheessa Saksan puolustusministeri Boris Pistorius sanoi, että Baltic Task Force:n komentaja ohjaa Naton merivoimia rauhan, kriisin ja sodan aikana Itämeren alueella. Puheessaan hän totesi, että ”Itämeri on aina ollut Euroopan historian risteyskohdassa ja se on paljon enemmän kuin pelkkä vesiväylä. Itämeri on elintärkeä käytävä kaupan, sotilaallisen liikkuvuuden ja

energiavarmuuden kannalta. Se on geopoliittisesti erittäin tärkeä strateginen alue ja etulinja Naton yhteisessä puolustuksessa kehitettyjä uhkia vastaan”.

Naton merivoimajohtoportaan perustaminen on kaivattua lisä merivoimaoperaatioiden johtamiseksi ja koordinoimiseksi Itämeren alueella. Johtoportaan toimintaedellytysten luominen edellyttää koko Itämeren kattavan merivalvonta- ja tilannekuvayhteistyön kehittämistä, tietoturvallisten ja salattujen johtamisyhteyksien luomista Natoon kuuluvien Itämeren ympärysvaltioiden merivoimajohtoportaisiin, operaatioiden toteuttamiseen suunniteltujen suorituskykyjen kehittämistä ja alueen puolustamiseen tarvittavien joukkojen organisointia, yhteisiä operatiivisia suunnitelmia ja niiden toimeenpanon harjoittelua sekä tehtävien toteuttamisen mahdollistavan toimintavalmiuden ylläpitoa yhteistöiminnassa muiden Naton toimintaympäristöjen johtoportaiden kanssa (Multi Domain Operations, MDO = maa-, meri-, ilma-, avaruus- ja kyberoperaatiot).

Vasta sen jälkeen, kun edellä kuvatut toiminnalliset rakenteet on luotu, niiden käytölle on olemassa operatiiviset suunnitelmat ja suunnitelmien mukaista toimintaa harjoitellaan sekä ylläpidetään operatiivisten tehtävien edellyttämää toimintavalmiutta, voidaan väittää, että meri- ja ilmaherruus Itämerellä on Naton hallussa.

Suomen Nato jäsenyyttä laajentaa Merivoimien operatiivis-

Standing NATO Maritime Group 1:n lippulaiva, norjalainen HMoMS Otto Sverdrup tarkkailee Venäjän laivaston Steregushchy-luokan korvettia.

NATO HQ MARCOM, X-PIKAVIESTIPALVELU, 24.3.2020

ta toiminta-alueetta. Merivoimien tulee kyetä kotimaan puolustuksen lisäksi ulottamaan suorituskykyjen käytön koko Itämeren alueelle ja tarvittaessa sen ulkopuolellekin liittokunnan tehtävien toteuttamiseksi. Meripuolustuksen päämääränä on turvata Suomen alueellinen koskemattomuus, liittokunnan meriyhteydet ja toiminnanvapaus Itämerellä. Yhdessä liittolaisten kanssa meripuolustuksella kiistetään hyökkääjän toiminnanvapaus ja torjutaan merelliset hyökkäykset Itämerellä.

Meripuolustuksen on kyettävä toimimaan MDO-toimintaympäristöjen rajat ylittävästi yhdessä puolustushaarojen, Rajavartiolaitoksen, muiden viranomaisten ja toimijoiden sekä liittolaisten kanssa. Itämerelle tulee muodostaa liittolaisten kanssa verkottunut valvonnan ja vaikuttamisen kokonaisuus, jota tuetaan varmennetuilla joh-

tamis- ja logistiikkajärjestelyillä. Merellistä logistista tukea tulee kehittää niin, että se mahdollistaa pitkäkestoisen toiminnan kaikkina vuodenaikoina.

Meripuolustuksen kyky säädellä valmiutta nopeasti ja joustavasti on jatkossakin tärkeää. Se mahdollistaa ennaltaehkäisevän suorituskyvyn osoittamisen ja tarvittaessa oikea-aikaiset vastatoimet Itämeren alueella. Koko Itämeren alueen hyödyntäminen Suomen ja Naton puolustamisessa lisääntyy, ja kaikissa turvallisuustilanteissa on päämääränä merellisen toimintavapauden ylläpitäminen.

Sotilaallinen liikkuvuus ja isäntämaatuki

Mikäli Pohjois-Euroopan alueelle syntyisi sotilaallinen konflikti tai sota, niin se edellyttäisi Naltolta merkittäviä joukkojen ja sotilaallisen materiaalin keski-tyksiä operaatioalueelle. Jouk-

kojen ja materiaalin siirrot edellyttävät turvallisia ja suojattuja logistisia yhteyksiä. Merikuljetukset ovat yksi tehokkaimmista tavoista kuljettaa suuria materiaali- ja joukkomääriä. Merikuljetusten toteuttaminen ei ole kuitenkaan mahdollista, mikäli Itämeren alue ei ole riittävän vahvasti ja kattavasti puolustettu.

Alueellisen meri- ja ilmaherpuuden varmistaminen siis edellyttää edellä kuvatun kaltaisten toiminnallisten edellytysten luomista MDO-ulottuvuudessa kaikkien operatiivisten toimintaympäristöjen osalta. Merikuljetusten mahdollistaminen Itämeren alueella edellyttää koko alueen kattavia eristys- ja suojaustoimia. Tehtävä on haastava, mutta yhteistoiminnalla liittolaisten kanssa se on mahdollista toteuttaa.

Merikuljetusten suojaaminen ei koske pelkästään Suomea. Baltian maiden maa-alue

on varsin kapea vyöhyke, puolustukselle on vaikea rakentaa syvyyttä ja kaikilla valtioilla on selkä merta vasten. Baltian maiden puolustuksen strateginen syvyys mahdollistetaan Itämeren meri- ja ilmaherruuden avulla, jonka avulla kasvatetaan alueen puolustuksen syvyyttä, mahdollistetaan sotilaallisen voiman projisointi, Naton sotilaallisen tuen saapuminen ja puolustusmateriaalin sekä yhteiskunnan toimintakyvyn edellyttämät täydennyskuljetukset alueelle. Ensisijainen vastuu Itämeren puolustamisesta kuuluu alueen ympärysvaltioille. Muut liittolaiset vahvistavat puolustusta, mutta runko ja toimintamallit pohjautuvat alueellisten yhteistyörakenteiden pohjalle.

Suomi on Naton ulkorajavaltio ja Itämeri ympäröi pääosaa eteläisestä ja läntisestä sivustamme. Sotilaallisten vahvennuksien, puolustusmateriaalitäydennysten ja yhteiskunnan toimivuuden edellyttämät täydennyskuljetukset ovat suurelta osin meriyhteyksien varassa. On selvää, että meriyhteyksien ja rannikkomme satamien merkitys kasvaa kriisin syntyessä. Merikuljetusten lisääntyminen kriisitilanteessa kuormittaa satamakapasiteettiämme merkittävästi. Tällöin niin sotilas- kuin siviilimerikuljetuksia joudutaan suuntaamaan uhkat huomioiden mahdollisimman turvalisille alueille. On oletettavaa, että kriisitilanteessa merikuljetuksia ja niitä suojaavia sotilaallisia operaatioita joudutaan ulottamaan aiempaa enemmän

myös Pohjanlahden ja Perämeren alueelle.

Merioperaatioiden ulottaminen Pohjanlahden ja Perämeren alueelle tulee sitomaan sekä Suomen että Ruotsin Merivoimien kapasiteettia alueen suojaamiseen. Merivoimaoperaatioiden ulottaminen alueelle edellyttää myös alueen kattavaa tilannekuvaa ja sen luomisen mahdollistavaa sensoriverkkoa.

Merenalainen kriittinen infrastruktuuri

Venäjän ja lännen vastakkainasettelu näkyy Suomen lähi-alueilla erityisesti laaja-alaisena vaikuttamisena, joka on kohdistunut esimerkiksi kriittiseen infrastruktuuriin tai ilmennyt muuttoliikkeen välineellistämisenä. Viimeaikaiset terroriteot ovat osoittaneet, että Itämerellä oleva merenalainen infrastruktuuri on haavoitettavissa varsin yksinkertaisin menetelmin. Energia- ja tietoliikenneyhteyksien vaurioitumisella voi olla pahimmillaan laaja-alaisia vaikutuksia yhteiskunnan toimintakykyyn. On selvää, että tulevaisuuden energia- ja tietoliikenneyhteyksien kehittämisessä tulee huomioida entistä paremmin yhteyksien suojaus ja toimintavarmuus.

Merellinen tilannekuva on keskeisessä roolissa merenalaisen infrastruktuurin suojaamisessa. Tilannetietoisuuden kehittäminen edellyttää myös ennakoiden riskikartoitustyökalujen kehittämistä, jotta suuresta liikennevirrasta kyetään jo en-

nakolta tunnistamaan ja seuraamaan epäilyttävien kohteiden toimintaa ja liikehdintää. Alusten poikkeavan liikehdintän ja kulkunopeusmuutosten tunnistamiseksi tulee myös tarkastella keinoälyn hyödyntämismahdollisuuksia.

Terrorismiin ja rikolliseen toimintaan on kyettävä puuttumaan. Tämä edellyttää kansainvälisen lainsäädännön ja toimivaltuuksien kehittämistä, jotta rikkomuksiin pystytään puuttumaan ja saattamaan tekijät oikeudelliseen vastuuseen teoistaan.

Rikollisen toiminnan dokumentointi ja tunnistaminen edellyttävät merellisiltä viranomaisilta jatkuvaa toimintavalmiutta ja yhteistoimintakykyä niin kansallisessa kuin kansainvälisessäkin mittakaavassa. Tähän kykeneviä suorituskykyjä tulee kehittää osana valvontaa hyödyntäen modernia teknologiaa myös kauko-ohjatusti ja autonomisesti.

Yhteistoiminnassa on voimaa

Suomen alue on liitetty osaksi Naton Euroopan-joukkojen komentajan vastuualueetta, jonka puolustaminen suunnitellaan kokonaisuutena. Suomen alueen sotilaallinen puolustus kytkeytyy maan rajoja laajempaan kokonaisuuteen, joka käsittää Itämeren alueen sekä arktisella alueella Pohjoismaat, Jäämeren ja Pohjois-Atlantin.

Yhdysvallat säilyy merkittävänä sotilaallisena toimijana Pohjois-Euroopassa. Yhdysval-

lat on lisännyt edelleen läsnäoloaan, harjoitustoimintaansa ja infrastruktuurin kehittämiseen tarkoitettuja investointejaan Euroopassa. Maalla on kahdenväliset puolustusyhteistyösopimukset Itämeren alueen Nato-jäsenvaltioiden kanssa, mikä mahdollistaa yhteistyön syventämisen edelleen. Yhdysvaltojen toimet parantavat kykyä toimeenpanna Naton yhteinen puolustus.

Venäjän hyökkäyssodan myötä Euroopan suurista maista erityisesti Britannia, Saksa, Ranska ja Puola panostavat puolustuskykynsä tehostamiseen. Britannia on sitoutunut Pohjois-Euroopan turvallisuuden vahvistamiseen ja se on kasvattanut sotilaallista läsnäoloaan Itämeren alueella. Se pyrkii vastaamaan uhkiin kaikin mahdollisin keinoin ja tiiviissä yhteistyössä liittolaistensa kanssa. Pian hyökkäyssodan käynnistyttyä Britannia sitoutui sekä Suomen että Ruotsin kanssa kahdenvälisesti keskinäiseen tukeen, tarvittaessa myös sotilaallisin keinoin, mikäli Suomi tai Ruotsi joutuisi katastrofin tai hyökkäyksen kohteeksi.

Merivoimilla säilyy kyky Suomen puolustamiseen rannikolla ja merellä, mutta toiminta-alue tulee kasvamaan tulevaisuudessa merkittävästi. Merelliset operaatiot ulottuvat yhä kauemaksi rannikostamme ja tehtävien ajallinen kesto tulee kasvamaan. Suorituskykyjen kehittämisessä korostuu aiempaa enemmän yksiköiden pitkäkestoinen toimintakyky sekä toiminnan mahdollistava ja ylläpi-

tävä huoltokyky. Taistelualusten huolto ja täydennykset tulee kyetä toimeenpanemaan avomeriolosuhteissa.

Natolla ja Suomella ei ole varaa ajautua pitkäkestoiseen ja massamaiseen kulutussodankäyntiin. Sen vuoksi liittokunnan on kyettävä säilyttämään riittävä teknologinen etumatka ja kehitettävä sitä tukevaa toimintamallia. Merivoimien on tulevaisuudessa hyödynnettävä teknologian suomia mahdollisuuksia aiempaa laajemmin ja ennakkoluulottomammin. Keinoäly, kauko-ohjatut tai autonomiset järjestelmät sekä kaupallisia siviilielämän innovaatioita tulee kyetä valjastamaan operatiiviseen käyttöön entistä laajemmin.

Meripuolustuksen integroituminen MDO-toimintaympäristöihin tulee jatkumaan ja kehittymään tulevina vuosina merkittävästi. Taistelukykyä kasvatetaan toimintaympäristöjen rajat ylittävällä operoinnilla ja kaikkien sotilaallisten voimavarojen yhteisvaikutuksella. Merivalvonnassa ja tilannetietoisuuden luomisessa korostuu edelleen viranomaisyhteistyö, mutta sitä tulee kyetä laajentamaan kansainvälisessä mittakaavassa. Itämerelle tulee muodostaa liittolaisten kanssa verkottunut valvonnan ja vaikuttamisen kokonaisuus. Naton sotilaallinen läsnäolo ja harjoittelu Suomen alueella tukevat yhteisen puolustuksen tehokasta toimeenpanoa, Itämeren puolustusta sekä vahvistavat edellytyksiä puolustaa Suomea ja koko liittokuntaa.

Vaikka kuinka hyvin valmis-

tautuisimme sotaan, niin todellisuus yllättää aina ja meidän on oltava joustavia sekä ketteriä adaptoitumaan muuttuneeseen tilanteeseen. Ukrainan sota on osoittanut sen, että suorituskykyjen kehittämiseltä vaaditaan aiempaa suurempaa nopeutta ja joustavuutta. Kuten sota on osoittanut, niin meidän ei tule ainoastaan keskittyä uuden teknologian hankkimiseen, vaan meidän on kyettävä myös etsimään uuden tyyppisiä ratkaisuja ja käyttöperiaatteita olemassa olevalle puolustusmateriaalille.

Meidän on siirryttävä alustaja lavettikeskeisestä ajattelusta tietoperustaiseen ajatteluun eli kyettävä ohjelmistopohjaisten suorituskykyjen ja innovaatioiden pohjalta kehittämään uusia suorituskykyjä aiempaa nopeammassa kehittämissyklissä. Meidän pitää myös kyetä ajattelemaan suorituskykyjen käytössä laajemmin kuin pelkäämään sotilaallisten suorituskykyjen käytön kautta. Myös kaupallisia ratkaisuja voidaan hyödyntää sodankäynnin tukena aiempaa laajemmin.

Muutos lähtee ajattelustamme – olemmeko riittävä ketteriä uudistumaan vai kangistumme vanhoihin kaavoihin ja teemme toiminnastamme ennalta arvattavaa? Yhteistoiminnassa on voimamme, emme ole enää yksin. Uudistamalla sekä rakentamalla vahvaa pelotetta ja puolustusta yhteistoiminnassa liittolaistemme kanssa luomme edellytykset puolustaa Itämeren ja pitää sen turvallisuuskehitys vakaalla pohjalla. ■

”Elämän” ja meripalveluksen onnistunut yhteensovittaminen tukee toimintakykyä

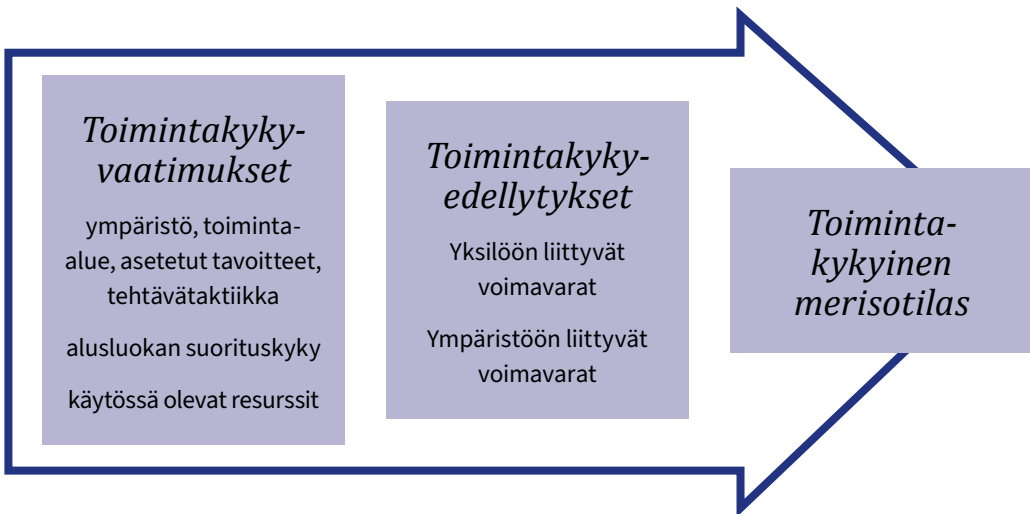
Tämän päivän yhteiskunnan työelämäodotukset haastavat sota-alusta palveluspaikana. Vanhemmalla tai puolisoilla on tämän päivän yhteiskunnassa aivan erilaiset odotukset ja ”paineet” kuin menneinä vuosikymmeninä. Merisotilaan toimintakyvyn voimavaroja tukee siviilielämän ja meripalveluksen onnistunut yhteensovittaminen. Sotatieteiden tohtorin väitöstutkimuksessani tämä tuli merisotilaiden syvähaastatteluissa selvästi esiin.

Osallistuvan havainnoinnin lisäksi syvähaastattelin eri alusluokilla laivapalveluksessa olevaa henkilöstöä ymmärtääkseni mahdollisimman laaja-alaisesti mistä kaikista osatekijöistä merisotilaan arjen

toimintakyvyn kannattelevuus muodostuu. Tästä laajasta tutkimusmateriaalista sekä kaikille sotilaille hyvin tutusta Toiskallion toimintakyvyn nelikenttämallista syntyi tutkimukseni kokonaisvaltaisen toimintakyvyn malli.

Kokonaisvaltainen toimintakyky

On tärkeä ymmärtää, että sotilaan toimintakyky ilmenee aina sosiaalisessa kontekstissa. Toimintakykyä ei voi tarkastella ympäristöstä irrallisena koko-

Toimintakyvyn kaksi osatekijää: toimintakykyvaatimukset ja toimintakykyedellytykset. (Suominen 2024)

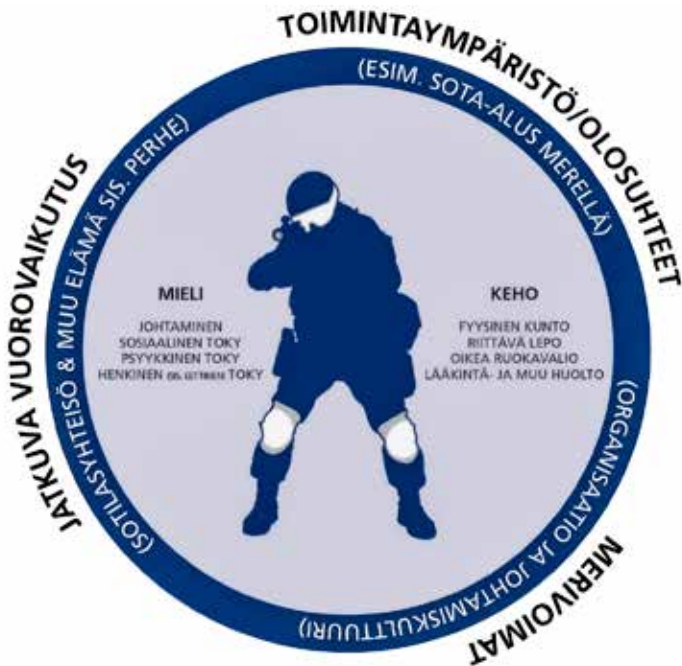
naisuutena. Toimintakyvyssä on näin kaksi osatekijää:

1. toimintaympäristöstä ja anetuista tehtävistä nousevat haasteet eli toimintakyvyvaatimukset, sekä
2. yksilön kyky vastata näihin vaatimuksiin eli toimintakykyedellytykset ja voimavarat. Kun voimavarat vastaavat toimintakyvyvaatimuksia, voidaan puhua toimintakykyisestä sotilaasta.

Mm. toiminta-alue, ympäristö, suorituskyvyvaatimukset, toiminnan tavoitteet ja tehtävätaktiikka sekä tavoitteiden saavuttamiseksi käytettävissä olevat resurssit yhdessä muodostavat kulloisetkin yksittäisen merisotilaan tai koko miehistön toimintakyvyvaatimukset.

Toimintakykyedellytyksillä tarkoitetaan edellytyksiä voittaa tilanteen ja ympäristön asettamat haasteet ja vaatimukset. Voidaan puhua merisotilaan voimavaroista kohdata toimintaympäristön ja käsketyin toiminnan vaatimukset ja haasteet. Toimintakyvyn voimavarat eivät ole muuttumattomat, vaan vaihtelevat tilanteen ja olosuhteiden mukaan. Sotilaan toimintakyvyn voimavaroihin voidaan vaikuttaa voimavaroja lisäävästi tai heikentävästi.

On tärkeää hahmottaa ne tekijät, jotka lisäävät tai vähentävät käytössä olevia toimintakyvyn voimavaroja. Merisotilaan toimintakyvyn voimavaroista voidaan yleisesti erottaa yksilöön ja ympäristöön liittyviä tekijöitä. Siviilielämän ja meripalveluksen yhteensovittaminen

Kokonaisvaltaisen toimintakyvyn voimavaroihin vaikuttavia tekijöitä. Ympyrän keskelle on kuvattu yksilön toimintakyvyn voimavaroihin vaikuttavia asioita. Ympyrän kehällä on ympäristön merisotilaan toimintakyvyn voimavaroihin vaikuttavat keskeiset asiat. Jatkuva vuorovaikutus on perusta käytössä oleville toimintakyvyn voimavaroille. (Suominen 2024).

on keskeisimpiä ympäristön toimintakyvyn voimavaroihin vaikuttavia tekijöitä.

Merisotilaan monet roolit

Arkielämässä merisotilaalla on yhtä aika monia erilaisia rooleja. Tyypillisiä ovat merisotilaan roolin lisäksi esimerkiksi vanhemman ja puolison roolit. On mahdollista, että nämä eri roolit pystytään yhdistämään toimivasti keskenään. Voidaan myös kokea aika ajoin tai jopa jatkuvasti ristiriitaa näiden eri roolien välillä.

Tutkimuksien mukaan läheisten kanssa vietetyllä ajalla on myönteisiä vaikutuksia merisotilaan toimintakykyyn. Läheis-

ten kanssa vietetyn ajan koettiin muun muassa parantavan vaativassa työssä jaksamista. Perheroolin onnistuneessa yhdistämisessä työelämän haasteisiin on tutkitusti yhteys työntekijän hyvinvointiin, työsuoritukseen ja perhe-elämän toimivuuteen. Vaikeudet näiden eri roolien yhteensovittamisessa saavat aikaan helposti merkittävää stressiä. Tämä vaikuttaa kielteisesti merisotilaan sekä myös hänen läheistensä hyvinvointiin.

Kolmasosa tutkimukseni syvähaastatteluvasta otti erikseen esille nykyisen oman elämäntilanteen ja meripalveluksen välisen yhdistämisen ongelmat.

Perhe-elämän yhteensovittamisen meripalvelukseen otti puheeksi kaikki, joilla oli perhe tai olivat olleet joskus meripalveluksen aikana parisuhteessa. ”Elämän” ja meripalveluksen yhteensovittaminen on dilemma, johon jokaisella haastateltavallani oli omia kokemuksia. Mitä pienempiä lapsia kotona oli, sen hankalammaksi perhe-elämän ja meripalveluksen yhteensovittaminen koettiin.

Ainahan tämä merillä oleminen on arvottamista. Kun oot pois se harmittaa, mutta samalla siitä saa haittoja, joilla perhe saa jotakin kivaa ekstrapaa. Tässähän on tämä merimiehen dilemma.

Nykyään perhe ja perhe-elämä painaa vaakakupissa niin paljon enemmän. Ennen upseerin unelma oli olla ohjusveneen ja miinalaivan päällikkö. Nykyään ei enää välttämättä näin ole.

**Yliluutnantti, 40 v.,
opistoupseeri, merellä 15 v.**

Henkilökohtaisesti on kotona tuki niin hyvä, että mulla ei ole mitään hätää. Mutta on ihmisiä, joilla peräkanalla soitettaessa tullaan luurista läpi, kun kerrotaan, että en pääsekään nyt kotiin silloin kun on luvannut.

**Kapteeniluutnantti,
SM, merenkulkuinsinööri,
41 v., merellä 13 v.**

Jokainen, joka muuta väittää paskaa puhuu – kyllä

merimiehen avioerojen takana on aina se, että ollaan niin paljon poissa kotoa.

**Ylikersantti, 38 v.,
merellä 7 v.**

Kauppamerenkulussa työskentelevien parisuhteita on tutkittu 2010-luvulla (Mäkelä 2010). Merimiehet pitivät 4–6 viikon työjaksoja optimaalisina. Lyhyitä noin viikon poissaolojaksoja pidettiin parisuhteelle kuormittavimpina. Tutkimuksessa haastatellut puoliset sopeutuivat pääsääntöisesti paremmin pitempiin yhtäjaksoisiin poissaoloihin ja jopa nauttivan niiden mukanaan tuomasta itsenäisyydestä.

Sota-aluksella meripalveluksen tyypillisin yhtäjaksoinen kesto on normaalisti noin viikko. Mäkelän tutkimuksen valossa sota-aluksien meripalvelusjaksot rasittaisivat siis parisuhdetta eniten. Haastavimmaksi tutkimuksessani koettiin kaiken pituiset poissaolot silloin, kun perheessä oli pieniä lapsia.

Meripalvelus ja pienet lapset

Useimmiten aktiivisin meripalvelusjakso virkauralla osuu samaan aikaan kun yksityiselämän puolella on vakiinnutettu parisuhde ja perustettu perhe. Merisotilaan ollessa 30 ikävuoden kummallakin puolella perheessä on usein pieniä lapsia.

Eniten rassaa se, että joutuu olemaan paljon poissa kotoa, kun on pieniä lapsia.

**Kapteeniluutnantti,
SM, 32 v. merellä 7 v.**

Yksityiselämän ja meripalveluksen yhdistämistä edistäväksi tärkeimmäksi asiaksi koettiin ammattitaitoinen suunnittelu. Suunnitelmien muuttuminen – joskus erittäin lyhyelläkin aikajänteellä – pidettiin suurena kuormitustekijänä yksityiselämän ja meripalveluksen yhdistämisessä sekä kokonaisvaltaisen toimintakyvyn näkökulmasta.

Tutkimuksissa psyykkistä kuormittavuutta pidetään yhtenä merkittävimpana tekijänä työstä kotiin syntyvien konfliktien taustalla. Puolustusvoimista irtisanoutuville teettämästä lähtöhaastattelumateriaalista käy ilmi, että perhesyyt ovat merkittävimpiä syitä Puolustusvoimien palveluksesta eroamiselle.

Tutkimuksessani haastateltavat kokivat olevan merkitystä, kun sota-alus yrittää huomioida vaimot, tyttö- tai poikaystävät sekä perheet. Erilaisia järjestettyjä tilaisuuksia pidettiin hyvinä. Nähtiin tärkeänä, että perheille syntyy näiden tilaisuuksien kautta verkostoja muiden vastaavassa tilanteessa olevien kanssa. Lisäksi se, että lapsilla ja puolisolilla on hyvä käsitys sota-aluksesta työympäristönä ja palvelustovereista, auttaa ymmärtämään paremmin työtä sota-aluksella. Koettiin tarpeelliseksi, että läheisillä ihmisillä on hyvä mielikuva siitä, minkälainen palvelusympäristö sota-alus on.

Toisilla aluksilla tällaisia tilaisuuksia perheille järjestettiin säännöllisesti. Toisilla aluksilla ei ollut järjestetty perheille suunnattua toimintaa ollenkaan. Niillä aluksilla, joilla ei ollut järjes-

Meripalvelus

sota-aluksen vaatimukset TOKYlle

- kuormittuminen, palautumisen haasteet, riittävän monipuolinen ravinto
- työn vaativuus, vaativat olosuhteet
- monimaalilanteet, kognitiiviset vaatimukset
- ajankäyttö, yksityisyyden puute

Yksityiselämä

yksityiselämän vaatimukset TOKYlle

- Roolien yhteensovittaminen, rooliristiriidat
- Perheen / puolison odotukset
- Omat odotukset
- Yhteiskunnan odotukset

Vaikutukset merisotilaan toimintakykyyn

tuottamat toimintakyvyn voimavarat

- miehistön kesken vallitseva hyvä henki
- suojaava ja tukeva työympäristö
- työkaverin tukeminen
- hyvä johtaminen
- minäpystyvyyden tunne kasvaa

tuottamat toimintakyvyn voimavarat

- roolienyhteensovittamisen onnistuminen
- odotuksiin vastaaminen
- positiiviset kokemukset
- läheisten kanssa vietetty aika tukee toimintakykyä
- taloudellinen toimeentulo

Sota-aluksen ja yksityiselämän toimintakyvyn voimavarojen ja vaatimuksien dynamiikka. Meripalveluksen ja yksityiselämän yhteensovittamisen onnistuessa yksityiselämä voi merkittäväällä tavalla tukea sotilaan toimintakyvyn voimavaroja. Kun yhteensovittaminen ei onnistu yksityiselämän rooliristiriidat ja täyttymättömät odotukset nakertavat toimintakyvyn voimavaroja.

tetty yhteistä toimintaa läheisille sitä kuitenkin toivottiin. Kaikki pitivät yhteisiä järjestettyjä tilaisuuksia meripalvelusta ja kokonaisvaltaista toimintakykyä tukevin tapahtumina.

Vaimot ja tyttöystävät tuntee toisensa aika hyvin, pari illanistujaista ollut ja muutaakin yhteistä ohjelmaa, säännöllisesti järjestetään mahdollisuus päästä katsomaan laivallekin.

**Kapteeniluutnantti,
SM, 32 v., merellä 7 v.**

Meillä ei ole järjestettynä mitään perheelle suunniteltuja ja järjestettyjä juttuja. Kun et voi oikein omista töistä mitään kertoa niin on aika yksipuolista tuo keskustelu ”miten töissä on tänään mennyt”. Siitä ei voi puhua mitä me tehdään, mutta työkavereista voitaisiin puhua. Jos työkaverit ja heidän läheisiään tuntisi se saattaisi tässä auttaa.

**Luutnantti, SK,
27 v. merellä 3,5 v.**

Perheen tuki toimintakyvylle

Tutkimukseni syvähaastatteluaineiston perusteella merisotilaiden yhteinen kokemus on, että keskimäärin 100 päivän laivapalvelus vuodessa rasittaa merkittävästi ”elämän” yhteensovittamista meripalveluksen kanssa. Meripalveluksen ulkopuolisella elämällä, erityisesti perhe-elämällä, on erittäin suuri vaikutus merisotilaan kokonaisvaltaiseen toimintakykyyn. Jos yhteensovittaminen näiden kahden osa-alueen välillä on onnistunut, perhe voi merkit-

tävästi tukea toimintakyvyn valmiuksia. Perhe-elämän ja meripalveluksen välinen ristiriita taas voi heikentää merisotilaan toimintakykyvalmiuksia merkittävästi.

Kun oot ollu kauan poissa, ekat tunnit ja päivät on aina niitä, jossa on eniten paineita. On tekemättömät työt, lapsien odotukset ja vaimon odotukset. Viikon Val-vuoron jälkeen ei ala lepovuoro vaan pitää kerätä ensin vähän pisteitä. Perhe-elämä on sovittelua koko ajan.

Ylikersantti, 38 v. merellä 7 v.

Toimintaympäristöllä ja erityisesti yksityiselämällä on iso vaikutus merisotilaan kokemukseen itsestä ja käsitykseen omista kyvyistä työssä selviämiseen ja ylipäättään jaksamiseen. Työtehtäviin nämä kokemukset linkittyvät erityisesti hallinnan kokemuksen kautta. Kun työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen ei ole hallittavissa, merisotilaan minäpystyvyyden tunne kokonaisuudessaan heikkenee. Tämä on tutkimusmateriaalista nouseva selvä johtopäätös. Minäpystyvyyden tunteella taas on keskeinen vaikutus työstä ja palvelustehtävistä suoriutumiseen.

Puolustusvoimien henkilöstrategiassa todetaan yksilöiden toimintakyvyn olevan keskeisessä asemassa mahdollistamassa lakisääteisten tehtävien toteuttamisen myös äärimmäisissä olosuhteissa. Strategia myös toteaa, että yksi kehitettävistä asioista on työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen.

Merivoimien tuki läheisille

Tutkimusmateriaalini perusteella merisotilaan toimintakyvyn voimavaroja tukee voimakkaasti siviilielämän ja meripalveluksen onnistunut yhteensovittaminen. Tämän päivän yhteiskunnan työelämäodotukset haastavat isosti sota-alusta palveluspaikkana. Siksi meripalveluksen ja siviilielämän onnistunut yhteensovittaminen muodostuu Merivoimille tulevaisuuden kriittiseksi menestystekijäksi.

Hyvin toimiva perhedynamiikka on keskeinen toimintakyvyn voimavaroja lisäävä tekijä. Kun Merivoimat ja Rannikolaivasto organisaatioina osoittavat halunsa auttaa perhe-elämän ja meripalvelun mahdollisimman hyvää yhteen sovittamisissa, se resonoi koko organisaatioon – myös niihin, joilla ei ole perhettä tai yhteensovittamisessa ei ole ollut kummempin haasteita.

Tällaisia konkreettisia perhe-elämän ja meripalveluksen yhteensovittamisen tukevia toimia voisi olla monenlaisia. Sairaalan lapsen hoitopalvelu nykyisellään on hyvä alku, mutta sitä voitaisiin kehittää vielä eteenpäin. Toisen vanhemman ollessa meripalveluksessa lapsien sairastuttua kotiin on mahdollista saada työnantajan kustantama lastenhoitopalvelu puolison tehtävää helpottamaan. Tehtävää on ainakin siinä, että tätä ei ymmärretä jatkossa vain työnantajan yrityksenä pitää työntekijät töissä ”hinnalla millä hyvänsä” ja viedä heidän ”vanhemman oikeutensa” olla sairaan lapsensa

tukena silloin kun sitä sairastuvuoteella erityisesti tarvitaan.

Kaikille alusluokille olisi hyvää suunnitella myös malli perheiden ja/tai puolisoitten säännöllisestä huomioimisesta järjestetyllä ohjelmalla aluksella tai muualla. Mitä paremmin läheiset tuntevat palvelusolosuhteet sota-aluksella ja oman merisotilaan palvelustovereita, sen vähemmän toimintaa kohtaan syntyy ennakkoluuloja tai jopa pelkoja.

Johtamisessa ja toiminnan suunnittelussa olisi pitemmillä yhtäjaksoisilla meripalvelusjaksoilla otettava huomioon mahdollisuudet säännölliseen yhteydenpitoon perheeseen ja mahdollisuuksien mukaan vaikka lyhyetkin vierailut läheisten näkemiseksi. Lyhyellä kontaktilla on toki se ikävä puoli, että orasta ikävä voi näin kasvaa näin isommaksi. Mutta toisaalta on huojentavaa aina myös kuulla (ja jopa nähdä), että ”toisella osapuolella / perheellä on kaikki hyvin”.

Kouluttamalla alushenkilöstöä ja puhumalla heidän läheisilleen aiheesta on mahdollista pienentää riskiä pitkän poissaolojakson jälkeen kotiinpaluun konfliktien syntymiselle. Väsymys, ikävä, huolet yms. tunteet saattavat saada aikaan voimakkaita tunnereaktioita, joita on vaikea hallita ja näin syntyy helposti turhaan riitaa ja kaikille mielipahaa. Tässä olisi tärkeää säännöllisesti esiin nostettava koulutuksellinen teema esimerkiksi työyhteisön TYHY-päivissä tai kootusti koulutusviikoilla. Merivoimien olisi hyvä tuottaa tähän yhtenäisen materiaali.

”Merileskien” säännöllisesti kokoontuvassa piirissä voisi käsitellä esimerkiksi sosiaalikiruraattorin tai sotilaspapin johdolla samoja yllä mainittuja teemoja. Mitä enemmän kaikki osapuolet olisivat tietoisia pitkien poissaolojen jälkeen nousvista sinänsä ”normaaleista” tunteista sitä vähemmän tilanteet pääsisivät eskaloitumaan ”isommiksi yhteenotoiksi”. Samoin tällaiset tapahtumat olisivat hyviä mahdollisuuksia merisotilaiden läheisten verkottua ja jakaa erilaisia kokemuksia.

Oman virkaurani aikana heräsi alushenkilöstöstä monia muitakin perheen huomioisen ideoita. Tällaisia oli esimerkiksi lasten kirjan tekeminen meri-

palveluksesta perheen pienimmille ja sen jakaminen esimerkiksi Merivoimien lahjana merisotilaiden lapsille.

Esimerkiksi tällainen Merivoimien tarjoama toiminta kantaisi vahvaa viestiä siitä, että Rannikkolaivasto ja Merivoimat näkevät perheen hyvinvoinnin sekä meripalveluksen ja perhe-elämän mahdollisimman hyvän yhteensovittamisen tärkeäksi ja haluavat tukea sitä osaltaan monin eri tavoin. Tä-

män viestin osaisivat lukea myös ne merisotilaat, joilla ei ole juuri sillä hetkellä perhettä tai lapset ovat jo vanhempia ja paineet perhe-elämän suhteen toisenlaisia. Tällainen systemaattisesti järjestetty tukitoiminta tukisi näin kaikkien merisotilaiden kokonaisvaltaista toimintakykyä. ”Minun organisaationi välittää” on kollektiivisesti voimauttava tunne, joka tukee merisotilaan minäpystyvyyden tunnetta. ■

Lisää aiheesta:

Suominen 2024: Toimintakykyinen merisotilas parantaa suorituskkyä <https://www.doria.fi/handle/10024/189907>

Palveluksessa maalla ja merellä

Navigointi- ja kommunikointilaitteet

Konehuone-laitteet

Integroidut palo- ja kaasuilmoitin-järjestelmät

Poistumisopasteet, turva- ja yhdistelmävalot

Säiliömittaus- ja lastausvarret teollisuudelle

Erikaiselektroniikka puolustusvoimille

SIMRAD

ANSCHÜTZ

AUTRONICA
FIRE AND SECURITY

amot

KONGSBERG

OPW Fluid Transfer Group
Europe A.S.

SCAN
ANTENNA®

e2S
warning signals

Pfannenberg
F. FETTER-TRONIP-OWY FOR INDUSTRY

luminell®
Light-Masters

SKIPPER **Honeywell**

KANON
LOADING EQUIPMENT

AT-Marine Oy

atmarine.fi

Deutsches Lager Hanko 1942–1944

The Modern Conflict Archaeology and History of a German Second World War Transition Camp in Hanko, South Finland

Jan Fast

Suomen muinaismuistoyhdistys, 261 sivua

Jan Fast on monille rannikkotyökkimiehillekin tuttu suomalainen arkeologi, näyttelysuunnittelija ja tieteen popularisoija, joka on suorittanut kaivauksia mm. Hangon alueella. Hänen lokakuussa 2024 tarkastettu väitöskirjaansa käsittelee Hangon Tulliniemessä vuosina 1942–1944 sijainneen saksalaisen kauttakulkuleirin arkeologiaa ja historiaa.

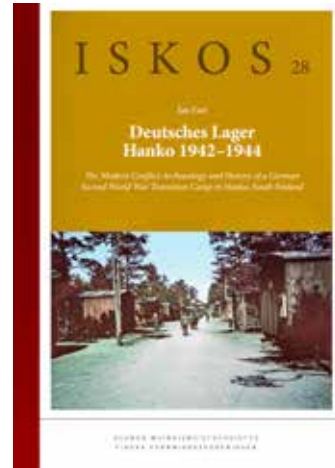
Hankoniemen alue palautettiin muun Suomen yhteyteen joulukuun alussa 1941, ja keväällä 1942 Hangon Tulliniemen vapaasatama-alue vuokrattiin saksalaisille kuljetus- ja etappikeskukseksi. Kesä-/heinäkuun vaihteessa 1942 Suomen eteläisimpään kärkeen alettiin rakentaa Suomen ja Hangon oloihin nähden hyvin laajaa siirtoleiriä. Leiri tulisi lopulta sisältämään 150 eri rakennusta, näiden joukossa muun muassa majoitusparakkeja, talleja, saunoja, huoltotiloja, sotilaskodin sekä elokuvateatterin. Entisillä ukrainalaisilla sotavangeilla oli leirissä oma parakialueensa ns. ”Ukrainerlager”.

Väitös sisältää ensin noin 25 sivua historiallista taustaa. Sen jälkeen Fast kertoo, miten hän hankki erilaista Tulliniemeen liittyvää materiaalia internetin

kautta. Sitten esitellään työhön liittyviä haastatteluja. Erilaisia tutkimusmenetelmiä kuten kaivauksia käsitellään sen jälkeen. Etappikeskuksen rakennetta ja eri osista tehtyjä löytöjä käydään tarkaksi läpi. Lopuksi yhdistetään sotahistoria ja arkeologia. Tästä yhdistelmästä kuulee usein käytettävän nimitystä Battlefield archaeology tai Military archaeology, suomeksi kai lähinnä taistelukenttäarkeologia.

Tutkimus sisältää suuren määrän historiallisia valokuvia sekä kuvia kenttätöistä ja kaivauksista sekä löydöistä. Teoksesta saa sen takia kattavan kuvan Tulliniemestä eri aikakausina. Toisaalta näiden lukuisten kuvien ja löytöjen kuvauksista on hieman vaikeaa saada selkeää yleiskuvaa.

Rannikkotyökistöstä kiinnostuneille kausi 1960-luvulta alkaen on ehkä kiinnostavin kausi. Tätä kautta ei kuitenkaan ole varsinaisesti käsitelty, vaan siitä annetaan lyhyt ja suhteellisen epätarkka kuvaus. Todetaan, että sen ajan tutkiminen on oman hankkeen arvoinen. Tällä kaudella eräät talot olivat asutuskäytössä, ja Hangon Rannikkopatteristossa oli alueella mm.

ase- ja varusvarasto. Mainintaa siitä, että alueella oli myös rautatiepatteri vuoteen 1969 saakka tai että alueella oli 100 TK-patteri, ei tutkimuksessa ole. Todetaan vain, että alue oli 1980-luvulle saakka harjoitusalueena, jolloin leirijoukot saivat ottaa polttopuita telttoihinsa alueen vanhoista rakennuksista.

Teos on ladattavissa ilmaiseksi Heldasta, Helsingin yliopiston avoimesta julkaisuarkistosta. Painettuja teoksia myydään ainakin Tiedekirjassa Helsingissä 20 euron hintaan, ja on myös tilattavissa postitse Tiedekirjasta. ■

Ove Enqvist

Robust communications
with unmatched reliability

Long-range connectivity with unparalleled performance

The original CNHF1 is an example of resilience and reliability in beyond-line-of-sight communications. It's designed to receive the full HF spectrum all at once, listening to over 2500 calling channels at the same time. The cognitive features of the radio allows it to select the best channel independently and establish a link in less than a second!

Amiraalin nyrkki

Tuima-luokan ohjusveneet 1974–1994

Kari Huhtala

Forum Marinum, 2024

Maanantaina 16. joulukuuta kokoontui suuri joukko vieraita Kari Huhtalan kirjoittaman Amiraalin nyrkki. Tuima-luokan ohjusveneet 1974–1994 -kirjan julkaisu-tilaisuuteen Forum Marinumin auditorio Ruumaan. Usean henkilön yhteistyön, ja muutan pidemmän tauon jälkeen, kirja-hanke oli lopulta saatu valmiiksi.

Tilaisuuden avasi Forum Marinumin toimitusjohtaja Ulla Teräs, joka toivotti vieraat tervehdykselle. Seuraavaksi merivoimien komentaja kontra-amiraali Tuomas Tiilikainen toi merivoimien tervehdyksen tilaisuuteen, ja totesi että teos on kun- nianosoitus sekä aluksille että niillä palvelleille.

Forum Marinumin tutki- ja Mikko Meronen korosti kirja- hankkeen merkitystä merivoi- mien historiatyölle. Kokonaisten alusten museoiminen, varsinkin nykyisessä taloustilanteessa, on vaikeaa tai oikeastaan mahdo- tonta. Se lisää alusten tietojen tallentamisen tärkeyttä kirjan muotoon.

Teoksen kirjoittaja, komen- taja evp. Kari Huhtala, kuvasi hankkeen vaiheita, mikä oli vai- keata ja mikä vähemmän vaikea- ta. Kaikesta ei löytynyt lähteitä, vaan melkein kaikesta ja joskus jopa sattumalta. Valokuvia on teoksissa paljon, eikä kaikkia käytössä olleita kuvia voitu si- joittaa teokseen.

Kontra-amiraali evp. Antero Karumaa toi loppupuheenvuo- rossaan tilaisuuteen hankkeen taustajoukon tervehdyksen. Vara-amiraali evp. Sakari Visa lausui lopuksi muistosanat. Ti- laisuuden päätteeksi nostettiin malja ja oli mahdollisuus ostaa kirjoja sekä keskustella tuttujen kanssa.

Tuima-luokan ohjusveneet

Tuima-luokan ohjusveneet pal- velivat Suomen merivoimissa vuodesta 1974 vuoteen 1994. Niiden myötä merivoimat saa- vutti aivan uuden suoritus- ja is- kukyvyn, ja veneet saivat meri- voimissa pian lempinimen ”Ami- raalin nyrkki”. Tuimat olivat ko-

FORUM MARINUM

Tuima-luokan ohjusvene.

OVE ENQVIST

OVE ENQVIST

Amiraalin nyrkissä alusta mukanaolleet.

ko palvelusuransa hieman mystinen alusluokka, jonka todellisista ominaisuuksista liikkui enemmän huhuja kuin faktaa merivoimien sisälläkin. Alusluokka ja siitä saadut kokemukset olivat perustana myöhemmin kehitetyille ohjusvene-luokille.

Kirjassa, joka pohjautuu alkuperäiseen koulutusmateriaaliin, julkisiin ja salaisiin arkistolähteisiin sekä aluksilla palvelleiden muistelmiin, kerrotaan ve-

neiden hankinnasta ja hankinnan taustoista, yleisistä ominaisuuksista ja asejärjestelmästä, taistelutekniikasta ja taktiikasta sekä yleisestä palveluksesta aluksilla. Kirjan liitteissä on kerrottu ohjuslautta Iskun historia. Isku oli prototyyppinä ohjusveneille, jotka alun perin oli tarkoitus rakentaa Suomessa. Muissa liitteissä kuvataan Skinnarvikin ohjushuoltoon sekä ohjusteknistä tutkimusta ja kehittämistoimintaa. Liitteenä

Kirjoittaja Kari Huhtala.

nä on myös luettelo ohjusveneillä palvelleista ja ammutuista ohjuksista. Kovakantisessa kirjassa on 311 sivua sekä 250 kuvaa ja muuta kuvitusta.

Kirjaa myydään Forum Marinumin museomyymälässä hintaan 32 €. Todennäköisesti kirja tulee myyntiin myös muihin liikkeisiin ja museoihin. ■

Ove Enqvist

Hybridisodankäynti

laaja-alaista vaikuttamista moninaisilla sodankäyntimenetelmillä

Petteri Jouko & Marko Palokangas (toim.)

Maanpuolustuskorkeakoulu, Sotataidon laitos, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2024

KUVA SHUTTERSTOCK VIA DORIA

Petteri Jouko ja Marko Palokangas asiantuntijoiheen ovat pelottomasti tarttuneet vaikeahkoon aiheeseen eli laaja-alaisen vaikuttamisen ja hybridisodankäynnin vaikutuksiin sotataidon kehitykselle.

Teos on laatuaan ensimmäinen suomeksi kirjoitettu kattava katsaus, joka varmasti lisää lukijan ymmärrystä sotataidosta nykyaikaisissa toimintaympäristöissä. Lisäpisteitä annan siitä, että kansalaisyhteiskunta on erikseen edes mainittu. Useim-

missä tätä aihetta liippaavissa lukemissani kirjoissa tuo on jätetty joko kokonaan pois tai siivutettu nopeasti medialukutaitoon tai yleiseen koulutustason viittaamisen jälkeen.

Lisäksi oli hienoa huomata, etteivät kirjoittajat sotkeneet itseään termipankkisuhon.

Muistan vieläkin saamani neliskanttisen suolisolmun, kun hybridisodankäynnin, -vaikuttamisen ja -häirinnän rinnalle kehitettiin laaja-alainen vaikuttaminen, jonka englanninosa (Broad Spectrum Influencing) vei kansainväliset kollegat kuutamolle ja googlen lähinnä antibioottien maailmaan.

Vuoden 1998 jälkeen on ilmestynyt hyllymailin verran kirjoja, joissa hybridisodankäynnin termiä on selitetty eri tavoin, eikä sellaiselle välttämättä nyt olisi lisäkysyntää. Tässä teoksessa kirjoittajat käsittelevät ilmiötä viileän kuvailevasti ja viiltäviä johtopäätöksiä tehden sortumatta yksittäisten sanojen kaikkiin mahdollisiin merkityksiin.

Kirjan olisi suonut ylittävän uutiskynnyksen muiltakin osin kuin päällimmäisenä mieleen tuleva väittäely siitä, oliko jonkin lehden toimitus ihan itse keksinyt kutsua rajaturvallisuuslakia käännytyslaiksi, vai oliko Venäjällä siinäkin näppinsä pelissä. Tutkivalle journalistille ja asian harrastajille esimerkiksi sivun 218 taulukko antaisi pengottavaa päiväkausiksi. Miten taulukossa esitetyt ilmiöt ovat vaikuttaneet tai voisivat vaikuttaa Suomessa?

Kirja kannattaa lukea kokonaisuudessaan, mutta jos vuorokauden tunnit ovat oikein tiukassa, synteesi (noin 15 sivua), on yleissivistykselle pakollinen oppimäärä.

Lopullinen arviointi: Päätösmittaja suosittelee.

Kirja on helposti ladattavissa Doriasta hakusanoilla Hybridisodankäynti, Petteri, Jouko Palokangas Marko tai pysyvästä osoitteesta <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-25-3467-8>

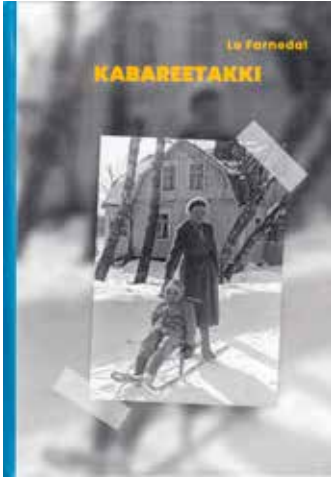
Juha-Antero Puistola

Kabareetakki

Tarinoita siviiliperheestä 1950-luvun varuskunnassa

Lo Farnedal (pseudonyymi)

Bookcover-kustannus 2024, 188 sivua

Kabareetakki kertoo helsinkiläisen konstaapelin perheestä, joka muutti Porkkalan vuokra-alueelle sen vapauduttua Neuvostoliitolta vuonna 1956. Lähin poliisi oli huonojen yhteyksien päässä Kirkkonummella, joten ilmeisesti katsottiin tarpeelliseksi sijoittaa oma poliisi Obbnäsiin. Alueella oli käynnissä varuskunnan rakentaminen, joten järjestyksen pitämiseksi riitti töitä. Perhe oli asunut aiemmin sekä Päijät-Hämeessä että Uudellamaalla, ja meren äärelle asettuminen oli sille uutta.

Kyseessä on lähinnä autofiktio. Autofiktio on kirjallisuutta, jossa kirjailija esiintyy päähenkilönä ja kertojana, osana tapah-

tumia, jotka ovat enemmän tai vähemmän uskollisia kirjailijan elämästä tiedetyille faktoille. Tämän takia kirja ei varsinaisesti kuvaa 1950-luvun lopun Obbnäsin varuskuntaa, vaan lähinnä perheen elämää. Varuskunnallisia asioita käsitellään vain ikään kuin ohimennen, ilman tarkempia tietoja ajankohdasta yms. Kokonaiskuvan muodostaminen jää lukijalle.

Kirjassa on kymmenkunta mielenkiintoista kuvaa Obbnäsista aikana, jolloin perhe siellä asui, kaikesta päätellen vuodesta 1956 alkaen noin neljän vuoden ajan. Kuvista päätellen perhe asui ns. Bacherin huvilassa. Huvilan, joka sijaitsi lähellä nykyistä varuskunnan porttia, rakennutti johtaja Edvard Bacher vuonna 1910. Kyseessä oli ensimmäisiä, ellei ensimmäinen, huvila Obbnäsissa pl. Robert Kajanuksen huvila 1800-luvulta Obbnäsin kärjessä.

Kirjan mukaan talon alakerata oli tyrmävään vihreä, kanslian toinen ovi johti putkaan. Asunnon varusteisiin kuuluivat pönttöuunit ja puuhella. Talossa oli myös Rannikkosotilaiden Huoltoyhdistyksen (vuoden 1959 alkuajoista alkaen Rannikkosotilaskotiyhdistys) kanttiini, jonka

BROR BRANT 1956, CC BY 4.0

Obbnäsin puomi 1956.

hoitajalla oli oma huone alakerassa. Poliisiperheen asunto oli talon toisessa kerroksessa.

Neuvostohuussi pihan perillä on järkytys, kaivoa ei ollut. Tähän oli konstaapelin perheen tyytyminen, kun se muutti Neuvostoliiton palauttamaan Kirkkonummen Obbnäsiin. Nykyinen nimi, Upinniemi, keksittiin vasta 1960-luvulla. Poliisin perhe muutti pois Obbnäsista kun varuskunnan oman poliisin virka lopetettiin.

Kirjoitushetkellä kirjan halvin hinta oli taas Adlibriksellä, noin 20 €. Kustantajan hinta oli 22,80 €. Muilla kaupoilla hinta oli hieman korkeampi. ■

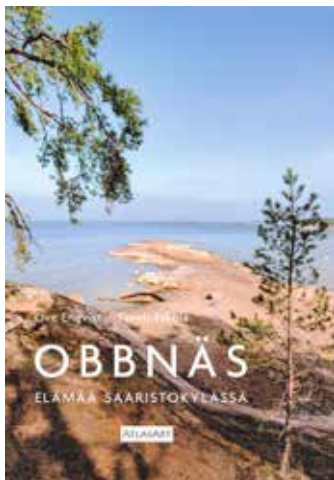
Ove Enqvist

Kadonneen saaristokylän tarina

Obbnäs – elämää saaristokylässä

Ove Enqvist, Taneli Eskola

AtlasArt

Kirkkonummen Obbnäs eli Upinniemi tunnetaan nykyisin varuskunta-alueena, jossa koulutetaan joukkoja pioneereista taisteluskeltajiin. Kylän tarinaan mahtuu huvila-asukkaita ja neuvostosotilaita, kalastajia ja kartanonherroja. Sen menneisyyttä valottava teos on yksityiskohtaisesti kerrottua, komeasti kuvitettua kotiseutuhistoriaa.

Ove Enqvistin ja Taneli Eskolan teos *Obbnäs – elämää saaristokylässä* kuuluu Kirkkonummen kotiseutuyhdistyksen julkaisusarjaan. Se ansaitsee kylä laajempaakin huomiota, sillä teos on varsin yksityiskohtainen sekä runsaasti ja kertovasti kuvitettu. Vanhoja kuvia on kaivettu

kylässä asuneiden sukujen kätöistä, ja uudet kertovat miltä rannoilla ja lahdekkeissa näyttää nyt.

Hankalan matkan takana

Obbnäs on ollut pitkään syrjäseutua. Tie Kirkkonummelta Suomenlahden rannikolle on edelleenkin kapea ja mutkainen; 1930-luvulla sitä haukuttiin Uudenmaan huonoimmaksi. Vaikka niemeä ympäröivät vedet ovat paikoin matalia ja karikkoisia, kylää on ollut helpointa lähestyä mereltä päin. Sieltä ovat vuosisatojen varrella tulleet myös vainolaiset, jotka ovat tyhjentäneet köyhän kylän keran toisensa jälkeen. Mutta kylä kyläläisetkin osasivat oman kädenoikeuden saariston asukkaiden ikaikaiseen tapaan. Merihätään joutuneet hylty tyhjenettiin vaivihkaa jos se vain oli suinkin mahdollista.

Helsingin herrasväet alkoivat 1900-luvun alussa katsella kesänviettopaikkoja Uudelta maalta. Obbnäsiin asettui säveltäjä **Robert Kajanus**. Hän rakennutti kansallisromanttisen huvilan ja jyhkeän graniittisen saunan. Huvila on hävinnyt, mutta **Eliel Saarisen** suunnitteleman saunan muurit ovat edel-

leen jäljellä. Maisemat viehättivät myös kuvataiteilijoita: **Akseli Gallen-Kallela** perheineen asui Obbnäsissä muutamina kesinä, ja **Signe Tandefelt** on tehnyt sieltä useita maalauksia.

Tandefeltin töitä on kirjassakin. Niissä esiintyvä Obbnäsin kartano oli mittavine tiluksineen – 600 hehtaaria maata, 3500 hehtaaria kalavesiä, saariakin 50 – seudun keskipiste. Toinen mahtitekijä oli noin 500 miestä työllistänyt kivilouhimo. Molemmilla on sijansa Suomen historiassa. Kartanon isäntä **Johan Selim Degerth** joutui 1900-luvun alkuvuosina pakenemaan perheineen kiireen vilkkaa Ruotsiin, kun hänen poikansa oli herjannut Venäjän keisaria sekä Suomen kenraalikuvernööriä, ja toinen poika oli jäänyt pois kutsunnoista. Kivilouhimo, jonka toiminnan ensimmäisen maailmansodan syttyminen lopetti, oli sisällissodan aikana valkoisten piilopaikkana. Sisällissota kosketti muutenkin seutua, olihan Kirkkonummen Sigurdsin kartano valkokaartin tukikohtana läntisellä Uudellamaalla.

1930-luvulla Obbnäs alkoi olla suosittua kesänviettoseutua. Veneilijät ja telttaretkelijät löysivät tiensä alueelle, ja

RALF DEGERTHIN KOKOELMA

Obbnäsin kartano v 1915.

majoitusta järjestyi tarvittaessa myös kalastajaperheiden aitoista. Seudun kalavedet olivat niin hyviä, että alueelle muutti kalastajia aina Turun saaristosta ja Ahvenanmaalta asti. Kyllä sai oman koulun ja hautaus-

maan sekä bussi- ja höyrylaiva-yhteydet.

Saariston suojissa kukoisti salakuljetuskin

Kirkkonummen maatilat ja kartanot ovat yleensä melko pieniä.

Lisätuloa on menneinä aikoina saatu kalastuksesta sekä vesilintujen ja hylkeiden pyytämisestä. Kieltolaki aikana, siis sisällissodan jälkeisenä vuosikymmenenä, tuloja hankittiin myös laittomin keinoin. Obbnäsin rannoil-

Signe Tandefeltin 1920-luvulla maalaama viljamakasiini, joka on edelleen jäljellä.

la takavarikoitiin parhaissa – tai pahimmissa – tapauksissa jopa tuhannen litran pirtueriä.

Läheiset saaret eli Stora Träskö, Järvö, majakkasaari Rönnskär sekä Bågaskär käsitellään kirjassa omissa luvuissaan. Samoin kallioinen, ulkomeren laidassa sijaitseva Mäkiluoto, joka oli aikanaan osa Pietari Suuren merilinnoitusta ja siirtyi sittemmin Suomen Puolustusvoimien käyttöön.

Kirkkonummen historiasta tuskin voidaan puhua mainitsematta Porkkalan parenteesia, vuosia 1944–1956, jolloin alue oli vuokrattuna Neuvosto-

liiton sotilastukikohtaksi. Väli rauhan jälkeen kylät jouduttiin tyhjentämään todella nopeasti, vain kymmenessä päivässä. Epäjärjestykseltäkään ei välttyty: esimerkiksi Obbnäsin kartanon lehmät vietiin Siuntioon, hevoset Vihtiin ja kanat Espooseen. Kartanonisäntä itse majoittui Kauniaisiin nuorempien sisarustensa koulukortteeriin. Pian hän hankki Siuntioista pienemmän tilan, jota viljeli, kunnes pääsi palaamaan kotiinsa. Kartanon päärakennus oli vielä pystyssä, joskin aika siivotomassa kunnossa kuten koko seutu muutenkin.

Neuvostoliitto sijoitti Obbnäsiin merivoimien joukkoja, joista suomalainen historiankirjoitus tietää melko vähän. Enqvistkään ei ole onnistunut saamaan selvälle joukkojen vahvuutta; hän kuvailee lähinnä rakennelmia, joita niemeen tehtiin ja joista osa tuhoettiin ennen alueen luovutusta takaisin Suomelle. Alkuperäisistä kyläläisistä vain osa palasi, sillä Puolustusvoimat pakkolunasti alueen 1950-luvun lopulla asukkaiden vastustuksesta huolimatta. Viimeistään tällöin kylä katosi; kartanosta on jäljellä vain viljamakasiini ja Kajanuksen graniittinen sauna. Maastossa liikkuja saattaa nähdä rakennusten kivijalkoja tai muita merkkejä menneisyydestä.

Varuskunta-ajasta kirja ei kerro paljoakaan; alkusanoissaan tekijä viittaa parikymmentä vuotta sitten ilmestyneeseen Suomenlahden meripuolustusalueen tukikohtaa käsittelevään teokseen. Mieluusti olisin varuskunnankin historiasta ja nykytoiminnoista lukenut edes lyhyen kuvauksen. Muutama valokuva varuskunnasta ja sen asukkaista kirjassa sentään on.

Ove Enqvist on tehnyt ilmeisen ison urakan Obbnäs-kirjassa kerrottuja tarinoita kasates-

saan. Teos on lähteistetty varsin tiheästi ja hyvin. Osa tiedosta on peräisin vanhoista sanomalehdistä, osa kirjallisuudesta, mutta myös haastatteluilla ja muistitiedolla on saatu talteen aineistoa, joka kiinnostanee kirkkonummelaisten lisäksi myös muita historian ystäviä.

Kirjan alussa on kaksi karttaa, joista Obbnäsin ja lähi-

alueiden sekä kirjassa käsiteltyjen saarten sijainti käy ilmi. Tarkempiakin karttoja olisi ehkä voinut kirjaan liittää, mutta oman mausteensa antavat kuvat menneiden vuosisatojen kylä- ja saaristokartoista. Vanhoissa valokuvissa näkyy sekä seudun maisema että sen entiset asukkaat, ja uudet värikuvat esittelevät tämän edelleen

melko hankalasti saavutettavan seudun luontoa eri vuodenaikoina.

Sikäli kuin Obbnäsin naapurustoon suunniteltu Porkkalan kansallispuisto toteutuu, tätä kirjaa voi mainiosti käyttää matkaoppaana seudun menneisyyteen.

Helena Pilke
tietokirjailija, FT.

MERIVARTIOMUSEO: TURVANASI MERELLÄ UUDISTETTU NÄYTTELY AVAUTUU 11.4.2025

Rajavartiolaitoksen ja Kymenlaakson museon yhteistyönä toteuttama Merivartiomuseo avaa merivartijoiden työtä kieltolain ajoista 1930- luvulta nykypäivään asti.

Uusi Turvanasi merellä -näyttely avautuu huhtikuussa Merikeskus Vellamossa, Kotkassa. Näyttely on osa merivartioinnin 95-vuotisjuhlavuoden ohjelmaa.

MERIKESKUS
VELLAMO

merikeskusvellamo.fi
Tornatorintie 99, Kotka

RT 3:n alokaspatterin sotilasvala Vahtiniemessä 11.4.1944.

SA-KUVA

Johanna Pakola

Menneisyyden pöyhintää

osa 1

Rannikkotyökistön perinneyhdistys vastaanotti männä vuonna kolme kansiollista 1940-luvulla laadittuja upseeriesitelmää. Tai tarkemmin todettuna niiden kopioita, sillä originaalit ovat päätyneet kadoksiin. Mutta sisältö on sama, joskin hippusen verran himmeämpi (paimuste-eroja...). Lämmin kiitos nämä aikanaan kopioineelle ja sittemmin yhdistykselle luovuttaneelle taholle. Ryhdymme julkaisemaan - rohkeasti luvattuna - joka lehdessä yhden esitelmän. Pisimpiä esitelmää jaotteleme useammaksi osaksi. Julkaisun jälkeen artikkelit siirtyvät luettavaksi myös Rannikkotyökistömuseoon. Autenttisuuden myötä jätän enimmäkseen kirjoitusvirheet tekstiin (toivoen etten tee itse puhtaaksikirjoitusvaiheessa niitä lisää). Ensimmäinen esitelmä on vääpeli M. Ristolaisen 24.2.1948 Miessaareissa laatima esitelmä lennokkaalla otsikollaan:

3/LTPSTO 1:n vaiheet sodassa v. 1941-1944

Ennen vuotta 1940 jaettiin Rannikkotykistö 3:een rykmenttiin ja erilliseen pstoon. Näistä Rannikkotykistörykmentti 3 sijaitsi Sortavalassa ja oli sen tehtävänä Laatokan puolustus. Rykmentti jakaantui kahteen pstoon ja Merikomppaniaan. I Psto sijaitsi Laatokan länsi- ja II Psto itärannalla. I Pston esikunta Konevitsan saarella. Pstossa oli 7 linnaketta, nimittäin: Sakkola, Taipale, Konevitsa etelä, Konevitsa pohjoinen, Mustaniemi, Vahtiniemi ja Heinäsenmaa. Sodan syttyessä v.1939 jaettiin psto kahteen lohkoksi: Kannaksen ja Kurkiniemen lohkot. Kannaksen lohkon esikunta Sortanlahdessa ja Kurkiniemen Vahtiniemessä. Sodan aikana ei lohkoilla ollut varsinaisia sotatoimia, mutta osallistuivat linnakkeet ilmapuolustukseen, sillä vihollisen pommikoneet lensivät yleensä aina pitkin rannikkoa pommitusretkillään Hiitolaan ja Elisenvaaraan pudottaen silloin tällöin Vahtiniemen linnakkeen läheisyyteen pommilastejaan.

Rauhan tultua maaliskuussa v. 1940 jäi patterin purkamiseen ja poiskuljettamiseen aikaa 4 vuorokautta ja saatiinkin patteri puretuksi ja kuljetetuksi Käkisalmeen, jossa lastaus junaan tapahtui. Käkisalmesta lähdettiin 17.3.40 noin klo 14.00. 19.3.40 saavuttiin Savonlinnan lähellä olevan Kulenoisten asemalle, jossa saatiin tietää, että

Canet-tykki Vahtiniemessä.

SA-KUVA

meidän purkauspaikka oli Kulenoinen ja majoituspaikkamme kansakoulu, johon sitten majoituttiin ja jäitiin odottamaan uusia määräyksiä.

Noin 25.3.40 sai linnakkeen päällikkö, luutnantti V. Myntti lohkon esikunnasta käskyn lähteä tiedustelemaan tulevaa linnakkeen paikkaa, joksi oli määrätty Lemin Kärmeniemen kylä. Kurkijoen lohkon esikunnan sijoituspaikaksi oli määrätty Savitaipaleen kirkonkylä.

Kulenoisista läksimme siinä maalishuhtikuun vaihteessa ja saavuimme Lemille noin 5 vrk:n kuluttua.

Touko-kesäkuun vaihteessa saapui eversti, nykyinen kenraalimajuri Järvinen, joka oli Lin-

noitustykistön komentaja Lemin Käärmeniemen ja määräsi tykkien paikat. Kohta sen jälkeen alkoivat rakennustyöt rakennusmestari Huttusen johdolla. Työt sujuivat nopsassa tahdissa, joten linnake oli ampumakunnossa jo syksyllä ja koeammunta suoritettiin tammikuussa v. 1941. Kurkijoen Lohkosta oli muodostettu LTPsto 1 ja Käärmeniemessä olevasta linnakkeesta 3 linnake.

Kesäkuussa v. 1941 heti sodan alettua luovutti silloinen linnakkeen päällikkö, luutnantti P. Heikkilä päällikkyyden kapteeni Pelkoselle sillä luutnantti Heikkilä komennettiin Juvolas- sa olevalle 11” mörssäripatterille päälliköksi. Heinäkuun alku-

Käärmeniemen tykki.

SA-KUVA

päivinä annettiin Armeijakunnasta määräys, että luutnantti Heikkilä ottaa Käärmeniementä yhden tykin miehistöineen ja siirtyy Viipurin tien suunnalla olevalle Kanaojalle, jonne tykki asennetaan puuperustalle, alistettuna Armeijakunnan tykistökomentajana, eversti Räsäsen alaisuuteen. Kapteeni Pelkonen siirrettiin Juvolan linnakkeelle ja Käärmeniemen määrättiin päälliköksi luutnantti J. Tolonen. Heinäkuun 7 p:nä annettiin määräys toisen tykin purkamiseen, joka oli oltava kuormausvalmiina 10.7.41. 10.7.41 autot saapuivat klo 16.00 ja lähti 2 tykki Käärmeniementä klo 20.00 määräraikkanaan Kanaoja, jonne saavuttiin klo 22.30. 13.7.41 oli patteri ampumavalmis ja 14.7.41 ammuttiin ensimmäiset taistelulaukaukset. Tulta johdettiin lentokoneesta. Ammunta keskeytyi jo kolmen laukauksen jälkeen, sillä ensimmäisestä tykistä katkesi korkeussuuntakoneiston päätela, joka kuitenkin jo seuraavan päivän aikansa saatiin uusituksi.

11.7.41 klo 17.00 oli patteri ilmahyökkäyksen alaisena 40 minuutin ajan. 9 vihollisen hävittäjä syöksyi ampumaan konekivääreillään fosforiluoteja, jolloin linnakkeen tj. upseeri, vänrikki E. Raalas haavoittui olkapäähän ja käsivarteen. Talo, johon olimme majoitetut syttyi kolme eri kertaa tuleen, mutta saatiin sammuttaa sisälläolevien miesten toimesta. Navetta syttyi myöskin, mutta saatiin sammuttua. Sauna paloi, sillä sitä ei voitu mennä sammuttamaan, koska tulitus oli tavattoman ankara. Tykkien ympärillä syttyi metsämonesta kohdasta tuleen, joka kuitenkin saatiin tukahdutetuksi alkuunsa, muita menetyksiä ei ollut. Vänr. Raalas oli sairaalassa pari viikkoa, jonka kuluttua saapui takaisin patteriin, joskin käsi kääreessä vielä pitkän aikaa.

Kanaojan taisteluihin saatiin ottaa osaa vielä kaksi eri kertaa, mutta aina samalla huonolla tuloksella, sillä korkeussuuntakoneiston päätela katkesi joka ammunassa, joten ei ehditty ampua muuta kuin 4-5 laukaus-

ta, kun oli jo lopetettava. Syytä katkeamiseen ei voitu varmuudella sanoa. Kuitenkin niillä laukauksilla, jotka ammuimme, oli vaikutusta, sillä sen jälkeen ei enää vihollinen ampunut raskailla pattereillaan ollenkaan, eikä enää häirinyt rintaman takana suoritettavaa omien joukkojen liikehtimistä.

Armeijakunnan määräyksestä jouduimme sotatoimien lomassa suorittamaan heinä- ja viljankorjauksia. Heinää saimekin korjattua noin 50 000 kg ja ruista noin 4 hehtaarin suuruiselta alueelta.

Pari erikoista tapausta k.o. ajalta!

Kun 10.7.41 illalla mentiin majoituspaikkaan annoin käskyn, että jokainen valmistaa itselleen yötä varten suojan, mutta yleinen vastaus oli, että miehet ovat niin väsyneitä, jotteivat enää jaksa kaivaa suojakuoppia, vaan rupeavat mielellään nukkumaan mäenrinteessä olevien puiden alle. Itse ja kersantti Pekari teimme matalan korsun johon laitoimme propseista vahvan katon. Miehet nauroivat puuhillemme sanoen: "Vääpeli pelkää". Aamuyöstä klo 03.00 saatiin tykistökeskitys aivan majoituspaikkamme vierellä olevan Metsokansolan tienhaaraan. Keskitys kesti noin yhden tunnin. Sirpaleita tuli meidänkin alueelle aika tiheästi m.m. korsumme katolle noin 15 kg:n painoinen 8" kranaatikappale. Onneksi katto oli vahva ja kesti. Keskityksessä oli sellainen opetus, jotta aamulla oli jokaisella oma suojakuop-

pansa ja seuraavana iltana mäki täynnä vahvoja kahden miehen korsuja. Tähän tehtävään ei miehiä enää tarvinnut kehoittaa, vaan yöllinen keskitys antoi työhön tarpeellista vauhtia.

Eräänä päivänä teimme heinää noin 150 metrin päässä majapaikastamme olevalla pellolla. Kun oli niin rauhallinen päivä jätimme hevoset pellolla olevan ladon luokse liekaan tarkoituksella antaa niiden olla yön siinä. Illalla, oltuamme jo levolla tuli mieleen sellainen tunne, että hevoset on haettava talleihin yöksi. Käskin hakemaan hevoset pois, jota hevostmiehet vastustivat sanoen: ”Antaa niiden olla yötä siellä”, jolloin niillä on tilaisuus saada syödä tuoretta heinää. Siitä huolimatta käskin hakemaan hevoset suojaan. Hevoset haettiin ja kun ne oli saatu talliin, tuli samalle pellolle tykistökeskitys ja juuri samaan paikkaan, jossa hevoset hetkistä aikaisemmin olivat olleet – putosi 16 kranaattia. Varmasti olisivat hevoset menneet, ellei niitä olisi haettu pois.

Rintaman lähdettyä elokuun 14 p:nä liikkeelle, saatiin mää-

räys patterin purkamiseen ja junaan lastaamiseen Lappeenrannassa, matkan päämäärä tuntematon. Matka alkoi 18.8.41 Kouvolan – Pieksämäen kautta Parikkalaan, jossa 4 vuorokauden pysähdys Tiviän pysäkillä. Tällä ajalla käytiin taloissa heinätoisissa. 26.8.41 lähdettiin Tiviän pysäkiltä Hiitolaan, jonne saavuttiin klo 11.00, jossa tykit lastattiin autoihin ja matka alkoi kohti Käkisalmea. Hiitolassa saatiin määräys viedä tykit entiselle Vahtiniemen patterille, jonne saavuttiin 26.8.41 klo 18.30. Täten tultiin takaisin Laatokan rannalle ja lisäksi samaan paikkaan, josta toista vuotta takaperin lähdettiin. 28.8.41 oli tykit asennettu entisille paikoilleen ja suoritettu ensimmäinen vihollisen tulitus 29.8.41 klo 19.00 Verkkosaareen, jonne matkaa 18 300 metriä. 4:s laukaus kantoi saareen. Ammunnalla oli tehoa, sillä seuraavana päivänä lähti vihollinen Verkkosaaresta, joka oli viimeinen vihollisen sijoituspaikka Kurkiniemen Lohkon alueella. Verkkosaaren tarkastus osoitti, että osumia oli

tullut m.m. majoituskorsuun.

Kun rintama siirtyi Kannaksella vanhalle valtakunnan rajalle – jopa ohikin siitä – jäi patteri varsinaiseksi koulutuspatteriksi, sillä minkäänlaista toimintaa ei vihollisen puolelta ollut.

Keväällä v. 1942 siirrettiin tykit Mustaniemeen ja Vahtiniemi sai tilalle 6” kenttäkanuunat. Mustaniemi sijaitsi 20 km. Vahtiniemestä etelään. Minkäänlaisia tulitoimintaa ei Mustaniemessä koko sodan aikana ollut, sillä Laatokalle tuodut italialaiset moottoritorpedoveneet ja saksalaisten valmistamat tykkilautat lamauttivat viholliselta kaikein toiminnan rannikollamme.

Sodan loputtua siirrettiin patteri taas takaisin Lemin Käärmeniemeen, josta sitten 1945 annetun määräyksen mukaan patteri purettiin ja lähetettiin Parolaan varikolle varastoitavaksi. 26.4.45 luovutin rakennukset ja tykkiasemat Linnoituspatalljoonalle ja läksin itse lopun kaluston kanssa Merivoimien Selv. keskuksen Varkauteen. Näin päättyivät 3/LTPsto 1:n vaiheet. ■

Superior Knowledge in
Marine Electrical Installations

Tel: +358 2 444 11
www.ab-marinel.fi

AB-Marinel Oy
Konsantie 30, 21260 Raisio

Rannikon puolustajat torjumassa öljyn maihinnousua Ahvenanmaalla vuonna 1979

Itämeren öljypäästöjen historiaan kirjattiin helmikuun 27. päivänä vuonna 1979 vakava ja laaja-alainen ympäristökatastrofi. Latvian Shipping Companyn omistama moottoritankkeri *Antonio Gramsci* ajoi karille Ventspilsin öljysatamassa.

Alus oli viemässä neuvostoliittolaista raakaöljyä Ranskaan Le Havren satamaan. Aluksesta karkasi jäiseen mereen tuolloisen Neu-

vostoliiton Helsingin suurlähetystön arvion mukaan 5000–6000 tonnia öljyä. Paikallisten viranomaisten ponnisteluista huolimatta tuulen ja merivirto-

jen voimasta suuri määrä öljyä painui jään alle.

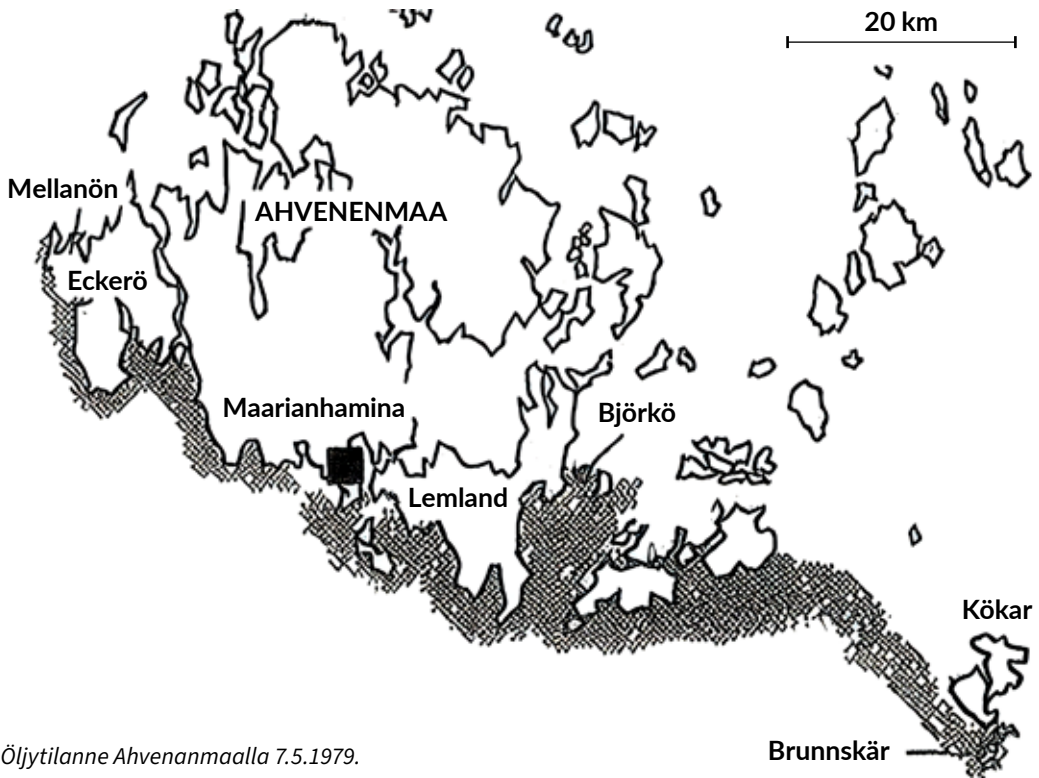
Lähes kuukauden ajan aina maaliskuun lopulle öljy sai ajelehtia rauhassa. Laajalle levinnyt öljy jäi kiinni jääsohjoon lähellä Suomen aluevesiä Utön saaren eteläpuolelle. Tuuli ja merivirrat painoivat jään seassa olevan öljyn seuraavaksi kohti Tukholman saaristoa. Ruotsalaiset taistelivat saaristoon rantautunutta öljyä vastaan koko huhtikuun ajan aina toukokuun puolelle asti. Toukokuussa voimistunut etelätuuli työnsi öljylauttoja vuorostaan kohti Ahvenanmaata ja Suomea. Suomalaiset joutuivat kamppailemaan rantautunutta öljyä vastaan koko toukokuun ajan.

Öljyn maihinnousu demilitarisoidulle Ahvenanmaalle

Toukokuun alussa Ruotsin rannikolta ajautui tuulen työntämänä öljylauttoja Suomen aluevesille. Ympäristökatastrofi reali-

Öljyn kulkema reitti vuonna 1979.

Öljytilanne Ahvenanmaalla 7.5.1979.

soitui Ahvenanmaalla 5. päivänä toukokuuta 1979. Ahvenanmaan merivartioalueen päällikkö kapteeniluutnantti Kyösti Kärkkäinen raportoi Maarianhaminasta: ”Öljyä ajautuu koko ajan lisää kovassa etelätuulella avomereltä saarten rannoille. Öljyongelma muuttuu erittäin vaikeaksi Eckeröstä Kökariin ulottuvalla noin kuudenkymmenen kilometrin matkalla”.

Öljyn mairinnousu käynnisti konkreettiset torjuntatoimet. Olosuhteet saaristossa olivat hankalat. Öljy oli jo toukokuun ensimmäisten päivien aikana saastuttanut rantoja lännessä Eckerön Mellanöstä aina itään Brunnskäriin asti. Eniten öljyä havaittiin Maarianhaminan tuntumassa olevassa saaristossa. Ahvenanmaan etelä- ja länsiran-

nikolle tuli niin paljon öljyä, että paikalliset voimat eivät enää riittäneet puhdistustyöhön.

Vastuuvirastona Merenkulkuhallitus tukeutui lain suomaan mahdollisuuteen pyytää virka-apua puolustusvoimilta. Öljyn mairinnousu vaati pysyvää, torjuntatyöhön soveltuvaa runkohenkilöstöä. Virasto oli jo alustavasti ilmoittanut maaliskuun loppupuolella mahdollisesta virka-aputarpeesta. Alustavaan virka-apupyynnöön liittyen Pääesikunta oli määrännyt valmistautumistehtävät Lounais-Suomen ja Etelä-Suomen sotilaslääneille sekä merivoimille. Niiden tehtäväksi määrättiin sotilasyksiköiden kokoaminen, kouluttaminen ja varustaminen. Sotilaat saivat joukko-osastoissa öljyntorjunta- ja

työturvallisuuskoulutusta. Torjuntaosastojen johtajatehtäviin määrätty saivat erikseen lisäkoulutuksen Neste Oy:n tuotantolaitoksilla Naantalissa ja Sköldvikissä. Runsaan kuukauden kuluttua alustavan virka-apupyynnön jälkeen Ahvenanmaan öljynsuojelun johtoryhmä esitti Lounais-Suomen sotilasläänin välittämänä virallisen virka-apupyynnön puolustusvoimille.

Sotilaiden meno Ahvenanmaalle ei ollut yksiselitteistä. Pääesikunta pyysi poliittista ohjausta ulkoministeriöltä. Ulkoministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikön Pekka Korvenheimon mukaan pyydetty virka-apu oli hätätilan edellyttämä toimenpide. Sellaiseen asevelvollisten lähettämiseen Ahvenanmaalle ei ollut es-

Öljyntorjuntalaivasto, Storklubin merivartioasema.

ÅLANDSTIDNINGENS ARKIV

tettä. Korvenheimo korosti kuitenkin, ettei asiasta pitänyt tehdä numeroa ja ettei ollut myöskään syytä viitata mihinkään sopimuksiin. Lausuma viittasi selvästikin siihen, että julkisuteen ei ollut aihetta antaa turhanpäisiä uutisaiheita, joita viranomaiset joutuisivat myöhemmin selittelemään tai oikomaan. Oikeudellisen hyväksynnän lisäksi Pääesikunta informoi virka-apupyynnöstä myös ulkoministeriön alivaltiosihteeri Paul Gustafssonia, ulkoministeri Paavo Väyrystä ja kahta päivää myöhemmin myös pääministeri Kalevi Sorsa. Virka-avun anto ja öljyntorjuntasuunnitelma saivat valtiojohdon siunauksen. Poliittisen johdon sotkeminen öljyntorjuntaan vahvistaa sen käsityksen,

että demilitarisoidun Ahvenanmaan rannoilla leijui YYA-sopimuksen homeinen henki.

”Taistelu” öljyä vastaan

Torjuntatöiden johtaja Reino Sandelin kuvasi olosuhteita Ahvenanmaalla seuraavasti: ”Öljyntorjuntatyö on kuin suuri sotaharjoitus. Kiire on kova emmekä ehdi kunnolla pitää edes tilanteesta kertovaa karttaa ajan tasalla”. Torjujien silmissä öljyn maihinnousu oli kuin vihollinen sodassa. Öljyn siivoamista merestä ei voida kuitenkaan pitää samana kuin sodankäyntiä. Karl von Clausewitzin ajatusta mukailleen öljyä torjuvat sotilaat kohdistivat voimavaransa kuolleeseen öljymassaan, jolla ei vihollisotilaiden tapaan ol-

lut omaa tahtoa, aktiivista aikomusta tuhota torjujat. Öljyllä ei ollut myöskään kykyä vaikuttaa öljyntorjuntaan epäsuorasti, luovasti tai yllätyksellisesti. Tuuli ja merivirrat puolestaan ohjasivat lauttojen liikkeet ja käyttäytymisen, jotka olivat silloin alustavasti ajan funktiona matemaattisesti mallinnettavissa. Sodankäynnin luonnetta ei ole kuitenkaan mahdollista matemaattisesti kuvailla. Öljyä ei siis oivallisesta vertauksesta huolimatta voida pitää vihollisena sanan tiukasti rajatussa merkityksessä. Varsin vaikea ja lipevä vastustaja se kuitenkin oli.

Virka-apuna Ahvenanmaalle lähetettiin kuutisenkymmentä vakinaisessa väessä palvelevaa sotilasta sekä enimmillään

yhtä aikaa noin 260 varusmie-
tää. Yksiköt osallistuivat puhdis-
tustöihin kerrallaan puolesta-
toista viikosta kahteen viikkoon.
Johtajat ja venemiehistöt olivat
alueella pääsääntöisesti koko
operaation ajan.

Torjuntahenkilöstön lisäk-
si puolustusvoimat kohdistivat
Ahvenanmaalle viisi kuljetus-
lauttaa, hinaajan ja kaksi proo-
mua sekä 27 uisko- ja syöksyve-
netyypistä kuljetusalusta. Puo-
lustusvoimien ja merivartioston
lento-, alus- ja venekaluston li-
säksi öljyntorjuntatehtäviin osal-
listuivat tukialuksina jäänsärkijät
Apu ja *Sisu*, merentutkimusaluk-
set *Aranda* ja *Prisma*, merenmit-
tausalukset *Kalla* ja *Korsholm* se-
kä kerätyn öljyn säilyttämiseen
tarkoitettu proomu.

Toukokuussa öljyntorjujat
kertoivat, kuinka vaihteleva tuu-
li ja öljyä notkistava lämpenevä
sää kurjistivat puhdistustyönte-
kijöiden arkea suunnattomasti,
kun samojen jo kerran puhdis-
tettujen saarten rantoja jouduti-
in siivoamaan käsityönä toistu-
vasti yhä uudelleen.

Öljyntorjujia Ahvenanmaalla toukokuussa 1979.

V.K. HIETANEN.

*Matruusit Krister Erikson ja Seppo Mäkinen
keräämässä öljyisiä haahkoja.*

ERKKI RAAKINEN

Öljyntorjujien työolosuhteet
olivat kylmät, vaikeat ja vaaralli-
set. Tahmea ja tarttuva öljy tun-

keutui joka paikkaan tuhrien
myös puhdistustyöhön osallis-
tuneet.

Olosuhteet saarten rannoil-
la muuttuivat nopeasti. Touko-
kuun loppupuolella öljytilanne
merialueella oli jo tydyttävä,
kun suurin osa saastuneista ran-
noista oli karkeasti puhdistettu,
paikoitellen jopa kolmeen ker-
taan. Öljyn ollessa enää kerää-
miskelvottomana ohuena kal-
vona Merenkulkuhallitus päätti
omalta osaltaan lopettaa öljyva-
hinkojen torjuntatyöt Ahvenan-
maan saaristossa maanantaina
28. toukokuuta 1979.

Antonio Gramscin karilleajon

aiheuttaman öljyvahingon torjuntatyötä oli tehty Ahvenanmaalla toukokuun neljännessä päivästä lukien siviilien voimin ja toukokuun kuudennesta päivästä lähtien siviilien lisäksi puolustusvoimien virka-apuhenkilöiden työllä. Öljyntorjun-

taan oli osallistunut viikonloppuisin yli tuhat henkilöä: paikallisia virkamiehiä, vapaaehtoisia, sotilaita sekä mantereelta tulleita palomiehiä. Massiivisen voimainkoetuksen jälkeen rauha palasi itsehallintoalueen rannoille, kun viimeiset Eckerön öl-

jyntorjujat saivat kesäkuun lopulla työnsä päätökseen. Maa-kunnan rannoilta saatiin kerättyä kaikkiaan yli 450 tonnia öljyn tapaista mönjää. Rannikon puolustajat olivat onnistuneesti torjuneet öljyn maihinnousun. ■

Lähteistä

1. Sinivaara, Erkki. Ympäristövahinko-uutinen Antonio Gramsci. Neuvostotankkerin öljypäästöt suomalaisessa mediassa vuosina 1979 ja 1987. Väitöskirja. Turun yliopisto 2020
2. Ahvenanmaan merivartioaseman päällikön sanoma 5.4.79,1640. *Antonio Gramscin* kansio, SYKE arkisto;
3. Ahvenanmaan saariston ja Turun ja Porin läänin eteläisen saaristo-osan rantojen ”karkean” puhdistustyön lopettamisaikataulu. Tarkastaja Reino Sandelin, muistio Helsinki 24.5.1979. Merenkulkuhallituksen asiakirja 79/79/344/24.5.1979. *Antonio Gramscin* asiakirjat, Liikenneviraston arkisto.
4. *Antonio Gramscia* koskevat asiakirjat, UM oik. os. 71.F.NL., UM arkisto
5. Itämeren öljyvahinko. 12.4.1979. Sähkelomake 74/16 sal. 1979. Antonio Gramscia koskevat asiakirjat, UM oik. os. 71.F.NL., UM arkisto.
6. Lounais-Suomen sotilasläänissä öljyntorjunnasta Ahvenanmaalla saadut kokemukset. LSSL:n asiakirja 284/Dca/16.8. 1979. *Antonio Gramscin* kansio, SYKE arkisto;
7. Neuvostoliiton suurlähettiläs Stepanovin käynti ulkoministeri Väyrösen luona 3.4.1979. Muistio n:o 213, salainen, 4.4.1979. *Antonio Gramscia* koskevat asiakirjat, UM oik. os.71.F.NL., UM arkisto.
8. Puolustusvoimien osallistuminen öljyntorjuntaan Ahvenanmaalla. *Antonio Gramscia* koskevat asiakirjat, Pääesikunnan asiakirja 18.5.1979. UM oik. os. RM n:o 206/VI, UM arkisto
9. Suomen suurlähetystöstä Moskovasta lähetetty salainen sanoma UM:lle 30.3.1979 klo 16.35. Antonio Gramscia koskevat asiakirjat, UM oik. os. 47/16 sal. 1979, 71.F.NL., Cd (Cd=corps diplomatic), UM arkisto.
10. The 1979 Baltic Oil Spill. Environmental Studies. Ministry of the Interior. Department for Environmental Protection. 1980.
11. Tilanne pahenee saaristossa. Sotilaita avuksi öljyntorjuntaan. TS 5.5.1979
12. Öljyvuoto neuvostoliittolaisesta aluksesta Ventspilsin satamassa. Muistio N:o 72, 19.3.1979. *Antonio Gramscia* koskevat asiakirjat, UM oik. os. 71.F.NL., UM arkisto; Weiner 2005, 220.
13. Öljyvuoto neuvostoliittolaisesta aluksesta Ventspilsin satamassa. Muistio N:o 72, 19.3.1979. *Antonio Gramscia* koskevat asiakirjat, UM oik. os. 71.F.NL., UM arkisto.
14. Öljy tuli Suomen vesille HS 28.3.1979.
Tarvittaessa kirjoittajalta lisää lähteitä.

Rannikkoupseeriyhdistys tiedottaa

Tervehdys hyvät jäsenet ja RP-lehden lukijat

Vuosi 2025 on jo vierähtänyt pitkälle ja me kaikki odotamme varmasti innolla kevään ja kesän tuloa.

Vuosi on käynnistynyt tavanomaiseen tapaan. RUY:n kuu-kausilounaat jatkuvat joka kuukauden ensimmäisenä torstaina ravintola Kiltakellarissa, jonne voit mennä nauttimaan omakustanteisen lounaan, tapamaan tuttuja ja kuulemaan jonkun ajankohtaisen lyhyen esitelmän. Jäsenkirjeissä kerrotaan aina tarkemmin ohjelmasta.

Jos et ole käynyt vielä tutustumassa yhdistyksen ja Rannikon Puolustajan nettisivuilla <https://ruy.fi/>, ja <https://rannikonpuolustaja.fi/>, niin teeppä se. Sivustoilta löytyy ajankohtaista ja vanhempaa tietoutta. Jäsenosioon pääsevät vain jäsenet. Salasanan saat minulta, jos olet sen unohtanut.

Yhdistyksen kuluvan vuoden jäsenmatka Tallinnaan on pian edessä eli huhtikuun lopulla. En tässä vaiheessa osaa sanoa, onko paikkoja vielä jäljellä, mutta jos olet kiinnostunut resusta, ole minuun yhteydessä ja tarkista asia.

Yhdistyksen vuosikokous kutsutaan koolle maaliskuussa sääntöjen mukaisesti,

NORMAN SIMOSEN KOKOELMA

NORMAN SIMOSEN KOKOELMA

Morgonlandet varustettiin jatkosodan loppuvaiheissa kahdella 75/50-C kolmen tuuman tykillä. Kesällä 1941 saarella ei ollut tykkeitä, joilla oli voinut tulittaa maihinnousijoita.

mutta kokouksen päivämäärä ei ole vielä tiedossa.

Liitän oheen pari kuvaa kirjasta Morgonlandet – helmi Itämeressä kirjan kannen ja sivun 68 kuvan.

Kirja on mielenkiintoinen 114 sivun pehmeäkantinen teos. Kirjan kirjoittivat Pekka Silvast, joka oli yhdistyksemme jäsen. Pekka kuoli jo vuonna 2017.

Kirjan toinen kirjoittaja, Väinö Nurmi kuoli tänä vuonna 87-vuoden iässä. Olin hänen siunaustilaisuudessaan 10.1.2025. ■

*Yhdistyksen sihteeri ja taloudenhoitaja
Jarmo Valtimo, 0405647695*

alias JaVa

jarmo.valtimo@rannikonpuolustaja.fi

Jouluaaton kunniavartio Helsingi

Kunniavartiot

Kunniavartiot ympäri Suomea seurakuntien sankarihaudoilla ovat tärkeä perinne, jolla kunnioidetaan sankarivainajien tekemää korvaamattoman arvokasta työtä itsenäisen Suomen hyväksi.

Kunniavartiovuoroille osallistuminen kuvaa osallistujien kautta erinomaisesti suomalaista maanpuolustustahtoa. Vartiovuoroilla toimivat monenikäiset ammattisotilaat, reserviläiset, maanpuolustusjärjestöjen jäsenet, rauhanturvaajat ja sotilaskotijärjestön jäsenet. Monella osallistujalla saattaa takana olla pitkä perinne, jopa useita kymmeniä vuosia ja useammasa sukupolvessa.

Jouluaattona, auringon laskeuttua, on tunnelma harras, kun lukuisat kynttilät valaisevat haudat. Tämä tunnelma johdattaa joulun rauhaan.

Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistykset jouluaaton vartiovuoroilla

Sininen Reservi ry:n jäsenyhdistykset ovat toimineet pitkäaikaisen perinteen mukaisesti jouluaaton kunniavartiovuoroilla useilla paikkakunnilla, esimerkiksi Turussa ja Vaasassa.

Yhdistyksen pääkaupunki-

seudun jäsenyhdistykset toimivat nyt toista kertaa Helsingissä Hietaniemessä jouluaaton ensimmäisellä kunniavartiovuorolla sekä Marsalkka Mannerheimin hautapaadella että sankaristillä. Vuoden 2024 vartiovuorolla toimivat Merireserviläiset ry:n, Rannikkojääkärikilta ry:n ja Rannikkosotilaskotiyhdistys ry:n Suomenlinnan paikallisosaston jäsenet. Hietaniemen kunniavartiovuorojen historiassa olivat Rannikkosotilaskotiyhdistyksen jäsenet ensimmäistä kertaa mukana, toimien vartiossa sankaristillä.

Sotilaskotiyhdistysten jäsenet vartiovuoroilla

Sotilaskotiyhdistykset ovat osallistuneet jouluaaton kun-

niavartiovuoroihin useilla paikkakunnilla kymmenien vuosien ajan. On hienoa, että tämän yllä sata vuotta toimineen ja jääkäreiltä vihreän tunnusvärin sä saanut järjestö on mukana myös kunniavartiossa omissa maastoasuissaan. Jouluaaton kunniavartiot ovat koko maanpuolustuskentän yhteinen tapa kunnioida edellisten sukupolvien uhrauksia.

Hietaniemen kunniavartiot jouluaattona

Hietaniemen hautausmaan jouluaaton kunniavartiot on jo vuodesta 1948 jatkunut vanha ja juhlallinen helsinkiläinen perinne. Omille vuoroilleen kunniavartioita asettavat mm. Helsingin varuskunta, reservi- ja

Mika KUUTTI

Jäsenyhdistyksen jäseniä kunniavartiossa Marsalkka Mannerheimin paadella Hietaniemen hautausmaalla.

ssä

MIKA KUUTTI

Hietaniemen sankariristillä kunniavartiossa Rannikkosotilaskotiyhdistyksen Suomenlinnan paikallisosaston jäsenet.

rauhanturvaajajärjestöt sekä maanpuolustuskilat. Tapahtuman käytännön järjestelyistä vastaa Helsingin Reserviupseeriipiiri (HRUP).

Perinteet

Arvokkaat kunniavartioperinteet kaipaavat tekijöitä. Itsenäisen Suomen perinteiden jatkaminen on tärkeää. Toivottavas-

ti tulevaisuuden vartiovuoroilla nähdään lisääntyvissä määrin uusia reserviläisiä sekä sotilaskotiyhdistysten jäseniä. ■

Mika Kuutti

Rannikkosotilaskotiyhdistys teki

RANNIKKOSOTILASKOTIYHDISTYS

Lautapeliin pelaaminen varusmiesten kanssa tuo heille iloa, rentoutumista ja yhteisöllisyyttä.

Sotilaskotitoiminta on suurelle yleisölle vielä melko tuntematon aihe, eikä aina tiedetä, mitä sotilaskotisisaret ja -veljet nykypäivänä tekevät. Tästä syntyi idea videon toteuttamiseen, kertoo Rannikkosotilaskotiyhdistyksen puheenjohtaja Sirpa Holma: – Halusimme esitellä toimintaamme kiinnostavalla tavalla ja tehdä siitä helposti lähestyttävää. Videon tarkoituksena on lisätä sotilasko-

titoiminnan tunnettuutta, innostaa uusia vapaaehtoisia mukaan toimintaan ja houkutella lisää jäseniä sotilaskotiyhdistyksiin.

Sotilaskotitoiminta näkyy videolla monipuolisesti

Videolla tuodaan esiin, miten sotilaskotisisaret tukevat varusmiesten hyvinvointia sotilaskoideissa ja maastossa tehtävänsä kautta. Mukana on kuvamateriaalia, jossa varusmiehet toimi-

vat yhdessä sotilaskotisisarten ja -kodin henkilökunnan kanssa. Video antaa kattavan ja helposti ymmärrettävän kuvan sotilaskotityön arjesta ja merkityksestä.

Ideasta toteutukseen – laadukas lopputulos syntyi yhteistyössä

Videon suunnitteluvaiheessa sisältöä ja ideoita oli runsaasti, mutta kaikki tiivistettiin minuutin mittaiseen esitykseen. Tä-

videon sotilaskotitoiminnasta

mä ratkaisu mahdollistaa videon tehokkaan hyödyntämisen sosiaalisen median kanavissa. Halusimme tehdä videon, joka on ajaton ja laadukas.

Toteutusta varten yhdistyksemme työryhmä teki tiivistä yhteistyötä videoviestinnän asiantuntijayrityksen kanssa. Suunnittelua varten järjestettiin työpajoja, joissa käsiteltiin videon sisältöä, tyyliä ja visuaalisia ratkaisuja. Huomioimme myös kansainväliset yleisöt: videosta on saatavilla tekstitys myös englanniksi, mikä mahdollistaa sen käytön yhteistyökumppaneiden kansainvälisten vieraiden ja joukkojen keskuudessa.

Video on nähtävillä: rannikkosotilaskotiyhdistys.fi, YouTube-kanavalla @rannikkosotilaskotiyhdistys sekä Facebook- ja Instagram-sivuillamme. ■

Skannaa koodi ja katso video.

RANNIKKOSOTILASKOTIYHDISTYS

Sotilaskoti – siellä missä varusmies.

MERITURVA

PYSY PINNALLA!

Meriturvan yksiköt tarjoavat korkeatasoista turvallisuuskoulutusta ammattitaitoisten kouluttajien johdolla. Ota yhteyttä, niin suunnitellaan yhdessä ryhmällesi sopiva koulutuskokonaisuus!

Tutustu myös kotisivuihimme osoitteessa www.meriturva.fi

Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus
 puh. 019 - 2876 600 • www.meriturva.fi

Suunnitelmasta käytäntöön – ensimmäinen

Merisotakoulun reserviupseerikurssin alumnit ry perustettiin 10.2.2024 Merisotakoululla. Perustamiskokouksessa ja alumniensa keskuudessa syntyneen laajan kannatuksen ja tuen ansiosta Merisotakoulun reserviupseerikurssin alumneilla on nyt oma kannatusyhdistys, joka vahvistaa kurssilta valmistuneiden yhteishenkeä ja tukee palvelustaan suorittavia upseerioppilaita. Ensimmäisen toimintavuoden aikana yhdistys on keskittynyt jäsenhankintaan ja toiminnan käynnistämiseen yhteistyössä Merisotakoulun kanssa.

Alumnit Merisotakoulun reserviupseerikurssin asiassa

Ajatus alumniyhdistyksen perustamisesta syntyi muutama vuosi sitten, kun hiljattain Merisotakoulun reserviupseerikurssilta valmistuneet olivat huolissaan oppilaskuntatoiminnan asemasta ja perinteiden välittymisestä kurssilta toi-

selle. Siinä missä Haminan Reserviupseerikoulussa järjestettävillä kursseilla on vuosikymmenien taakse ulottuva vahva tukiorganisaatio, Merisotakoululta puuttui vastaava kannatusyhdistys. Erityisesti tarve rekisteröidylle yhdistykselle ilmeni reserviupseerikurssin varainkeruussa kurssijuhla-

ja -matrikkelia varten. Läpinäkyvän ja vastuullisen taloudenpidon varmistamiseksi päätettiin perustaa rekisteröity yhdistys, joka vastaisi kunkin kurssin varainkeruusta sekä kurssiperinteiden jatkuvuudesta.

Yhdistyksen toimintaa hahmoteltaessa huomattiin, että toimintaa oli luonteva laajentaa koskemaan myös aiempien kurssien alumneja – olihan perustamisryhmä työskentelemässä yhdessä entisen opinahjonsa oppilaskunnan hyväksi tuntematta toisiaan kunnolla. Yhdistävänä tekijänä oli halu rakentaa yhteinen, kurssisukupolvet yhdistävä verkosto ja sen ohella tukea kulloisenkin kurssin oppilaskunnan toimintaa. Merisotakoulun reserviupseerikurssit ovat kooltaan pieniä, mikä heijastuu niiden vahvaan yhteishenkeen sekä kurssin käyneiden kiinnostukseen pitää yhteyttä toisiinsa myös re-

mäisen toimintavuoden kuulumisia

KAJ HAGROS

servissä. Tälle pohjalle oli luonteva perustaa yhdistys kurssien väliseksi yhdyssiteeksi.

Perustetun alumnijhdistyksen tavoitteena on tarjota alumneille ja upseerioppilaille mahdollisuuksia tutustua toisiinsa, kasvaa ja kehittyä reservin upseereina sekä ylläpitää yhteyttä Merisotakouluun ja Merivoimiin. Esimerkkejä yhdistyksen toimintamuotoihin otettiin niin korkeakoulujen ainejärjestöistä kuin reserviläisten aselajiyhdistyksistä. Yhdistys hyväksyttiin vuoden 2024 aikana myös va-

paahtoisen meripuolustuksen kattojärjestön Sininen Reserviry:n jäseneksi, mikä tarjoaa uusia mahdollisuuksia yhteistyölle myös muiden meripuolustuskentän toimijoiden kanssa.

Jäseniä alumnijhdistykselle on ensimmäisen vuoden aikana kertynyt vajaat 400, ja uusia jäseniä on liittynyt mukaan joka kuukausi. Tätä artikkelia kirjoitettaessa yhdistyksen vanhin jäsen on valmistunut kurssilta 48 nuorimpien edustaessa kurssia 186. Alumniin joukossa perinteet kohtaavat tulevaisuu-

den, ja yhteiset arvot välittyvät sukupolvelta toiselle kirjaimellisesti kädestä pitäen.

Vierailuja, verkostoitumista ja yhteishengen kasvattamista

Alumnijhdistyksen tavoitteena on järjestää vuosittain kaksi suurempaa jäsenistölle avointa tapahtumaa. Tapahtumissa illan avaa mielenkiintoinen puhuja, jonka alustus voi liittyä paitsi maanpuolustukseen, myös johonkin muuhun alumniin kehittymistä ja oppimista

Merisotakoulun reserviupseerikurssin alumnit ry – Sjökrigsskolans reservofficerskursens alumner rf

tukevaan aiheeseen, kuten liike-elämään tai yhteiskunnallisiin asioihin. Tapahtumien tarjonta on olla keino alumnille tutustua toisiinsa ja näin vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta. Lisäksi yhdistys edesauttaa toiminnallaan kurssien verkostoitumista keskenään sekä taltioi alumnien ja oppilaskuntien historiaa ja perinteitä.

Reserviupseerikurssien oppilaskunnan toiminnan tukeminen kulkee käsi kädessä alumni-toiminnan kanssa – ovathan oppilaskuntaan kuuluvat upseerioppilaat pian Merisotakoulun alumneja ja jo nyt osa yhteisöä. Alumnyhdistyksen hallitus käy aina uuden kurssin alussa tapaamassa oppilaskuntaa ja esittelemässä toimintaa. Kurssin upseerioppilaat voivat liittyä alumnyhdistykseen jo kurssi aikana ja siten päästä mukaan tapaamisiin. Yhdistyksen kautta oppilaskunta saa myös käyttöönsä taloushallinnon palvelut ja sähköpostin varainhankintaa ja yhteydenpitoa varten sekä mentorointia

ja tukea kurssihengen rakentamiseen.

Marraskuun alumni-tapahtuma Suomenlinnan upseerikerholla

Yhdistyksen syksyn päätapahtuma järjestettiin 19.11.2024 Suomenlinnan upseerikerholla 65 osallistujan voimin. Esitelmöitsijänä tilaisuudessa oli Merisotakoulun johtaja, kommodori Antti Rainio, jonka aiheena oli *Merivoimat ja Nato – turvallisuustilanteen muutos Itämerellä*. Esitelmä herätti paljon keskustelua, ja oli merkityksellistä saada juuri Merisotakoulun johtaja puhujaksi yhdistyksen ensimmäiseen isoppaan jäsentapahtumaan. Aiemmin keväällä pienempi joukko yhdistyksen jäseniä oli käynyt tutustumassa miinalaiva Uusimaahan.

Marraskuun jäsentapahtuman keskeisenä antina oli paitsi tietojen päivittäminen, myös uusiin ihmisiin tutustuminen. Jälleen kerran oli helppo liittyä mihin tahansa pöytään keskustelemaan ja luomaan uusia yh-

teyksiä. Tämä on joukko, jonka kanssa on helppo ja mukava olla tekemisissä: yhteys muodostuu saman tien, mutta ei rakennu vain yhteisten kokemusten varaan, vaan jaettuihin arvoihin ja ajatusmaailmaan.

Liity jäseneksi!

Yhdistyksemme jäseniksi voivat liittyä kaikki Merisotakoulun reserviupseerikurssin hyväksytyt suorittaneet sekä kurssilla olevat upseerioppilaat. Kannatusjäseniksi voivat liittyä kurssin kanssa työskennelleet henkilöt sekä yritykset, yhteisöt ja yksityishenkilöt, jotka haluavat tukea alumnyhdistyksen toimintaa.

Liitymislomake löytyy osoitteesta <http://bit.ly/meriruk>, ja hallituksen tavoittaa sähköpostilla osoitteesta hallitus@meriruk.fi. Yhdistyksen verkkosivut on tarkoitus julkaista kevään 2025 aikana.

Tervetuloa mukaan yhdistykseen – kutsu myös kurssikaverisi mukaan!

Nicolás Kalvi

Toimikauden 2024–2025 hallitus:

Puheenjohtaja Nicolás Kalvi

Varapuheenjohtaja Kaj Hagros

Sihteeri Lasse Mäki

Taloudenhoitaja Aleksis-Elias Ruuhonen

Jäsenvastaava Henrik Pajunen

Hallituksen jäsen Carl-Gustaf Elfving

Hallituksen jäsen Eric Sundqvist

Hallituksen jäsen Joel Vanhanen

Kutsu viimeiseen iltahuutoon: Unto Takasuo

Tammenlehvän Etelä-Kymenlaakson sepele on laskettu. Sepeleenlaskijat Vesa Kangasmäki ja Jukka Lappi kuuntelemassa Veteraanikuoron esitystä "Oi kallis Suomenmaa".

Somerin ja Suursaaren taisteluiden veteraani Unto Takasuo menehtyi 19.12.2024 kotonaan Virolahden Ravijoella. Unto ehti vielä viettää 103 -vuotissyntymäpäiväänsä 7.12.2024, mutta sitten juuri ennen joulua Unto sai äkillisen sairauskohtauksen, josta hän ei enää toipunut.

Kaakonkulman rannikonpuolustaja

Talvisodassa Unto oli linnoituksissa Vaalimaalla ja varusmiespalveluksen hän aloitti helmikuussa 1941 rannikkotykistössä Haminassa. Jatkosodan alkaessa 25.6.1941 Unto oli Virolahden edustalla sijaitsevalla Mustamaan linnakkeella. Sitten oli vuorossa Suursaaren valtaus keväällä 1942 ja Suursaaren jälkeen matka jatkui kohti Someriä. Takasuo kuului heinäkuun 1942 Somerin taisteluiden aikana Itäpää-tukikohdan konekiväärin miehistöön. Somerin taisteluita Unto piti pahimpina koko sodan aikana ja taistelun aikana oli usein sellainen tuntu, että nyt tästä ei selvitä. Tupalasta tilanteesta huolimatta suomalaiset onnistuivat lyömään saaren hyökänneet neuvostojoukot.

Somerin taistelun veteraanit pääsivät vierailemaan Somerissa vielä kerran heinäkuussa 1992, kun taisteluista oli kulu- nut 50 vuotta ja myös Unto osallistui vierailuun. Aseveljien kanssa muisteltiin menestyksestä mutta raskaat uhrin vaatinutta

taistelua paikan päällä.

Sodan jälkeen Unto oli tois- sä ensin muutaman vuoden Harjun maatalousoppilaitoksessa ja tämän jälkeen työpaikaksi tuli Ahströmin tehtaan rakennus- puolen verstaas Karhulassa, jossa Unto toimi puuseppänä. Kun eläkepäivät koittivat vuonna 1983, muutti Unto takaisin Virolahden Ravijoelle. Eläkepäivien läheisin harrastus oli kalastus, johon olikin hyvät mahdollisuudet Virolahden kalaisilla vesillä. Unto otti myös aktiivisesti osaa erilaisiin veteraanitapahtumiin.

Unto Takasuo siunattiin viimeiselle matkalle kotikuntansa Virolahden kirkossa 18.1.2025 omaisten ja lähimpien ollessa läsnä. Tammenlehvän Etelä-Kymenlaakson perinneyhdistys ry laski sepeleen yhdistyksen puheenjohtajan Vesa Kangasmäen johdolla ja Kotkan Rannikkoalueen Perinneyhdistys ry kunnioitti Unton muistoa lähettämällä adressin. Somerin taistelun viimeinen veteraani on poistunut.

Kunniaa tehden!

Aapo Tokkola

Turun Laivastokillan toimintaa

RANNIKKOLAIVASTO/EDIT. SEppo KAILA

SEppo KAILA

Rannikkolaivaston Pansion kotiutuskahvittelaisuudessa killan pj. Jarmo Holm luovuttamassa palkintoa ylimatruusi Nico Gustavsonille.

Jouni Aho killan lipulla Itsenäisyyspäivänä Laivaston muistoristillä.

Killan 61. toimintavuosi on käynnistynyt. Viime vuoden syyskauden tapahtumat noudattivat pitkälti vuosien totuttua kaavaa.

Pansion tukikohdan joulukuun kotiutuskahvitilaisuudessa Turun Laivastokillan palkit-

tavana oli ylimatruusi Nico Gustavson yksiköstään 8. Huoltolai-vue. Palkitsemisperusteluissa mainittiin mm. ”Gustavson on tehtävänsä erinomaisesti hallitseva luotettava veneenkul-jettaja”. Kotiutuvalle ylimatruu-sille luovutettiin kunniakirja ja

laadukas termospullo omistus-kilvellä. Onnittelut kiitettävästä varusmiespalvelusta!

Joulukuun 6. kiltä osallis-tui omalla seppeleellä Rannik-kolaivaston isännöimään Itse-näisyyspäivän aamun seppe-leen laskutilaisuuteen Laivas-

SEPPÖ KAILA

Killan seppeleen Laivaston Muistoristille Itsenäisyyspäivänä laskivat pj Jarmo Holm ja hallituksen jäsen Juho Angervo.

ton muistoristille Naantalissa. Laivaston soittokunnan soittajaryhmä juhlisti arvokasta tapahtumaa. TLK:n lippua kantoi Jouni Aho. Killan seppeleen laskivat pj Jarmo Holm ja hallituksen jäsen Juho Angervo. Sieltä seuraavaksi suoraan osallistumaan V-S Kiltapiirin seppeleen laskuun jokirannan Itsenäisyyden kevellä. Jouni Aho osallistui killan lipun kanssa Lippulinnaan.

Kiltalaisia osallistui joulukuun puolivälissä toteutettuun Tallin-

SANTERI SAVOLAINEN

Sankariristin kunnivartio-osuutensa suorittaneet Pyhän Ristin kappelin luona. Petri Jalava, John Aaltonen, Jarmo Holm ja Seppo Kaila.

nen kulttuuri- ja ostosmatkaan. Siitä on erillinen selostus tämän lehden Turun RT-killan osiossa.

Jouluaaton kunnivartiotehdävä Sankariristillä suoritettiin perinteitä kunnioittaen miekka-varustuksessa. Kiltamme kunniatehtävää olivat suorittamassa Jarmo Holm, John Aaltonen, Petri Jalava ja Seppo Kaila.

Seuratkaa ilmoitteluja retkistä ja tapahtumista TS:n kiltpalstalla, sähköposti-jäsentiedotteissa. Killan nettisivut-

löytyvät nyt kokonaan uusittuna Yhdistysavain-palvelusta ja ovat osoitteessa: <https://turunlaivastokilta.yhdistysavain.fi/>. Killan FB-sivut ovat entisellä paikallaan: <https://www.facebook.com/groups/turunrtkilta>. Muistakaa myös Sinisen Reservin kautta Maanpuolustuskoulutuksen toteutettavat ampumakilpailut! Niistä löytyy tietoja osoitteesta www.sininenreservi.fi

Seppo Kaila
Killan tiedottaja

Turun Rannikkotyökilta meri

SEPPÖ KAILA

*Pagari-kadun KGB:n entisten paha-
maineisen vankisellistön ku-
lusteluhuone. "Asiakastuoli" il-
meisesti siellä taustalla.*

RT-Kilta merimuseo- ja os-
tosmatkalla perinteisesti
joulukuussa Tallinnassa. Killan
matkalaiset starttasivat roh-
keasti aamukuudelta joulukuun
13. perjantaina Heikkilästä läh-
teväällä bussilla ja suunnattiin
keula kohti Jätkäsaaren Länsi-
terminaalia. Siitä taas Tallink
Siljalla lahten yli. Tallinnan sata-

maan saavuimme hiukan puo-
lenpäivän jälkeen, joten jatkoim-
me saman tien Kalamajan kau-
punginosaa kohti ja siellä pää-
kohteenamme olevaa Lennu-
sadamien merimuseota – Eesti
Meremuseum. Tämä erittäin
tunnettu vierailukohde on aina
varma valinta. Olemme käyneet
kiltaryhmänä siellä ennenkin,
mutta museo elää virkeänä vuo-
desta toiseen ja usein on jotain
uutta näytettävää tai edellisiltä
kerroilta ohikäveltyä. 30-luvun
sukellusvene Lembit oli aikoi-
naan ulkona museon laiturissa,
jossa vanhemman polven skö-
närit siellä lämmöllä häntä hel-
livät. Nytemmin Lembit on si-
joitettuna museon sisähalliin ja

siihen on siellä helppo tutustua
myös sisältä. Näyttelyhallin koh-
teet on sijoitettu ikään kuin ”oi-
keisiin kerroksiin”. Maasilinn-lai-
van hylky, poijujen ja merimerk-
kien ankkurit pohjaan, välisyvyt-
teen miinat ja pinnalle merimerk-
kit ja veneet. Kaiken yllä lentää
vesitaso Short 184. Vuodenajas-
ta johtuen emme ulkoalueen lai-
voja käyneet katselemissa.

Merimuseon jälkeen tutus-
tuimme Viron synkkään lähi-
menneisyyteen. Suuntasimme
vuonna 1912 Pagari-kadun var-
teen rakennetun jugend-tyyli-
seksi asuinrakennukseksi val-
mistuneen talon kellareihin suo-
raan kadulta. Tällä sijaitsi neu-
vostomiehityksen aikaan yk-

SEPPÖ KAILA

Killan sihteeri Jukka Lasorla sukellusvene Lembitin salongissa.

museo- ja ostosmatkalla!

SEPPÖ KAILA

Kiltalaisemme Antero Leino, Jukka Lasorla, Hannu Aaltonen ja Matti Koski jouluglögillä Tallinnan joulutorilla.

si pahamaineisimmista ja pelätyimmistä KGB:n paikoista, entiset kuulustelu- ja vankisellit. Pidätettyjä virolaispoliitikkoja, virkamiehiä, akateemikkoja, Vapaussodan veteraaneja sekä myös tavallisia ihmisiä piinattiin täällä, tuomittiin sitten kuolemaan tai vankilaan. Kellarissa oli parin käytävän varrella kuulusteluhuone, synkän näköisiä vankikoppeja. Pienimpään, luultavasti eristysseleihin, mahtui pi-

dätetty korkeintaan istumaan.

Seuraavana majoittuminen Metropol hotellissa. Hotelli on rauhallisessa paikassa, vanhasa 1800-luvun Rotermanın tehdaskorttelissa, vanhankaupungin ja sataman välissä. Alue on kokonaan saneerattu ajatuksella säilyttää sen teollisen historian ilme.

Lauantai oli kokonaan oma toimisia tutustumisia Tallinnan tarjontaan ja vanhan kaupungin

monenlaiseen joulunajan tapahtumiin, kuten Raatihuoneentorin joulumarkkinoille. Piti hän siellä jouluglögillä käydä. Pistäydymme pienellä porukalla torin varren apteekissakin, joka oli enemmänkin apteekkimuseo, mutta nykytuotteita oli kaupan. Ruokailutjärjestyivät omatoimisesti eri tahoilla. Muutamana kiltalaisen ryhmänä pistäydymme mielenkiinnosta Russian Cultural Centren yhteydessä olevas-

Turun Rannikkotyökistökilta

RANNIKKOPRIKAATI

Rannikkoprikaatin komentaja kommodori Johan Tillander, Hannu Aaltonen, kersantti Viljami Haapala, upseerikokelas Joakim Kuhlberg ja Jukka Lasorla Upinniemen kotiuttamiskahvitilaisuudessa.

sa Cafe Troikassa. Ruoka oli hyvää ja palvelukin ystävällistä. Muu asiakaskunta taisi olla kokonaan venäjänkielisiä.

Sunnuntai oli kotiopaluu-päivä. Totutun ”tradition” mukaan teimme bussilla vielä ostospistäytymisiä, kahvilla käyntiä ja viimeisenä ennen laivaan siirtymistä kävimme vielä Super Alkon valikoimia tutkimaan. Laiva oli jälleen melko täyn-

nä, joten laivan bufeepöytiimme lähteneet jonottamaan, vaan valitsimme lyhyemmän jonon cafeteriaruokailun. Takaisin Heikkilässä olimme hyvässä ajoin ennen iltakymmentä. Kiitos matkan käytännön sujuvuuksista huolehtineille Tiinalle ja Mikalle!

Rannikkoprikaatin Upinniemen varuskunnan 165 ja 347 päivää palvelleiden varusmies-

ten kotiuttamiskahvitilaisuus oli 18.12. Tilaisuudessa kiltamme palkittavina vaikuttamispatteerista olivat upseerikokelas Joakim Kuhlberg ja kersantti Viljami Haapala. Kiltamme edustajina palkintoja kävivät luovuttamassa Hannu Aaltonen ja Jukka Lasorla. Rannikkolaivastossa oli myös samaan aikaan sama tilaisuus. Siellä killan puheenjohtaja Heikki Pohjanvirta kävi palkitse-

massa 8. huoltolaivueessa palvelleen kersantti Kasper Haaston. Kilta onnittelee kaikkia palokittuja varusmiehiä!

Kiltamme suoritti kahdella ryhmällä perinteisen jouluaaton kunnivartiovuoronsa Unikankareella ja Sankariristillä. Kunniatehtävää Unikankareella suorittivat Tiina Saarinen, Heikki Kanervamäki, Hannu Aaltonen ja Mika Lehtinen. Sankariristin vartiossa olivat Siri Järvinen,

Saana Leppäkoski, Petri Leppäkoski ja Jaakko Järvinen.

Kilta jatkaa tapahtumien sp-tiedottamista ryhmäjakeluna niille, jotka ovat killalle sähköpostiosoitteensa ilmoittaneet. Ilmoita viipymättä muuttuneesta sp-osoitteestasi jäsenkirjuri: jasenkirjuri@turunrtilta.fi. Perinteiset postijakelut ja kiltapalstatiedottamiset toimivat jatkosakin. Seuratkaa ilmoitteluja kiltamme retkistä ja tapahtumista

TS:n kiltapalstalla, jäsentiedotteissa ja killan FB-sivulla: facebook.com/groups/turunrtilta. Killan nettisivut on nyt kokonaan uusittu Yhdistysavain-palveluun ja löytyvät osoitteesta <https://turunrtilta.yhdistysavain.fi/>. Seuratkaa tarjontaa myös Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) sivuilla: www.mpk.fi sekä Sininen Reservi ry:n sivuilla: <https://www.sininenreservi.fi/>. ■

Seppo Kaila
Killan tiedottaja

Rannikkotykistösäätiö tiedottaa

RANNIKKOTYKISTÖSÄÄTIÖ
KUSTARTILLERISTIFTELSE

Rannikkotykistösäätiölle osoitettavat apuraha-anomukset tulee tehdä vuosittain 30.4. mennessä. Apuraha-anomukset käsitellään kerran vuodessa aina kevään kokouksessa.

Säätiölle tehtäviä anomuksia varten käytä Rannikkotykistösäätiön nettisivuilta löytyvää lomaketta ja toimita se allekirjoitettuna säätiön asiamiehelle, Otso Suppaselle (otso.suppanen@mil.fi). Tarvittaessa löydät postiosoitteen lomakkeelta.

Rannikkotykistösäätiön hallitus

Talvisodan muistoja ja adventin lauluja”

ESA AITTOKALLIO

Rannikoprikaatin komentaja, kommodori Johan Tillander. Tervetuloa!

ESA AITTOKALLIO

Sotilaspastori Henri Kivijärven tervehdys.

Merivoimissa tapahtuma, joka järjestetään toista kertaa, on jo perinne. Talvisodan muistoja ja adventin lauluja – konsertti järjestettiin 1. adventtina 2024 Merikappelissa jo 14. kertaa, ja koska kirkkovuosi vaihtuu 1. adventtina oli se virallisesti myös Merikappelin 60. juhluvuoden ensimmäinen tapahtuma. Paikalle saapuneessa joukossa oli paljon samoja ihmisiä kuin aikaisempina vuosina. Monille konsertista on tullut oman elämän perinne ja ilmei-

sen tärkeä osa ensimmäisen adventin juhlistamista.

Aikaisemman vuoden palautteen pohjalta oli esiintymässä Duo Linnea Nieminen & Tapio Viinikangas. Heidän esiintymistään 2023 pidettiin laajasti erinomaisena ja tuttuihin lauluihin tuli jotain uutta. Kun nytkin kuunteli yhdessä laulettua Rannikkojääkärimarssia, niin kahden nuoren muusikon laulama ja säestämänä sai yhteislaulu jotain uutta. Se kertoi jatkuvuudesta ja siitä miten tietyt asiat

eivät muutu, vaan ne siirtyvät perintönä sukupolvelta toiselle. Sama tunne tuli vahvana taas Veteraanin iltahuudon kohdalla. Olen aina ajatellut, että siinä pitää olla joku veteraanikuoro tai vastaava, jotta se menee aidosti tunteisiin. Duo Linnea Nieminen & Tapio Viinikangas todisti todella minun olevan väärässä. Uskon että erinomaisen esityksen lisäksi siinä puhutteli se miten tietyt arvot ovat muuttumattomia ja me olemme valmiita tekemään se uudestaan, min-

– konsertti on tärkeä perinne

kä menneet sukupolvet joutuivat tekemään Suomea puolustaessaan. On tapahtunut se mitä aikaisemminkin, eli esiintyvät taiteilijat tekevät konsertista itsensä näköisiä. Meidän kuulijoiden tarvitsee vain kuunnella ja kokea se osuuko esitys meihin ja jos osuu, niin millä tavoin. Väliajan jälkeen konsertin painopiste siirtyi ensimmäiseen adventtiin sopien joulutunnelmaan. Konserttien ohjelma ei ole vuosien saatossa tässä suhteessa muuttunut ollenkaan. Adventti huipentui yhdessä laulettuun Hoosiannaan. Mitäpä suomalainen 1. adventti musikaalisesti sen enempiä kaipaisikaan?

Miksi tällaista konserttia sitten tulee järjestää tai miksi perinne on tärkeä? Yhdessä me olemme aina vahvempia ja henkinen maanpuolustustyö on tässä muuttuvassa ja nyt aika epävarmassa maailmassa koko ajan tärkeämpää. Maanpuolustus on varsinkin poikkeusoloissa jotain sellaista, joka rakentuu yhteisöllisyydelle, toveruudelle ja ihan koulutuksessakin sosiaaliselle toimintakyvyille. Mikä voisikaan olla parempi vahvistamaan sitä yhteisöllisyyttä ja sosiaalista toimintakykyä rauhan aikana, kuin tällainen saman henkisten ihmisten yhteen kokoontuminen?

Tapio Viinikangas ja Linnea Nieminen.

Haaste on saada uusia ihmisiä mukaan, jotka voisivat jotenkin jakaa sen kokemuksen siitä, että konsertin sanoma on tärkeä ja he haluaisivat kuulua mukaan tällaiseen joukkoon. Siksi-pä Talvisodan muistoja ja adventin lauluja konsertit on koko historiansa ajan aina aloitettu sotilaskotisarten tarjoamalla glöggillä, jonka aikana on hyvä vaihtaa kuulumisia, ja jakaa päällimmäiset ajatukset saman henkisten ystävien ja tuttavien kanssa. Sen jälkeen on hyvä syventyä Rannikkojääkärimarssin ja sodan ajan laulujen kautta sii-

hen meitä kaikkia yhdistävään maanpuolustustahtoon. Kun väliajan jälkeen vielä huomioidaan saapuva joulu adventin lauluilla, niin mikä voisi olla parempi tapa maanpuolustushenkiselle ihmiselle valmistautua jouluun?

Varmaa on tässä kohdassa ainakin se, että ensimmäisenä adventtina 2025 klo 18 on taas tarkoitus järjestää Talvisodan muistoja ja adventin lauluja -konsertti. Glögitarjoilu alkaa jo klo 17, joten kannattaa jo nyt merkitä tämä kalenteriin. ■

Henri Kivijärvi
Sotilaspastori

Tilaaajayhdistykset ja tilaajat

Hangon Rannikkopatteriston perinneyhdistys

Puheenjohtaja Jarmo Valtimo
Metsäkannaksentie 32, 10940 HANKO
0405647695
perinneyhdistys@hotmail.com

Helsingin Reservimeriupseerit

Jere Kaiku, 0504059512
jere.kaiku@gmail.com

Kotkan Rannikkoalueen perinneyhdistys

Puheenjohtaja Aapo Tokkola
045 169 0988
aapo.tokkola@gmail.com
Yhdistyksen postiosoite:
Koulukatu 2 as 4, 48100 Kotka
kotra.pery@gmail.com

Kymen Laivastokilta

Puheenjohtaja Petri Loikas
Kortetie 9, 48800 Kotka
040 585 0580, petri.loikas@finnet.fi

Laivaston Sukeltajakilta

Puheenjohtaja Kalle Seppälä
0505373424
1kalle.seppala@gmail.com
www.laivastonsukeltajakilta.fi

Meripuolustussäätiö

Asiamies Sami Linnermo, 050 512 3364
sami.linnermo@meripuolustus.fi

Meriupseeriyhdistys

Puheenjohtaja Iiro Penttilä
Sihteeristö
Petteri Ekman ja Markus Lundmark
sihteeri@meriupseeriyhdistys.fi
Majajaosto kom evp Mikko Saarinen

Pirkanmaan Meripuolustuskilta

Puheenjohtaja Timo Valli
Kastepolku 2, 14200 Turenki
040 833 7213, timo.valli@iki.fi

Pohjanlahden Laivastokilta

Puheenjohtaja Antero Honkasalo
Punnintie 1, 64350 KARIJOKI
040 8484 053
laivastokilta.suupohja@gmail.com

Rannikkojääkärικilta

Puheenjohtaja Harri Koponen
Freesenkatu 3 A 35, 00100 Helsinki
040 845 0000
Harri.koponen@osaka.fi

Rannikkojääkärripataljoonan perinneyhdistys

Puheenjohtaja Harri Koponen
040 845 0000, Harri.Koponen@osaka.fi

Rannikkosotilaskotiyhdistys

Puheenjohtaja Sirpa Holma
Abraham Wetterin tie 10 A 6,
00880 Helsinki, 050 302 6435
puheenjohtaja@
rannikkosotilaskotiyhdistys.fi

Muita meripuolustuksen yhteisöjä

Helsingin Miinanraivaajakilta

Puheenjohtaja Robin G. Elfving
Kruunuvuorenkatu 1 C 34
00160 HELSINKI
Sihteeri Ilari Rainio
ilari.rainio@gmail.com

Kymenlaakson Rannikonpuolustajain kilta

Puheenjohtaja Esa Tervio
Kotilotie 6, 48310 Kotka, 0440 837 846
esa.tervio@luukku.com

Laatokan puolustuksen ystävät

040 516 8572, kari.rapo@netikka.fi

Laivaston kilta

Puheenjohtaja Pentti O. Niskanen,
Hiidenkuja 6, 21600 Naantali
040 716 9871
pentti.o.niskanen@gmail.com

Laivaston veteraanit

Puheenjohtaja Seppo Grönroos
soegronroos@gmail.com

Merisotakoulun reservi-upseerikurssin alumnit ry

Puheenjohtaja Nicolás Kalvi
Varapuheenjohtaja Kaj Hagros
Sähköpostiosoitteet muotoa
etunimi.sukunimi@meriruk.fi
Jäseneksi liittyminen: bit.ly/meriruk

Merivoimien tutkimuslaitoksen perinneyhdistys

Puheenjohtaja Martti Helamaa
martti.helamaa@mil.fi
Sihteeri Jari Nieminen
040 700 9234
jari.nieminen@kotiportti.fi

Miinanraivaajakilta

Puheenjohtaja Tatu Virta
Kirkkorvontie 21, 21250 Masku
050 594 7144
tajvirta@gmail.com
Sihteeri Jorma Nieminen
Pietarinkatu 3 C 27, 20320 Turku
040 718 1073
jorma.nieminen@outlook.com

Pohjanlahden Merivartiokilta

Puheenjohtaja Hannu Wallius
0400 132 888
hannu.wallius@gmail.com
www.merivartiokilta.fi

Rannikkotyöstön Opistoupseerit

Puheenjohtaja Tatu Vartiainen
Ojahaantie 11 B 25, 01600 Vantaa
02 998 00, 0400 959 370
tatu.vartiainen@mil.fi

Sininen Reservi ry

Puheenjohtaja Petri Käyhkö
050 366 2024
petri.kayhko@sininenreservi.fi
Sihteeri Lasse Mäki, 040 738 5878
lasse.maki@sininenreservi.fi

Rannikkokystön perinneyhdistys

Puheenjohtaja Johanna Pakola
Ilokalliontie 11, 21500 Piikkiö
040 588 4231
johanna.pakola@gmail.com
www.rannikkokysto.fi

Rannikkokystösäätiö

Valtuuskunnan puheenjohtaja
Timo Kohtamäki
Hallituksen puheenjohtaja Antti Rainio
asiamies Otso Suppanen
otso.suppanen@mil.fi

Rannikkoupseeriyhdistys

RP-lehden julkaisija

Puheenjohtaja Auvo Viita-aho
aovovii@gmail.com
sihteeri Jarmo Valtimo, 040 564 7695
jarmo.valtimo@rannikonpuolustaja.fi

RT-kerho johtorengas

Puheenjohtaja Juha Nora
juha.nora@gmail.com

Selkämeren Rannikkokilta

Puheenjohtaja Ravo Sarmet
Kolhantie 38 b, 26510 Rauma
040 562 8182
ravo.sarmet@dnainternet.net

Suomenlinnan Rannikkokystökilta

Puheenjohtaja Auvo Viita-aho
040 5066917, aovovii@gmail.com
slrt-kiilta.fi

Turun Laivastokilta

Puheenjohtaja Jarmo Holm
Kreivinkatu 3 A, 21100 Naantali
040 052 4253
jarmo.holm@turunlaivastokilta.net

Turun Rannikkokystökilta

Puheenjohtaja Heikki Pohjanvirta
Itäinen Rantakatu 48-50
H 249, 20810 Turku, 040 519 8155
puheenjohtaja@turunrtilta.fi

Turun Rannikkokystö- rykmentin Perinneyhdistys ry

Puheenjohtaja Juha Tuominen
juha.a.tuominen@gmail.com
www.turrtr.fi
rtperinne@gmail.com

Turun Reservimeriupseerit

Puheenjohtaja Rainer Helenius
050 543 5850
rainer.helenius@
turunreservimeriupseerit.fi

Suomenlahden Laivastokilta

Puheenjohtaja Lars Eklund
Markkinatie 5 E 56, 00700 HELSINKI
0440 955 558
larseklund@kolumbus.fi

Suomenlinnan Rannikko- rykmentin perinneyhdistys

Puheenjohtaja Tuomas Alanko
045 142 8449
tuomas.alanko@gmail.com
Sihteeri Katariina Ilves
Sandelininkatu 13 A 3, 05800 Hyvinkää
katariina.ilves@luukku.com

Suomi Merellä -säätiö

Asiamies ja sihteeri Jyrki Myllyperkiö
050 5520244
sihteeri@suomimerella.fi

**PORT OF
HANKO**

**FAST AND
FRIENDLY PORT**

WWW.PORTOFHANKO.FI

Patria

Patria MUSCL ja ARIS-E

Monipaikkaisella siirrettävällä passiivisensorijärjestelmällä tehokkuutta valvontaan ja maalinsoitukseen - pintaan ja ilmaan

Battlefield and Critical Systems